

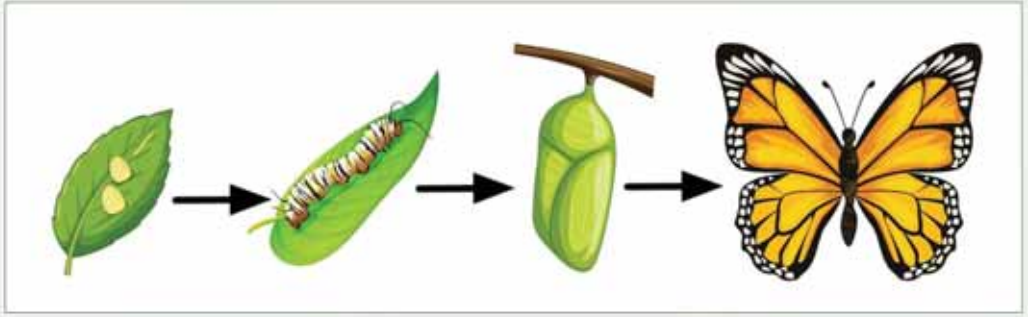
অন্বেষণ

ত্রয়োদশ বছৰ ■ পঞ্চম সংখ্যা ■ জুন, ২০২৬

বিধানসভা নিৰ্বাচন-২০২৬

সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞানৰ অভিনৱ কথা

ভৌগোলিক সীমাৰেখাৰ সীপাৰে
ফুটবল : পৰিচয় আৰু বিশ্বায়নৰ দাপোণ

পখিলাৰ জীৱন চক্ৰ

Fundudzi Lake, South Africa

অগ্নিগড়, তেজপুৰ

উলুক, অষ্ট্ৰেলিয়া

দীপৰ বিল, গুৱাহাটী

বিশ্বৰ প্ৰথম চাইকেলখন

অন্বেষণ

ত্রয়োদশ বছৰ, পঞ্চম সংখ্যা, জুন ২০২৬ চন

অন্বেষণ, অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ দ্বাৰা প্রকাশিত

সাধাৰণ জ্ঞান-ভিত্তিক এখন মাহেকীয়া আলোচনী

ANWESHAN, a general knowledge based monthly magazine

published by Assam Jatiya Bidyalay Educational and Socio-Economic Trust

Email : assamjatiyabidyalay@gmail.com

Website : assamjatiyabidyalay.com

সূচীপত্ৰ

২	সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞানৰ অভিনৱ কথা ■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা	২৮	বিয়া আৰু মায়ী ■ চতুৰ্থী শিৱম
৫	বিধানসভা নিৰ্বাচন-২০২৬ ■ প্ৰণীতা দেৱী	২৯	প্ৰিন্স পালেগৈ লণ্ডন ■ বশ্মিনন্দা কলিতা
৭	দেশ-বিদেশৰ খবৰ ■ কুশল গোস্বামী	৩০	ধুমুহা ■ আৰণ্যক গোস্বামী
৯	খবৰৰ লেছেৰি বোটলা ■ কুশল গোস্বামী	৩০	ভগৱান ■ ময়ূৰ ডেকা
১০	দাণ্ডি যাত্ৰা ■ নৱনীতা কলিতা	৩০	বৰষুণৰ অপেক্ষাত ■ জ্যোতিত্মান চৌধুৰী
১২	শ্যাম বেনেগাল—এজন ব্যতিক্ৰমী চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাতা ■ যুথিকা পাটোৱাৰী	৩০	আমাৰ পঢ়াশালি ■ তনয়া ডেকা
১৩	ব্ৰীজ টু তেৰাবিথিয়া ■ নিশা দেৱী	৩১	বহিমৰ কাজিৰঙা যাত্ৰা ■ হিমদ্যুতি বাচ্যস
১৫	কালজয়ী কবিতাৰ সঁফুৰা	৩২	আইচলেগুলৈ মহ কেনেকৈ গ'ল ? ■ নিষাদ চয়ন ওজা
১৬	চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা	৩৩	চুড'কু
২২	মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ ■ ৰবীন্দ্ৰ বৰ্মন	৩৪	অগ্নিগড় ■ দোলন বৰা
২৩	পাখিলা আৰু পৰিবেশ ■ সুনীতা বৰুৱা	৩৫	কুইজ ■ দীপাংকৰ কোঁশিক
২৪	Did You Know ■ Neha Bora	৩৬	দীপৰ বিল ■ অভিজিত চক্ৰৱৰ্তী
২৫	Stories from World Classics ■ Papari Kalita	৩৭	সাক্ষৰতাৰ হাৰ ■ জয়ন্ত ডেকা
২৬	চাইকেল : সময়ৰ বুকুত দুটা চকাৰ নীৰৱ বিপ্লৱ ■ ৰক্তিম তহবিলদাৰ	৩৮	ভৌগোলিক সীমাৰেখাৰ সিপাৰে ফুটবল : পৰিচয় আৰু বিশ্বায়নৰ দাপোণ ■ ধৃতিমান ডেকা

মুখ্য সম্পাদক : ডা° নাৰায়ণ শৰ্মা (অবৈতনিক)

সম্পাদক : পংকজ দত্ত

সহযোগী সম্পাদক : ড° লিপিমণি দত্ত, কুশল গোস্বামী

সহকাৰী সম্পাদক : ডিম্পাল তালুকদাৰ

ব্যৱস্থাপনা : দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰী (অবৈতনিক)

বেটুপাত : কুঞ্জৰ দাস

আলোকচিত্ৰ : জাহ্নৱী বৰুৱা (উৎস : ইণ্টাৰনেট)

ছবি : ইণ্টাৰনেট

ডিটিপি : প্ৰশান্ত বৰঠাকুৰ

আৰ্হি পাঠ : কুলধৰ কলিতা

মূল্য : ত্ৰিছ টকা

অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ হৈ দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰীৰ দ্বাৰা প্রকাশিত,

অজাবি ন্যাসৰ ছপাশাল, অসম জাতীয় বিদ্যালয় চৌহদ, নুনমাটি, গুৱাহাটী-৭৮১০২০ত প্ৰিন্স চৌধুৰীৰ দ্বাৰা মুদ্ৰিত।

সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞানৰ অভিনৱ কথা

■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা

সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞান (Cognitive Science) হৈছে জ্ঞান আহৰণ কৰা আৰু বিভিন্ন কথা বুজি পোৱাৰ মানসিক পদ্ধতিবোৰৰ অধ্যয়ন। চিন্তা কৰা, শিক্ষা লাভ কৰা, মনত পেলোৱা, যুক্তিৰে বিচাৰ কৰা আদি কাৰ্য্য-কলাপবোৰ ইয়াৰ লগত জড়িত। এইবোৰ কাম-কাজৰ আকৌ এটাৰ লগত আনটোৰ ওতপ্ৰোত সম্পৰ্ক আছে। মগজুৱে কেনেকৈ তথ্য সংগ্ৰহ কৰে, সেইবোৰৰ প্ৰচেছিং (processing) বা প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কৰে, শৰীৰৰ বিভিন্ন অংশলৈ নিৰ্দেশ প্ৰেৰণ কৰে, সেইবোৰ কথাও এই বিজ্ঞানৰ ভিতৰত পৰে। সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞানত মনোবিজ্ঞান, দৰ্শন, স্নায়ুবিজ্ঞান, কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা, ভাষাবিজ্ঞান, নৃতত্ত্ব আদিৰ সমাহাৰ ঘটিছে। বৰ্তমান কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা, মেচিন লাৰ্নিং আদি আধুনিক পদ্ধতিবোৰৰ অভাৱনীয় উন্নতি ঘটাব পৰিপ্ৰেক্ষিতত এই বিজ্ঞান সমৃদ্ধ হৈ উঠিছে আৰু বিভিন্ন অভিনৱ কাম ইয়াৰ দ্বাৰা কৰিব পৰা গৈছে বা কৰাৰ সম্ভাৱনাৰ সৃষ্টি হৈছে।

সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞানৰ লগত সংজ্ঞানাত্মক বিকাশ সম্পৰ্কিত হৈ আছে। সংজ্ঞানাত্মক বিকাশ হৈছে শৈশৱৰ পৰা প্ৰাপ্তবয়স্ক হোৱালৈকে মানুহৰ চিন্তা-ভাবনা, বুদ্ধিমত্তা, স্মৃতিশক্তি, সমস্যা সমাধানৰ ক্ষমতা আৰু ভাষাশিক্ষাৰ বিকাশ। শিশুৱে কেনেদৰে চাৰিওফালৰ জগত সম্পৰ্কত শিকে, তথ্যৰ প্ৰচেছ কৰিবলৈ শিকে আৰু যুক্তিসহ চিন্তা কৰিবলৈ সক্ষম হয়, সেয়া হ'ল এক ধাৰাবাহিক প্ৰক্ৰিয়া। এনে প্ৰক্ৰিয়াৰ জৰিয়তেই এজন শিশু প্ৰাপ্তবয়স্ক হয় আৰু জ্ঞানী হৈ উঠে।

স্নায়ুবিজ্ঞান আৰু সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞানৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

স্নায়ুবিজ্ঞান হৈছে কোষীয় আৰু আণৱিক ব্যৱস্থাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি স্নায়ুতন্ত্ৰ আৰু মগজুৰ জৈৱিক কাৰ্য্য-কলাপৰ অধ্যয়ন। আনহাতে সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞান হৈছে মন আৰু মানসিক প্ৰক্ৰিয়াসমূহৰ অধ্যয়ন আৰু মনোবিজ্ঞান, কম্পিউটাৰ বিজ্ঞান আৰু দৰ্শনৰ এক সংমিশ্ৰণ। যদিও দুয়োটা ক্ষেত্ৰই মগজু আৰু মনক অধ্যয়ন কৰে, তথাপি ইয়াৰ কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ, বিষয়বস্তু আৰু পদ্ধতিৰ পাৰ্থক্য আছে। স্নায়ুবিজ্ঞানত শৰীৰৰ আন অংগসমূহৰ ক্ৰিয়া-কলাপত মগজুৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকাৰ বিষয়ে অধ্যয়ন কৰা হয়। গতিকে ইয়াত নিউৰনৰ আচৰণক পৰিচালিত কৰা শৰীৰবিজ্ঞান, নিউৰ'ট্ৰেন্সমিটাৰ (neurotransmitter), জিনবিজ্ঞান আৰু মগজুৰ লগত আন অংগবোৰৰ যোগাযোগ প্ৰক্ৰিয়াই স্থান লাভ কৰে। বিপৰীতক্ৰমে সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞানত মনৰ কাৰ্য্য-কলাপৰ সন্ধান কৰা হয়। ইয়াত তথ্য প্ৰক্ৰিয়াকৰণ (processing), স্মৃতিশক্তি, সমস্যা সমাধানৰ প্ৰক্ৰিয়া, ভাষাজ্ঞান আহৰণ আৰু কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাই গুৰুত্ব পায়।

কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা, স্নায়ু প্ৰযুক্তি আৰু উন্নত চিকিৎসা-বিজ্ঞানে সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞানত এক বৃহৎ পৰিবৰ্তন আনিছে। এতিয়া এই ক্ষেত্ৰখনে বিমূৰ্ত মানসিক আৰ্হিৰ বাহিৰলৈ গৈ মগজুৱে বাস্তৱ পৰিবেশৰ সৈতে কেনেকৈ খাপ খাই পৰে সেই বিষয়ে অধ্যয়ন আৰম্ভ কৰিছে। তদুপৰি উভমুখী 'স্নায়ু-কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা' গৱেষণাই মেচিন লাৰ্নিং উন্নত কৰে আৰু সেই উন্নত মেচিন লাৰ্নিংও ওলোটাই স্নায়ু প্ৰযুক্তিক উন্নত কৰে। এনেকৈয়ে ইটোৱে সিটোক উন্নত কৰি গৈ থাকে।

মেচিন লাৰ্নিং (machine learning) কি ?

মেচিন লাৰ্নিং হ'ল কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ এক শাখা। এই প্ৰযুক্তিত কম্পিউটাৰক কোনো কাম কৰাৰ বাবে 'প্ৰগ্ৰেমিং' (programming) কৰি নিৰ্দেশ দিয়াৰ সলনি প্ৰচুৰ পৰিমাণৰ তথ্য আৰু এলগৰিথমৰ (algorithm)

বিশেষ নিবন্ধ

সহায়ত কম্পিউটাৰক নিজে নিজে শিকাৰ আৰু নিজকে উন্নত কৰাৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হয়। সহজভাৱে ক'বলৈ গ'লে সাধাৰণ কম্পিউটাৰে আমি যি কৰিবলৈ কওঁ, তাকে কৰে, কিন্তু মেচিন লাৰ্নিংযুক্ত কম্পিউটাৰক বিভিন্ন উদাহৰণ বা তথ্য দিয়া হয় আৰু ই নিজে নিজে সেই তথ্যসমূহৰ পৰা প্ৰয়োজনীয় পেটাৰ্ণ (patern) বা নিয়ম বিচাৰি উলিয়াই কাম কৰিব পাৰে।

মেচিন লাৰ্নিং এনেধৰণে কাম কৰে—

১. তথ্য ইনপুট (data input) : কম্পিউটাৰ ছিষ্টেমক প্ৰচুৰ পৰিমাণে পুৰণি, ঐতিহাসিক আৰু নতুন তথ্য দিয়া হয়।

২. পেটাৰ্ণ বিচৰা : এলগৰিথমসমূহে সেই তথ্যৰ পৰা মিল, অমিল বিশ্লেষণ কৰি প্ৰয়োজনীয় পেটাৰ্ণ বিচাৰি উলিয়ায়।

৩. ভৱিষ্যদ্বাণী বা সিদ্ধান্ত : কম্পিউটাৰে এনেদৰে শিকা জ্ঞান ব্যৱহাৰ কৰি নতুন কোনো তথ্য বা পৰিস্থিতিৰ সমুখীন হ'লে, সঠিক সিদ্ধান্ত ল'ব পাৰে বা ফলাফল অনুমান কৰিব পাৰে।

এই ক্ষেত্ৰত বাস্তৱ জীৱনৰ কিছু উদাহৰণ হ'ল এনে ধৰণৰ :

আমি কি ধৰণৰ ভিডিঅ' বা চলচ্চিত্ৰ পছন্দ কৰোঁ, সেয়া পৰ্য্যবেক্ষণ কৰি ইউটিউব, নেটফ্লিক্স আদিয়ে তেনে ধৰণৰ ভিডিঅ' বা চলচ্চিত্ৰ স্ক্ৰিনত দেখুৱায়। তদুপৰি ই-মেইলৰ স্পাম (spam) ফিল্টাৰত অপ্ৰয়োজনীয় বা ক্ষতিকাৰক ই-মেইলসমূহক নিৰ্বাচন কৰি 'স্পাম' ফ'ল্ডাৰলৈ পঠিয়াই দিয়ে। আনহাতে ছিৰি (Siri) বা গুগল এছিষ্টেণ্টৰ (google assistant) দৰে প্ৰগ্ৰেমসমূহে মানুহৰ মাত শুনি সেই অনুসৰি কাম কৰে ইত্যাদি।

কিছুমান নতুন আৱিষ্কাৰ

গৱেষকসকলে উন্নত কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা পদ্ধতি আৰু ছিমুলেছন (simulation) ছফটৱেৰৰ (যেনে— NiceWebRL) সহায় লৈ মানুহে কোনো সুবিধাজনক পৰিবেশত নহয়, বৰং জটিল, সমস্যাবহুল, পৰিবৰ্তনশীল পৰিবেশত কেনেকৈ লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ শিকে আৰু সেই লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ পদ্ধতিও জানিব পাৰে, সেই বিষয়ে অধ্যয়ন চলাইছে। ইয়াৰ ফলত বিজ্ঞানীসকলে মানুহৰ বাস্তৱ জগতৰ সঠিক সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ সামৰ্থ্য সৃষ্টি

কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে, যিটো আগতে কেতিয়াও সম্ভৱ হোৱা নাছিল।

তদুপৰি বিজ্ঞানীসকলে কেৱল মগজুৰ অধ্যয়নৰ বাবে কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰিবৰ্তে মানুহৰ শিক্ষণৰ নীতিসমূহক (যেনে—স্মৃতিশক্তিৰ স্তৰ, সময়ভিত্তিক পৰিকল্পনা আদি) সক্ৰিয়ভাৱে একত্ৰিত কৰি কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাক অধিক উন্নত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছে। চিকিৎসা আৰু তথ্য বিশ্লেষণৰ দৰে মূল ক্ষেত্ৰত, মানুহ আৰু উপযুক্ত যন্ত্ৰৰ ভিতৰত এটা পক্ষ আনটো পক্ষৰ কেনেকৈ পৰিপূৰক হ'ব পাৰে সেই বিষয়ে অধ্যয়ন কৰি 'বৰ্ধিত বুদ্ধিমত্তা' আহৰণ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰি থকা হৈছে।

মগজুৰ পুনৰ্নিৰ্মাণ

স্নায়ু-নমনীয়তাৰ (Neuro-plasticity) উল্লেখযোগ্য অগ্ৰগতিৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত হৈছে যে বয়সিয়াল মগজুৱে নিজকে পুনৰ সংগঠিত কৰিব পাৰে আৰু পূৰ্বতে ভবাতকৈ বহু পাছতো মগজুৰ হেৰুওৱা কাৰ্যক্ষমতা ঘূৰাই পাব পাৰে। ষ্ট্ৰ'ক (stroke), অন্যান্য আঘাত আদিৰ পাছত মগজুৱে নিজকে নতুনভাৱে গঠন বা অভিযোজন কৰি লোৱাটোক 'মগজুৰ নমনীয়তা' বুলি কোৱা হয়। দীৰ্ঘদিন ধৰি প্ৰাপ্তবয়স্ক মগজুক স্থিৰ হিচাপে গণ্য কৰা হৈছিল। সংজ্ঞানাত্মক স্নায়ুবিজ্ঞানে প্ৰমাণ কৰিলে যে মগজুটো প্ৰকৃততে নমনীয়। গতিকে ষ্ট্ৰ'ক আৰু মগজুৰ গুৰুতৰ আঘাতৰ পাছত ইয়াক পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ নিব পৰা যায়। ই এক বৈপ্লৱিক পৰিবৰ্তনৰ সূচনা কৰিছে। কাৰণ মগজুৱে যিকোনো বয়সতে নতুন স্নায়ুসজ্জা গঠন কৰি নিজকে পুনৰ সংগঠিত কৰিব পৰাটো নিশ্চিত হ'ল। এই ক্ষেত্ৰত গৱেষণা চলি আছে আৰু ডিজিটেল থেৰাপী, টিএমএছ (Transcendental Magnetic Stimulation) আৰু বৃদ্ধ বয়সত জ্ঞানমূলক ক্ষমতা বজাই ৰখাত জীৱনশৈলীকে ধৰি বিভিন্ন পদ্ধতিৰ সহায়ত এই কাম বাস্তৱায়িত কৰাৰ চেষ্টা কৰা হৈছে।

স্নায়ুবিজ্ঞানৰ শেহতীয়া গৱেষণাই স্নায়ুৰ অৱক্ষয় ৰোগৰ চিকিৎসাৰ ক্ষেত্ৰত চিকিৎসাবৈজ্ঞানিক অগ্ৰগতিৰ বাট মুকলি কৰি দিছে। মগজুৰ বয়স বৃদ্ধিৰ প্ৰক্ৰিয়াটো ওলোটাকৰিবলৈ 'যুৱ' (youth) প্ৰতিৰোধ কোষৰ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। উন্নত বিচিআইৰ (BCI-Brain Computer Interface) সহায়ত স্নায়ুজনিত বিকাৰগ্ৰস্ত ৰোগীৰ

বিশেষ নিবন্ধ

কাৰ্যক্ষমতা পুনৰুদ্ধাৰ কৰিবলৈ চেষ্টা
চলাই থকা হৈছে।

শেহতীয়া সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞান

শেহতীয়া সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞানে
মনে কেনেকৈ তথ্যৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ বা
প্ৰচেছিং কৰে, প্ৰযুক্তিৰ সৈতে কেনেকৈ
ক্ৰিয়া কৰে আৰু দৈনন্দিন অভিজ্ঞতাক
কিদৰে ব্যৱহাৰ কৰে, সেই বিষয়ে

গুৰুত্বপূৰ্ণ তথ্য জানিবলৈ দিছে। এই ক্ষেত্ৰত সাম্প্ৰতিক
আৱিষ্কাৰসমূহৰ ভিতৰত আছে কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ ওপৰত
নিৰ্ভৰশীলতাই মানুহৰ চিন্তাধাৰাক কেনেদৰে প্ৰভাৱিত
কৰে, মগজুৱে বিভিন্ন সামগ্ৰীসমূহৰ মাজৰ পাৰ্থক্য
কেনেকৈ বুজি পায় আৰু ‘আভাসী বাস্তৱতাই’ (virtual
reality) কেনেকৈ জ্ঞান আহৰণৰ হাৰ বৃদ্ধি কৰে আদি।

মানুহ আৰু কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ পাৰস্পৰিক ক্ৰিয়া
আৰু জ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰত মানুহৰ কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ ওচৰত
‘আত্মসমৰ্পণ’ সম্পৰ্কীয় গৱেষণাই জানিবলৈ দিছে যে
কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ ওপৰত এনে উচ্চ আস্থাই মানুহক
সমালোচনাত্মক চিন্তাধাৰাক এৰাই চলিবলৈ বাধ্য কৰে।
সেয়া নহ’লেও মানুহৰ স্বকীয় বা মৌলিক চিন্তাধাৰাই
বাহিৰৰ উৎসৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে।
কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ সঁজুলিসমূহ অধিক সংহত আৰু সঠিক
হৈ উঠাৰ লগে লগে মানুহৰ সমস্যা সমাধান সামৰ্থ্যই
মেচিনৰ আউটপুটৰ ওপৰত নিষ্ক্ৰিয়ভাৱে নিৰ্ভৰ কৰিবলৈ
আৰম্ভ কৰিছে। ইয়াক ‘সংজ্ঞানাত্মক আত্মসমৰ্পণ’ বুলি জনা
যায়।

চলমান আভাসী বাস্তৱতাই
(movable virtual reality)
সংজ্ঞানাত্মক অধ্যয়নৰ বাবে এক
গুৰুত্বপূৰ্ণ পদ্ধতি হিচাপে
আত্মপ্ৰকাশ কৰিছে। ইয়াক
গতিশীল স্নায়ুচিত্ৰণৰ (neuro-
imaging) সৈতে সংযুক্ত কৰি
গৱেষকসকলে পৰস্পৰাগত

পৰীক্ষাগাৰৰ পৰিবেশত সীমাবদ্ধ নাথাকি প্ৰাকৃতিক
পৰিবেশতো স্মৃতিশক্তি, পথনিৰ্ধাৰণ, আৰু কাৰ্য্যকৰী
নিয়ন্ত্ৰণৰ বিষয়ে অধ্যয়ন কৰিছে। এনে ধৰণৰ অধ্যয়নৰ
পৰা দেখা গৈছে যে নেতিবাচক পৰামৰ্শই, বিশেষকৈ
বৃদ্ধসকলৰ ক্ষেত্ৰত, কৰ্মক্ষমতাৰ যথেষ্ট ক্ষতি কৰিব পাৰে।

সংজ্ঞানাত্মক বিজ্ঞানে মনোবিজ্ঞান, স্নায়ুবিজ্ঞান আৰু
কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাক একত্ৰিত কৰি মনৰ বিষয়ে আমাৰ জ্ঞানৰ
ক্ষেত্ৰত এক বৈপ্লৱিক পৰিবৰ্তন আনিছে। মেচিন লাৰ্নিং,
কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা আদিৰ ক্ষেত্ৰত দিনকদিনে অভিনৱ
আৱিষ্কাৰৰ ফলত এই বিজ্ঞানে আমাক কিমান বিচিত্ৰ
দিশত আগুৱাই লৈ যাব, এই বিষয়ে এতিয়া ধাৰণা কৰাই
মক্ষিল। কিছু লোকে সন্দেহ প্ৰকাশ কৰিছে যে এই
বিজ্ঞানে ভৱিষ্যতে যন্ত্ৰ, কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা আদিৰ সহায়ত
মানুহৰ মনৰ ওপৰত বাহিৰৰ পৰাই প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব
পাৰিব, মনৰ ভাব-চিন্তাক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰিব আৰু শেষ
পৰ্য্যন্ত মানুহৰ মনৰ ওপৰত শাসন কৰিব পাৰিব। সেয়া
নহ’লেই ভাল। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্ন, জুন, ২০২৬

- ১। বিশ্ব পৰিবেশ দিৱস প্ৰতি বছৰে ৫ জুনত পালন কৰা হয়। কি বিশেষ কাৰণত ৫ জুন দিনটো নিৰ্বাচন কৰা হৈছে?
- ২। ২০২২ চনৰ ফিফা বিশ্বকাপ ফুটবল প্ৰতিযোগিতাত সৰ্বাধিক গ’ল স্ক’ৰ হৈছিল। কিমানটা গ’ল হৈছিল সেইবাৰ?
- ৩। ‘দা নিউ কলোচাছ’—আমেৰিকাৰ কবি এমা লাজাৰছৰ এটা বিখ্যাত কবিতা। এই কবিতাটো আমি ক’ত দেখিবলৈ পাওঁ?
- ৪। ১৯১২ চনত প্ৰকাশ পাইছিল ‘ভাৰত-ভাৰতী’ নামৰ কিতাপখন। এই কিতাপখনত প্ৰকাশিত কবিতা পঢ়ি মহাত্মা গান্ধীয়ে কবিজনক ‘ৰাষ্ট্ৰ কবি’ উপাধি প্ৰদান কৰিছিল। কবিজনৰ নাম কি?
- ৫। ১৯৫৮ চনত ১৭ বছৰ ২৪৯ দিন বয়সত তেওঁ বিশ্বকাপ জিকা সৰ্বকনিষ্ঠ খেলুৱৈৰূপে পৰিগণিত হৈছিল। খেলুৱৈগৰাকীৰ নাম কি? ❖

বিধানসভা নিৰ্বাচন-২০২৬

■ প্ৰণীতা দেৱী

নিৰ্বাচনক গণতন্ত্ৰৰ উৎসৰ বুলিও কোৱা হয়। কিয়নো এই নিৰ্বাচনৰ জৰিয়তেই নাগৰিকে এটা নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ অন্তৰে অন্তৰে ৰাজ্য আৰু দেশৰ ৰাজনৈতিক ভৱিষ্যৎ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

চলিত বৰ্ষৰ এপ্ৰিল মাহত অসম, পশ্চিমবংগ, তামিলনাডু, কেৰলম আৰু কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল পুডুচেরীত বিধানসভা নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত হয়। এই নিৰ্বাচনৰ ফলাফলত দেখা গ'ল কেইবাটাও কাৰ্য্যকাল শাসন চলাই থকা দলৰ পতন, নতুন ৰাজনৈতিক শক্তিৰ উত্থান আৰু ভোটাৰৰ দৃষ্টিভংগীৰ পৰিবৰ্তন।

অসমত ৯ এপ্ৰিলত এটা পৰ্য্যায়ত হোৱা নিৰ্বাচনত ভাৰতীয় জনতা পাৰ্টি (Bharatiya Janata Party, BJP) তৃতীয়বাৰৰ বাবে শাসনত অধিষ্ঠিত হ'ল। অসম বিধানসভাৰ ১২৬খন আসনৰ ভিতৰত বিজেপিয়ে ৮২খন আসন লাভ কৰি একক সংখ্যাগৰিষ্ঠতা লাভ কৰে। আনহাতে দলটোৰ মিত্ৰদল অসম গণ পৰিষদ (Asom Gana Parishad, AGP) আৰু বড়োলেণ্ড পিপুলছ ফ্ৰণ্টে (Bodoland People's Front, BPF) লাভ কৰা আসনসহ ৰাষ্ট্ৰীয় গণতান্ত্ৰিক মৰ্চাই (National Democratic Alliance, NDA) ১০২খন আসন লাভ কৰে।

২০২১ চনৰ বিধানসভা নিৰ্বাচনত বিজেপিয়ে ৬০খন আসন লাভ কৰিছিল আৰু মিত্ৰদলৰ সমৰ্থনত ৰাষ্ট্ৰীয় গণতান্ত্ৰিক মৰ্চাৰ চৰকাৰ গঠন হৈছিল। কিন্তু পাঁচটা বছৰৰ পাছতেই দলটোৱে ২২খন আসন নতুনকৈ লাভ কৰি সংখ্যাগৰিষ্ঠ দল হিচাপে পৰিগণিত হয়। ইয়াৰ

লগতে মুখ্যমন্ত্ৰী ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাৰ একেৰাহে দ্বিতীয়টো কাৰ্য্যকালো নিশ্চিত হয়।

স্বাধীনতাৰ পাছত অসমৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাসত বিজেপিৰ এই ফলাফল অন্যতম বৃহৎ বিজয় হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। আনহাতে স্বাধীনতাৰ পাছত দীৰ্ঘসময় ধৰি অসমক শাসন কৰা ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছে ২০২১ চনৰ ২৯খন আসনৰ বিপৰীতে এই নিৰ্বাচনত ১৯খন আসন লাভ কৰে।

বিশেষকৈ ডিব্ৰুগড়, তিনিচুকীয়া, গোলাঘাট, যোৰহাট আৰু চৰাইদেউকে ধৰি উজনি অসমত কংগ্ৰেছে এখনো আসনত জয়লাভ কৰিব নোৱাৰিলে।

উল্লেখযোগ্য যে ২০২৫ চনত গঠন হোৱা ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছ, ৰাইজৰ দল, অসম জাতীয় পৰিষদকে ধৰি আঠটা দলৰ মিত্ৰজোঁট অসম সন্মিলিত মৰ্চাই এই নিৰ্বাচনত সফলতা লাভ কৰিব নোৱাৰিলে।

এই নিৰ্বাচনত বিজেপিৰ অভূতপূৰ্ব বিজয় কেনেকৈ সম্ভৱ হ'ল তাক লৈ বিভিন্ন চৰ্চা অব্যাহত আছে। বহুতেই বিৰোধীৰ ৰণকৌশলৰ ব্যৰ্থতাৰ লগতে চৰকাৰৰ জনমুখী আঁচনি আৰু ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাৰ সবল নেতৃত্বকে নিৰ্বাচনত বিজেপিয়ে জয়লাভ কৰাৰ কাৰণ বুলি ক'ব খোজে। বিভিন্ন মাধ্যমত হিতাধিকাৰীয়ে চৰকাৰ গঠন কৰা বুলি সমালোচনা হ'লেও এটা কথা মন কৰিব লাগিব যে এইবাৰৰ নিৰ্বাচনৰ প্ৰচাৰত বিজেপিয়ে উন্নয়নৰ শ্লোগানৰ লগতে অতি কৌশলগতভাৱে এই নিৰ্বাচনক অসমীয়া সভ্যতাৰ ধাৰাবাহিকতা ৰক্ষাৰ সংগ্ৰাম বুলিও আখ্যা দিছিল। ইয়াৰ লগতে দলটোৱে খিলঞ্জীয়া লোকৰ ভূমি আৰু সাংস্কৃতিক অধিকাৰ সুৰক্ষিত কৰাৰ প্ৰতিশ্ৰুতিৰ বিষয়েও নিৰ্বাচনী প্ৰচাৰত উল্লেখ কৰিছিল। ইয়াৰ বিপৰীতে বিৰোধী শিবিৰ আছিল তুলনামূলকভাৱে দুৰ্বল। বিৰোধীয়ে নিৰ্বাচনী প্ৰচাৰত জনসাধাৰণক পতিয়ন নিয়াব পৰাকৈ কোনো সুনিৰ্দিষ্ট নীতি আগবঢ়াবলৈ সক্ষম নহ'ল। তদুপৰি দুৰ্বল সাংগঠনিক ভেটিও বিৰোধীৰ বিফলতাৰ অন্যতম কাৰণ।

সাম্প্ৰতিকী

আনহাতে, সমষ্টিৰ পুনৰ নিৰ্ধাৰণ (delimitation) আৰু সমষ্টি পুনৰ নিৰ্ধাৰণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা সূত্ৰ এইবাৰৰ নিৰ্বাচনত বিজেপিৰ চমকপ্ৰদ প্ৰদৰ্শনৰ অন্যতম কাৰণ বুলিও চৰ্চিত হৈছে।

সি যি কি নহওক, এই নিৰ্বাচনত ভোটাৰৰ অংশগ্ৰহণো উল্লেখযোগ্য আছিল। এইবাৰ ভোটাৰৰ হাৰ আছিল ৮৫.৯৬%। দক্ষিণ শালমাৰা-মানকাচৰ জিলাত ভোটাৰৰ হাৰ সৰ্বাধিক আছিল। জিলাখনত ভোটাৰৰ হাৰ আছিল ৯৫.৬১%।

এইবাৰ পশ্চিমবংগ বিধানসভা নিৰ্বাচনত সমগ্ৰ দেশেৰে দৃষ্টি নিবদ্ধ হৈছিল। মমতা বেনাৰ্জী নেতৃত্বাধীন তৃণমূল কংগ্ৰেছৰ পোন্ধৰ বছৰীয়া শাসনৰ অৱসান ঘটাই বিজেপিয়ে ৰাজ্যখনৰ ২৯৪খন আসনৰ ভিতৰত ২০৭খন আসন লাভ কৰি বিজয় সাব্যস্ত কৰে।

আনহাতে ২০২১ চনত ২১৫খন আসন লাভ কৰা তৃণমূল কংগ্ৰেছে এইবাৰ ৮০খন আসনহে লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। দুৰ্নীতিৰ অভিযোগ, আইন-শৃংখলা পৰিস্থিতিৰ অৱনতি, অৰ্থনৈতিক স্থবিৰতা আৰু প্ৰতিষ্ঠান বিৰোধী টো দলটোৰ বিপৰ্য্যয়ৰ মূল কাৰণ বুলি ৰাজনৈতিক বিশ্লেষকসকলে ক'ব খোজে। তৃণমূল কংগ্ৰেছৰ নেত্ৰী মমতা বেনাৰ্জী ভৱানীপুৰ সমষ্টিত বিজেপিৰ শুভেন্দু অধিকাৰীৰ হাতত পৰাজিত হয়। শুভেন্দু অধিকাৰীৰ নেতৃত্বত ৰাজ্যখনত বিজেপিৰ চৰকাৰ গঠন হয়।

তামিলনাডুত এইবাৰৰ নিৰ্বাচনে এক নতুন চমক দিবলৈ সক্ষম হ'ল। ৰাজ্যখনত দশকজুৰি চলি থকা ডিএমকে (DMK, Dravida Munnetra Kazhagam) আৰু এআইএডিএমকে-কেন্দ্ৰিক (AIADMK, All India Anna Dravida Munnetra Kazhagam) দ্বি-মেৰু ৰাজনীতিত এটা নতুন শক্তিৰ উত্থান ঘটে। অভিনেতাৰ পৰা ৰাজনৈতিক হোৱা চন্দ্ৰশেখৰন জোছেফ বিজয়ৰ 'তামিলগা ভেট্ৰি কাজাগাম' (Tamilaga Vettri Kazhagam, TVK) দলে নিজৰ প্ৰথমটো নিৰ্বাচনতে ২৩৪খন আসনৰ ভিতৰত ১০৮খন আসন লাভ কৰি সমগ্ৰ দেশকে বিস্মিত কৰি তোলে। একক সংখ্যাগৰিষ্ঠতাৰ বাবে আৰু মাত্ৰ ১০খন আসন কমি থকা টিভিকেই ৰাজ্যখনত ৩৫% ভোট লাভ কৰে। কংগ্ৰেছকে ধৰি কেইবাটাও ৰাজনৈতিক দলৰ সমৰ্থনত ইতিমধ্যে বিজয়ৰ নেতৃত্বত

তামিলনাডুত টিভিকেই চৰকাৰ গঠন কৰিছে। ৰাজ্যখনৰ শাসকীয় দল ডিএমকেৰ বাবে এই ফলাফল আছিল অনাকাঙ্ক্ষিত। মুখ্যমন্ত্ৰী এমকে ষ্টেলিন নিজ সমষ্টি কোলাথুৰত টিভিকে প্ৰাৰ্থী ডিএছ বাবুৰ হাতত পৰাস্ত হয়। ২০২১ চনত ১৩৩খন আসন জয় কৰা ডিএমকেই এইবাৰ ৫৯খন আসনহে লাভ কৰে। ৰাজ্যখনত এআইডিএমকেই ৪৭খন আসন লাভ কৰে।

যুৱ আৰু মহিলা ভোটাৰৰ বিপুল সমৰ্থন টিভিকেৰ সফলতাৰ মূল কাৰণ আছিল বুলি চৰ্চিত হৈছে। ৰাজনীতিত নৱাগত হিচাপে বিজয়ৰ ভাবমূৰ্ত্তিয়ে নতুন প্ৰজন্মক বিশেষভাৱে আকৰ্ষণ কৰিছিল। ভাৰতৰ ৰাজনীতিত পূৰ্বৰ অভিজ্ঞতা নথকা এজন নেতাৰ নেতৃত্বত নতুন দলৰ এনে ঐতিহাসিক উত্থান অতিশয় বিৰল।

কেৰলমত কংগ্ৰেছ নেতৃত্বাধীন ইউডিএফ-এ (United Democratic Front, UDF) ১৪০খন আসনৰ ভিতৰত ১০২খন আসন লাভ কৰি এলডিএফ-ৰ (Left Democratic Front, LDF) ১০ বছৰীয়া শাসনৰ অন্ত পেলায়। ভিডি সাথীসানে ৰাজ্যখনৰ নতুন মুখ্যমন্ত্ৰী হিচাপে কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰে।

পিনাৰায় বিজয়নৰ নেতৃত্বাধীন এলডিএফ-এ মাত্ৰ ৩৫খন আসন লাভ কৰে। একেৰাহে দুটা কাৰ্য্যকালৰ পাছত সৃষ্টি হোৱা প্ৰতিষ্ঠান-বিৰোধী টোৱে এই ফলাফলত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে।

কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল পুডুচেৰীত এআইএনআৰচি (AINRC, All India Namathu Rajiyam Congress) নেতৃত্বাধীন এনডিএ মিত্ৰজোঁটে কংগ্ৰেছ-ডিএমকে মিত্ৰজোঁটক পৰাস্ত কৰি একেৰাহে দ্বিতীয়টো কাৰ্য্যকালৰ বাবে চৰকাৰ গঠন কৰে। ৩০ জনীয়া বিধানসভাৰ নিৰ্বাচনৰ ফলাফল অনুসৰি ভোটাৰে এনডিএৰ ওপৰত পুনৰ আস্থা প্ৰকাশ কৰে। এন বংগস্বামীৰ নেতৃত্বত পুডুচেৰীত চৰকাৰ গঠন হয়।

শেহতীয়া ভূৰাজনৈতিক পৰিস্থিতি, ইন্ডনৰ নাটনি আদিৰ মাজতে দেশৰ পাঁচখন বিধানসভাৰ বাবে অনুষ্ঠিত নিৰ্বাচনৰ ফলাফলে কেতবোৰ নতুন দিশ উন্মোচন কৰিলে। বিশেষকৈ অসমত সামাজিক মাধ্যমৰ চৰ্চা আৰু বাস্তৱিক ৰাজনীতিৰ মাজত যে পাৰ্থক্য আছে সেয়া এই নিৰ্বাচনৰ ফলাফলত জলজল পটপট হৈ পৰিল। ❖

বিশ্বকাপ আৰ্চাৰীত চেম্পিয়ন ভাৰত

এই বৰ্ষৰ ১০ মে' তাৰিখে ছাংহাইত অনুষ্ঠিত ২০ সংখ্যক মহিলা বিশ্বকাপ আৰ্চাৰী প্রতিযোগিতাত ভাৰতে চেম্পিয়নৰ খিতাপ দখল কৰিবলৈ সক্ষম হয়। ফাইনেল

খেলত ভাৰতে দলগত বিভাগত আয়োজক চীনক ৫-৪ ব্যৱধানত হৰুৱাই স্বৰ্ণপদক লাভ কৰে। ভাৰতৰ দীপিকা

কুমাৰী, অংকিতা ভকত আৰু কুমকুম মোহোদৰ দলটোৱে ছেমি ফাইনেলত শক্তিধৰ দক্ষিণ কোৰিয়াক ৫-১ ব্যৱধানত পৰাজিত কৰি ফাইনেলত পদাৰ্পণ কৰিছিল। সম্পূৰ্ণ প্রতিযোগিতাখনত ভাৰতৰ ১৭ বছৰীয়া কুমকুম মোহোদে দুৰ্দান্ত খেলেৰে সকলোৰে দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। মহিলাৰ দলগত বিভাগত ভাৰতৰ এয়া তৃতীয় বিশ্বকাপ জয়। পৰবৰ্তী এছিয়ান গেমছলৈ এই বিজয়েৰে দলটোৱে যোগ্যতা অৰ্জন কৰে।

সম নাগৰিক সংহিতা বিধেয়ক বিধানসভাত গৃহীত

যোৱা ২৭ মে' তাৰিখে অসম বিধানসভাই সম নাগৰিক সংহিতা (Uniform Civil Code, UCC), অসম বিধেয়ক, ২০২৬ মৌখিক ভোটত গৃহীত কৰে। এই বিষয়ক বিধেয়ক গ্ৰহণ কৰা অসম হৈছে দেশৰ তৃতীয়খন ৰাজ্য। ইয়াৰ পূৰ্বে ২০২৫ চনত গুজৰাট আৰু উত্তৰাখণ্ডে এই সম্পৰ্কীয় বিধেয়ক গৃহীত কৰিছিল। যোৱা ২৫ মে' তাৰিখে বিধানসভাৰ অধ্যক্ষ ৰণজিৎ কুমাৰ দাসৰ অনুমতি সাপেক্ষে মুখ্যমন্ত্রী ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাই বিধেয়কখন সদনত উত্থাপন কৰে। তিনিদিন ধৰি হোৱা দীঘলীয়া বিতৰ্কৰ অন্তত ২৭ মে' তাৰিখে বিধেয়কখন বিধানসভাই গ্ৰহণ কৰে। উল্লেখযোগ্য যে সম নাগৰিক সংহিতা ১৯২৫ চনতে ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছ দলে সমগ্ৰ দেশৰ বাবে দাবী কৰিছিল। তদুপৰি ১৯৬১ চনত পৰ্টুগালৰ পৰা গোৱা স্বাধীন হোৱাৰ পাছত ৰাজ্যখনত এই আইন (গোৱা সম নাগৰিক সংহিতা) বলবৎ কৰা হৈছিল। ভাৰতৰ নিচিনা বিভিন্ন জাতি-ধৰ্ম-ভাষা-লোকাচাৰ থকা দেশত একৰূপক আইনে জটিলতাৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে বুলি বিৰোধী পক্ষই শংকা প্ৰকাশ কৰে। লগতে ২১ সংখ্যক 'আইন আয়োগে'

২০১৮ চনত বৰ্তমান পৰিস্থিতিত দেশত সম নাগৰিক সংহিতাৰ প্ৰয়োজন নাই বুলি মত প্ৰকাশ কৰিছিল। এই বিধেয়কখনত অনুসূচিত জনজাতিৰ লোকসকলক বেহাই দিয়া হৈছে। সদনত গৃহীত হোৱা এই বিধেয়ক অনুসৰি বিবাহ, বিবাহ বিচ্ছেদ, সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰ বা ভাগ-বাটোৱাৰা, সন্তান তুলি লোৱা (Adopt) আদি বিষয়ত সকলো ধৰ্মীয় সম্প্ৰদায়ৰ বাবে সম তথা একৰূপক আইন প্ৰযোজ্য হ'ব।

টাইৱানৰ লেখিকা য়াং শুৱাং-জিলৈ

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বুকাৰ বঁটা

২০২৬ বৰ্ষৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বুকাৰ বঁটা (The International Booker Prize) টাইৱানৰ প্ৰখ্যাত লেখিকা য়াং শুৱাং-জিলৈ (Yang Shuang-Zi) আগবঢ়োৱা হৈছে। তেওঁক 'টাইৱান

ট্ৰেভেল'গ' (Taiwan Travelogue) নামৰ গ্ৰন্থখনৰ বাবে এই বঁটা প্ৰদান কৰা হৈছে। উল্লেখযোগ্য যে মূল গ্ৰন্থখন মাণ্ডাৰিন ভাষাত (চীনা ভাষা)

ৰচনা কৰা হৈছিল। লেখিকা লিন কিঙে (Lin King) বঁটাপ্ৰাপ্ত গ্ৰন্থখন ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰিছে। টাইৱানৰ খাদ্যপ্ৰেম আৰু মানৱপ্ৰেমৰ আধাৰত গ্ৰন্থখন ৰচনা কৰা হৈছে। ১৯৬৮ চনৰ পৰা প্ৰবৰ্তিত এই আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বঁটা প্ৰথমবাৰৰ বাবে চীনা ভাষাৰ পৰা অনুদিত ইংৰাজী সাহিত্যই লাভ কৰিছে। ১৯৮৪ চনত জন্মগ্ৰহণ কৰা য়াং হৈছে এই বঁটা লাভ কৰা প্ৰথমগৰাকী টাইৱানী লেখিকা। এই বঁটাত আছে মানপত্ৰৰ লগতে ৫০,০০০ বৃটিছ পাউণ্ড (প্ৰায় ৬৪ লাখ ৩০ হাজাৰ টকা)।

ক'কৰোচ জনতা পাৰ্টিক লৈ আলোড়ন

যোৱা ১৬ মে'ত ক'কৰোচ জনতা পাৰ্টি (Cockroach Janata Party) (চিজেপি) নামৰ এটা দল সামাজিক মাধ্যমত গঠন হৈ খলকনিৰ সৃষ্টি কৰিছে। জন্মলগ্নৰ পৰা মাত্ৰ কেইটামান দিনতে ইনষ্টাগ্ৰামত অনুৰাগীৰ সংখ্যা ২২ মিলিয়ন অতিক্ৰম কৰি সকলোৰে দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। সামাজিক মাধ্যমত সৃষ্টি হোৱা এনে গণ আন্দোলনে দেশত ৰাজনৈতিক

দেশ-বিদেশৰ খবৰ

পৰিবৰ্তনৰ ইংগিত বহন কৰিব পাৰে বুলি চৰ্চা লাভ কৰিছে। উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ এটা গোচৰৰ শুনানিৰ সময়ত মুখ্য ন্যায়াধীশ সূৰ্য্যকান্তে নিবনুৱা যুৱক-যুৱতীক লৈ কৰা বিৰূপ মন্তব্যৰ প্ৰতিক্ৰিয়া স্বৰূপে এই দলটোৰ গঠন হোৱা বুলি কোৱা হৈছে। দেশৰ নিবনুৱা যুৱ সমাজে মুখ্য ন্যায়াধীশৰ এনে কটু মন্তব্য তেওঁলোকৰ জীৱন-সংগ্ৰামৰ প্ৰতি চৰম উপহাসৰূপে গণ্য কৰিছে। এনে অপমানজনক প্ৰেক্ষাপটতে যোৱা ১৬ মে'ত আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ বস্টন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ জনসম্পৰ্ক বিভাগৰ ছাত্ৰ অভিজিৎ দীপকে এক হেঙুলত কৰা এক ব্যংগাত্মক পোষ্টৰ পাছতে এই দলটো গঠন হয়। বিভিন্ন সংবাদ প্ৰতিষ্ঠানৰ লগতে বিবিচিটো ক'ৰোচ জনতা পাৰ্টিৰ বিষয়ে বাতৰি পৰিবেশন কৰা হয়। নৱগঠিত এই দলটোৰ কেইটামান উল্লেখযোগ্য দাবী হৈছে—প্ৰতিটো বৈধ ভোটক সুৰক্ষা দিয়া, মহিলাৰ বাবে ৫০ শতাংশ আসন সংৰক্ষণ কৰা, সংবাদ মাধ্যমক স্বতন্ত্ৰতা প্ৰদান কৰা, ন্যায়াধীশৰ অৱসৰকালীন পুৰস্কাৰ বন্ধ কৰা, আত্মনি-আদানি মালিকানাধীন সংবাদ মাধ্যমৰ অনুজ্ঞাপত্ৰ বাতিল কৰা, ৰাজনৈতিক দল সলনি কৰা ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত ২০ বছৰ নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰা ইত্যাদি।

পুলিৎজাৰ বঁটা, ২০২৬ প্ৰদান

আনন্দ আৰ কে

সুপৰ্ণা শৰ্মা

যোৱা ৪ মে' তাৰিখে ১১০ সংখ্যক পুলিৎজাৰ বঁটা কলম্বিয়া বিশ্ববিদ্যালয়ত আনুষ্ঠানিকভাৱে প্ৰদান কৰা হয়। ভাৰতৰ সাংবাদিক আনন্দ আৰকে আৰু সুপৰ্ণা শৰ্মাই চলিত বৰ্ষত সাংবাদিকতাৰ এই শ্ৰেষ্ঠ বঁটা লাভ কৰিবলৈ সমৰ্থ হয়। ভাৰতীয় সাংবাদিকদ্বয়ে ডিজিটেল নিৰীক্ষণ আৰু ছাইবাৰ অপৰাধ ৰোধৰ ক্ষেত্ৰত কৰা অনবদ্য কামৰ

বাবে এই বঁটা লাভ কৰে। দুয়োগৰাকী সাংবাদিকে সচিহ্ন ৰিপ'ৰ্টিং আৰু কমেণ্ট্ৰী শাখাত এই বঁটা লাভ কৰিছে। এই বৰ্ষত মুঠ ২২টা শিতানত বঁটা প্ৰদান কৰা হৈছে আৰু ৰাজহুৱা সেৱা শিতানত 'দা ৱাশ্বিংটন পোষ্ট' (The Washington Post) কাকতখনে স্বৰ্ণপদক লাভ কৰে। অনুসন্ধানমূলক বাতৰিৰ ক্ষেত্ৰত 'নিউয়ৰ্ক টাইমছ' (New York Times) কাকতখনে স্বৰ্ণপদক অৰ্জন কৰে। প্ৰতিটো বঁটাত মানপত্ৰৰ লগতে ১৫,০০০ মাৰ্কিন ডলাৰ (প্ৰায় ১৪ লাখ টকা) অৰ্থপুৰস্কাৰ আছে।

এভাৰেষ্টৰ শিখৰত অসমৰ ৰূপামণি গড়

যোৱা ২১ মে' তাৰিখে অসমৰ ৰূপামণি গড়ে পৃথিৱীৰ সৰ্বোচ্চ শৃংগ মাউণ্ট এভাৰেষ্ট জয় কৰি ইতিহাস ৰচনা কৰে। ৰূপামণি হ'ল মাউণ্ট এভাৰেষ্ট আৰোহণ কৰা প্ৰথমগৰাকী অসমীয়া মহিলা পৰ্বতাৰোহী। অভিলেখ সৃষ্টি কৰা ৰূপামণি গড়ৰ ঘৰ লখিমপুৰ জিলাৰ কদম ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত নগাঁও পথাৰত। যোৱা ২১ এপ্ৰিলত আন দহগৰাকী সহযোগীৰ সৈতে যাত্ৰা আৰম্ভ কৰি অনেক কঠিন বাধা নেওচি ৰূপামণিসহ দলটোৱে ২১ মে'ত এভাৰেষ্টৰ শিখৰত উপনীত হ'বলৈ সক্ষম হয়। বগীনদীৰ কেবিএছ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা স্নাতক ডিগ্ৰী লৈ ২০২০ চনত তেওঁ ইণ্ডো-তিব্বত বৰ্ডাৰ পুলিচৰ প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰত চাকৰিত যোগান কৰিছিল। সৰুৰে পৰা দুঃসাহসিক ক্ৰীড়াৰ প্ৰতি দুৰ্বাৰ আকাংক্ষা থকা ৰূপামণিয়ে ২০২৪ চনৰ পৰা পৰ্বতাৰোহণৰ কঠোৰ প্ৰশিক্ষণ আৰম্ভ কৰিছিল। মুঠ ১৯ জনীয়া দলটোক নেতৃত্ব দিছিল অন্য এগৰাকী অসমীয়া মহিলা ভণিতা টিমুংপীয়ে। ৰূপামণিৰ পিতৃ জয়সিং গড় পেছাত কৃষক আৰু মাতৃ কমলাৱতী গড় অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰৰ সহায়িকা। এই অভিলেখৰ কথা সংবাদ মাধ্যমক অৱগত কৰি ৰূপামণিয়ে 'এয়া জীৱনৰ অন্যতম শ্ৰেষ্ঠ প্ৰাপ্তি' বুলি উল্লেখ কৰে। ❖

■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

খবৰৰ লেছেৰি বোটলা

(২১ এপ্ৰিল ২০২৬ ৰ পৰা ২০ মে' ২০২৬লৈ)

২১ এপ্ৰিল : অভিযন্তা টীম কুকক এপল (Apple) কোম্পানীৰ কাৰ্য্যকৰী অধ্যক্ষ হিচাপে নিযুক্তি দিয়া হয়।

● ভাৰত আৰু দক্ষিণ কোৰিয়াৰ মাজত কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা, ডিজিটেল সেতু, জাহাজ নিৰ্মাণকে ধৰি মুঠ ১৫খন বুজাবুজিৰ চুক্তি স্বাক্ষৰিত হয়।

২২ এপ্ৰিল : ভাৰতীয় সেনা বাহিনীৰ মুৰব্বী জেনেৰেল উপেন্দ্ৰ দ্বিবেদীক আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ আৰ্মী ৰাৰ কলেজৰ 'হল অৱ ফেৰ্ম'ত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়।

২৫ এপ্ৰিল : কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে নিৰ্দিষ্ট আয়োগ পুনৰগঠন কৰে আৰু অশোক কুমাৰ লাহিড়ীক উপাধ্যক্ষ হিচাপে নিযুক্তি দিয়ে।

২৭ এপ্ৰিল : প্ৰাক্তন কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰী দিনেশ ত্ৰিবেদীক বাংলাদেশৰ উচ্চায়ুক্ত হিচাপে নিযুক্তি দিয়া হয়।

২৮ এপ্ৰিল : সাহিত্য অকাডেমি বাঁটা বিজয়ী বিশিষ্ট সাহিত্যিক ড° মলয়া খাউণ্ডৰ ৮৩ বছৰ বয়সত দেহাৱসান ঘটে।

২৯ এপ্ৰিল : সংযুক্ত আৰৱ আমিৰাধ্বাহীয়ে পেট্ৰ'লিয়াম ৰপ্তানি কৰা দেশৰ সংগঠন 'অপেক'ৰ (OPEC, Organisation of the Petroleum Exporting Countries) সদস্যপদ প্ৰত্যাহাৰ কৰে।

১ মে' : সংবাদ পত্ৰৰ স্বাধীনতাৰ সূচকত বিশ্বৰ ১৮০খন দেশৰ ভিতৰত ভাৰতৰ স্থান ১৫৭। তালিকাৰ শীৰ্ষস্থান নৰ'ৱেই লাভ কৰিছে।

৩ মে' : কেলিফ'ৰ্নিয়াৰ পৰা স্পেচএক্স ফেলকন-৯ ৰকেটৰ সহায়ত বিশ্বৰ প্ৰথমটো ষ্টাৰ্টআপ উপগ্ৰহ 'মিছন দৃষ্টি' সফলতাৰে উৎক্ষেপণ কৰা হয়।

● প্ৰসিদ্ধ গণিতজ্ঞ, বিজ্ঞান-সাহিত্যাচাৰ্য্য অধ্যাপক বিজয়কৃষ্ণ দেৱশৰ্মাৰ ৮৯ বছৰ বয়সত মৃত্যু হয়।

৫ মে' : ৰোহিত জৈনক ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংকৰ নতুন ডেপুটি গৱৰ্নৰ হিচাপে নিযুক্তি দিয়া হয়।

৭ মে' : বিশ্বৰ প্ৰথমটো ২৪ ঘণ্টাৰ নিউজ চেনেল

চিএনএনৰ প্ৰতিষ্ঠাতা 'মিডিয়া সম্ৰাট' টেড টাৰ্নাৰৰ ৮৭ বছৰ বয়সত মৃত্যু হয়।

৮ মে' : দেশত ১.০৪ লাখ বিদ্যালয় মাত্ৰ এজন শিক্ষকেৰে চলি আছে বুলি নিৰ্দিষ্ট আয়োগে প্ৰকাশ কৰে।

১০ মে' : ৰাষ্ট্ৰীয় এথলেটিকছ প্ৰতিযোগিতাত হেমাংগ বৰগোহাঁয়ে ৰূপৰ পদক লাভ কৰে।

১২ মে' : প্ৰতিভাৱান কবি জোনমণি দাসৰ ৪০ বছৰ বয়সত দেহাৱসান ঘটে।

১৩ মে' : পুনৰ পৰবৰ্তী ৫ বছৰলৈ দেৱজিৎ লন শইকীয়াক অসমৰ মহাধিবক্তা হিচাপে অসম চৰকাৰে নিযুক্তি দিয়ে।

১৪ মে' : ৰাশ্বিংটন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক ৰঞ্জয় আদিত্য কৃষ্ণক কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা ক্ষেত্ৰলৈ আগবঢ়োৱা অনবদ্য অৱদানৰ বাবে 'পিপল টু ৱাচ-২০২৬' (People to watch-2026) আন্তৰ্জাতিক সন্মান আগবঢ়োৱা হয়।

১৫ মে' : জ্যেষ্ঠ বিধায়ক চন্দ্ৰমোহন পাটোৱাৰীক ৰাজ্যপাল লক্ষ্মণপ্ৰসাদ আচাৰ্য্যই অসম বিধানসভাৰ প্ৰটেম অধ্যক্ষৰূপে শপত গ্ৰহণ কৰোৱায়।

১৬ মে' : কেন্দ্ৰীয় মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদে (চিবিএছই) নৱম শ্ৰেণীত তিনিটা ভাষা অধ্যয়ন কৰাটো বাধ্যতামূলক কৰা বুলি জাননী জাৰি কৰে।

১৭ মে' : ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়াধীশৰ সংখ্যা ৩৮ জনলৈ বৃদ্ধি কৰাত ৰাষ্ট্ৰপতি দ্ৰৌপদী মুৰ্মুৱে অনুমোদন জনায়।

● থাইলেণ্ড অ'পেন বেডমিণ্টন টুৰ্ণামেণ্টৰ ডাবলছত ভাৰতৰ সাদ্ধিক ৰণকিৰেড্ডী আৰু চিৰাগ শেট্টীয়ে ৰূপৰ পদক লাভ কৰে।

১৮ মে' : বনুৱা দলৰ (Labour Party) তুয়াৰ কুমাৰে মাত্ৰ ২৩ বছৰ বয়সত ইংলণ্ডৰ এলষ্ট্ৰি আৰু ব'ৰহামউড মহানগৰৰ মেয়ৰ নিৰ্বাচিত হৈ অভিলেখ ৰচনা কৰে। ❖

■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

দাণ্ডি যাত্ৰা

■ নৱনীতা কলিতা

নিমখ আমি দৈনন্দিন ব্যৱহাৰ কৰা এবিধ অতি সাধাৰণ তথা প্ৰয়োজনীয় পদাৰ্থ যাৰ অবিহনে খাদ্য সুস্বাদু হৈ নুঠে। আমি ব্যৱহাৰ কৰা এই সাধাৰণ পদাৰ্থবিধেও আমি ভাবিব নোৱৰাকৈ ভাৰতীয় স্বাধীনতা আন্দোলনত গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰভাৱ পেলাবলৈ সক্ষম হৈছিল।

লোণ আইন

নিমখৰ নিজা এক ইতিহাস আছে। য'ত উৎপাদন, ব্যৱসায়, বাণিজ্য, যুদ্ধ আৰু আন্দোলনো জড়িত হৈ আছে। নিমখৰ ইতিহাস বিচাৰি যাওঁতে আমি বিভিন্ন দেশৰ লগতে ভাৰততো নিমখৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান দেখিবলৈ পাওঁ। ভাৰতত বৃটিছ সাম্ৰাজ্য বিস্তাৰিত হোৱাৰ পাছত ইংৰাজসকলে বিভিন্ন বস্ত্ৰৰ ওপৰত কৰ-কাটল বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে নিমখৰ ওপৰতো কৰ আৰোপ কৰে। দৈনন্দিন ব্যৱহাৰত এই সামগ্ৰীবিধৰ ওপৰত কৰ বৃদ্ধি হোৱাত সাধাৰণ জনতা যথেষ্ট অসুবিধাৰ সন্মুখীন হয়। ইংৰাজসকলে আৰোপ কৰা লোণ আইন অনুসৰি কোনো ভাৰতীয়ই নিমখৰ উৎপাদন অথবা ব্যৱসায় কৰিব নোৱাৰিছিল। ইয়াৰ উপৰি নিমখ কিনিবলৈও যথেষ্ট কৰ দিবলগীয়া হৈছিল। কোনো ব্যক্তিয়ে এই আইন ভংগ কৰিলে তেওঁক বিভিন্ন শাস্তি দি জেললৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল।

লোণ আইনৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদ

১৮৪০ চনত গুজৰাটৰ চুৰাট চহৰত বৃটিছ ঔপনিবেশিক চৰকাৰৰ নিমখ উৎপাদনৰ একচেটিয়া অধিকাৰ আৰু অভাৱনীয় নিমখ কৰ আৰোপ কৰাৰ বিৰুদ্ধে এক আন্দোলনৰ সূত্ৰপাত হয়। বৃটিছ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীয়ে জাপি দিয়া নিপীড়নমূলক লোণ আইনৰ বিৰোধিতা কৰিবলৈ ব্যৱসায়ী তথা শ্ৰমিককে ধৰি স্থানীয় জনসাধাৰণেও এই আন্দোলনত যোগদান কৰে।

গান্ধীজী আৰু তেওঁৰ সতীৰ্থসকলেও এই আইনক অন্যায় বুলি গণ্য কৰিছিল। গান্ধীজীয়ে কৈছিল যে পানী আৰু বায়ুৰ পাছতেই মানুহৰ নিত্য-নৈমিত্তিক বস্ত্ৰৰ ভিতৰত নিমখক ধৰিব পাৰি। গতিকে দৈনন্দিন ব্যৱহাৰ হোৱা এই সামগ্ৰীবিধৰ ওপৰত কৰ বহুওৱাটো এক অন্যায়। সেয়েহে এই আইনৰ অহিংস বিৰোধিতা কৰি ১৯৩০ চনৰ ১২ মাৰ্চ তাৰিখে গান্ধীজীয়ে তেওঁৰ ৭৮ গৰাকী অনুগামীৰ সৈতে গুজৰাটৰ আহমেদাবাদৰ ওচৰৰ সবৰমতী আশ্ৰমৰ পৰা সমুদ্ৰতীৰৰ দাণ্ডি গাঁৱলৈ পদযাত্ৰা আৰম্ভ কৰে। নিতৌ প্ৰায় ১৬-১৭ কিলোমিটাৰ বাট খোজ কাঢ়ি আগবাঢ়ি যায় গান্ধীজীৰ প্ৰতিবাদী দলটি। এই পদযাত্ৰা আৰম্ভ হোৱাৰ সময়ত সেই সময়ৰ গৱৰ্ণৰ লৰ্ড আৱৰিনে (Lord Irwin) এই কথাটোত বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰা নাছিল। তেওঁৰ বিশ্বাস আছিল যে এটা পদযাত্ৰাই এখন আইন কেতিয়াও সলনি কৰিব নোৱাৰে। কিন্তু গান্ধীজীৰ অহিংস নীতিৰ অসাধ্য একোৱেই নাই। তেওঁ দৈনিক ১৬-১৮ কিলোমিটাৰ বাট খোজ কাঢ়ি বিভিন্ন গাঁৱে-ভূঞা গৈ সাধাৰণ জনতাক বৃটিছ বাহিনীৰ শোষণনীতিৰ বিষয়ে অৱগত কৰি আগবাঢ়ি যায়। চাওঁতে চাওঁতে ৭৮ জনীয়া এই দলটোত জাতি-ভেদ নামানি সকলো ভাৰতীয়ই যোগদান কৰে। এই আন্দোলনে নিৰীহ জনতাৰ মনত বৃটিছ সাম্ৰাজ্যৰ প্ৰতি থকা ভয় আঁতৰাই

ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলন

পেলায় আৰু ক্ৰমান্বয়ে পথযাত্ৰীৰ সংখ্যা বাঢ়ি গৈ ৬০,০০০ হয়গৈ।

বগা খাদী কাপোৰ পিন্ধি যোৱা অগণন পথযাত্ৰীক এক শুকুলা নদীৰ দৰে দেখা গৈছিল। সেয়েহে এই সমদলক হোৱাইট ফ্ল’ৱিং ৰিভাৰ (white flowing river) বুলি কোৱা হৈছিল। প্ৰায় ২৪ দিন যাত্ৰা কৰি ২৪০ মাইল বাট অতিক্ৰম কৰি দলটি অৱশেষত ১৯৩০ চনৰ ৬ এপ্ৰিল তাৰিখে দাণ্ডি গাঁৱত উপস্থিত হয়।

এই দাণ্ডি যাত্ৰাত গান্ধীজীৰ সতীৰ্থ স্বৰূপে অসমৰ সুযোগ্য সন্তান লীলাধৰ বৰুৱায়ো যোগদান কৰিছিল। স্বাধীনতা সংগ্ৰামী তথা গান্ধীবাদী নেতা লীলাধৰ বৰুৱাই কলিকতাৰ চিটি কলেজত শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি থকা অৱস্থাতেই গান্ধীজীৰ আদৰ্শেৰে অনুপ্রাণিত হয় আৰু অসমক প্ৰতিনিধিত্ব কৰি এই আন্দোলনত যোগদান কৰে।

দাণ্ডিৰ সমুদ্ৰতীৰত উপস্থিত হৈ গান্ধীজীয়ে এমুঠি নিমখ হাতত তুলি লয় আৰু নিমখ আইনৰ বিৰোধিতা কৰে। লোণ আইন ভংগ কৰি গান্ধীজীৰ সৈতে প্ৰতিবাদী দলটি ধৰাসন নামৰ ঠাইলৈ গৈ নিমখ কাৰখানাৰ ওচৰত অহিংস ভাবেৰে নিমখ সংগ্ৰহ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে।

লগে লগে বৃটিছ বাহিনীয়ে উগ্ৰ মূৰ্তি ধৰি আন্দোলনকাৰী দলটিক নিষ্ঠুৰভাৱে প্ৰহাৰ কৰে আৰু অধিকাংশ লোকক গ্ৰেপ্তাৰ কৰে। বৃটিছ পুলিচৰ এই নিষ্ঠুৰতাৰ বাতৰি বিশ্বজুৰি প্ৰচাৰিত হয়। দেশৰ বিভিন্ন ঠাইৰ লগতে ইউৰোপ, আমেৰিকা আদিৰ বাতৰি কাকতসমূহতো এই ঘটনাই শীৰ্ষস্থান দখল কৰে আৰু ৰাইজৰ বিপুল সঁহাৰি লাভ কৰে। এই প্ৰচাৰে ভাৰতীয় স্বাধীনতা আন্দোলনৰ প্ৰতি বিশ্বৰ মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰে আৰু ভাৰতত বৃটিছ শাসনৰ বৈধতা সম্পৰ্কে প্ৰশ্ন উত্থাপন হয়। বৃটিছ বিষয়াসকলৰ হিংসাত্মক আচৰণৰ বাবে সাধাৰণ

জনতাই তেওঁলোকক ঘৃণাৰ চকুৰে চাবলৈ লয় আৰু মনত বিদ্ৰোহৰ ভাব জাগি উঠে।

ফলাফল

ইফালে বৃটিছসকলেও ভাৰতীয় জনগণৰ অদম্য সাহস আৰু একতা দেখি পিছ হুঁহকি যায়। সাধাৰণ নিমখৰ পৰাই ইমান ডাঙৰ চিন্তা, ইমান ডাঙৰ সংগঠন আৰু ইমান বৃহৎ আন্দোলনৰ সূত্ৰপাত হ'ব বুলি কোনেও ভবাই নাছিল। অৱশেষত লৰ্ড আৰৱিনে গান্ধীজীৰ লগত আলোচনাত বহিবলৈ বাধ্য হয় আৰু দ্বিতীয় ঘূৰণীয়া মেজমেলৰ বাবে গান্ধীজীক লণ্ডনলৈ মাতি পঠিওৱা হয়। এই মেজমেলত বহু বৃটিছ বিষয়াই কেৱল গান্ধীজীক সাক্ষাৎ কৰিবলৈহে আহে। তেওঁলোকে ভাবি আচৰিত হৈছিল যে, নিমখৰ দৰে সাধাৰণ পদাৰ্থ এবিধক লৈয়ে এজন ব্যক্তিয়ে কিদৰে এক বিশাল আন্দোলন তথা বিশাল সংগঠন তৈয়াৰ কৰিব পাৰে।

এই আন্দোলনত ৰাজহুৱা বিক্ষোভৰ সৃষ্টি হৈছিল, য'ত নিমখৰ ন্যায্য মূল্য আৰু স্বতন্ত্ৰভাৱে নিমখ উৎপাদন আৰু ব্যৱসায়ৰ দাবী জনোৱা হৈছিল। অৱশেষত দ্বিতীয় ঘূৰণীয়া মেজমেলত বিভিন্ন দিশ আলোচনা কৰি নিমখ আইনৰ বিভিন্ন চৰ্ত সালসলনি কৰা হয় আৰু ভাৰতীয়সকলে নিমখ উৎপাদন আৰু ব্যৱসায় কৰাৰ অধিকাৰ লাভ কৰে।

চুৰাটৰ নিমখ আন্দোলনে ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল। ই কেৱল লোণ আইন ভংগ কৰাই নহয়, বৃটিছ শাসনৰ বিৰুদ্ধে জনসাধাৰণক একত্ৰিত কৰিছিল। এই আন্দোলনে ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ এক নতুন দিশ দাঙি ধৰিছিল আৰু বিশ্বজুৰি ভাৰতৰ স্বাধীনতাৰ সপক্ষে সমৰ্থন আদায় কৰাত সহায় কৰিছিল। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্নৰ উত্তৰ, মে', ২০২৬

১। ভাৰতত প্ৰথম মে' দিৱসৰ আয়োজন কৰিছিল।

২। ড° ৰীতা চৌধুৰী।

৩। নাঙেলী গীত।

৪। নৱকান্ত বৰুৱা।

৫। ব্ৰেট লী। ❖

শ্যাম বেনেগাল—এজন ব্যতিক্ৰমী চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাতা

■ যুথিকা পাটোৱাৰী

ভাৰতীয় চলচ্চিত্ৰ জগতৰ এগৰাকী সন্মানজন্য পৰিচালক, চিত্ৰনাট্যকাৰ আৰু তথ্যচিত্ৰ নিৰ্মাতা আছিল শ্যাম বেনেগাল। তেওঁ আছিল হিন্দী বোলছবি জগতৰ এগৰাকী শক্তিশালী চিত্ৰনাট্যকাৰ, ব্যতিক্ৰমী পৰিচালক আৰু অন্যতম সফল চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাতা। তেওঁ বাস্তৱবাদী আৰু বিষয়ভিত্তিক চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাণ আন্দোলনৰ প্ৰতিষ্ঠাতা আৰু সমান্তৰাল চিনেমাৰ (parallel cinema) পথ-প্ৰদৰ্শক।

শ্যাম বেনেগালৰ জন্ম হৈছিল ১৯৩৪ চনৰ ১৪ ডিচেম্বৰত ছেকেণ্ডাবাদৰ (বৰ্তমান হায়দৰাবাদ) তিৰুমালগিৰি অঞ্চলত। তেওঁৰ দেউতাক শ্ৰীধৰ বি বেনেগাল আছিল কৰ্ণাটকৰ এজন পেছাদাৰী আলোক চিত্ৰশিল্পী। দেউতাকৰ কৰ্মৰ প্ৰভাৱ সৰুৰে পৰাই শ্যাম বেনেগালৰ ওপৰত পৰিছিল। তেওঁৰ ফটোগ্ৰাফীৰ প্ৰতি আগ্ৰহ আছিল অপৰিসীম। তেওঁ যেতিয়া ১২ বছৰীয়া আছিল তেতিয়াই দেউতাকে দিয়া এটা কেমেৰাৰ সহায়ত প্ৰথম এখন চিনেমা নিৰ্মাণ কৰিছিল।

বেনেগালে ভাৰতৰ অন্ধ্ৰপ্ৰদেশৰ (বৰ্তমান তেলেংগানা) হায়দৰাবাদত অৱস্থিত ওছমানিয়া বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা অৰ্থনীতি বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল আৰু তাতেই তেওঁ 'হায়দৰাবাদ ফিল্ম ছ'চাইটি' প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল।

তেওঁ পেছাগত জীৱন আৰম্ভ কৰে ১৯৫৯ চনত মুম্বাই মহানগৰীত। তেওঁ 'লিণ্টাছ বিজ্ঞাপন এজেন্সি' নামৰ এটি বিজ্ঞাপন সংস্থাত 'কপিৰাইটাৰ' (copy writer) হিচাপে কাম কৰে। ইয়াৰ পাছত প্ৰায় এটা দশক চিত্ৰনাট্যকাৰ হিচাপে কাম কৰে আৰু পাছলৈ চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাতা হিচাপে আত্মপ্ৰকাশ কৰে। তেওঁ ১৯৬২ চনত গুজৰাটী ভাষাত 'যেৰ বেথ গংগা' (Ganges in the doorsteps) নামৰ এখন তথ্যচিত্ৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল।

১৯৬৩ চনত তেওঁ এডভাৰটাইজিং ছেলছ এণ্ড প্ৰমোছন (Advertising Sales and Promotion) নামৰ আন এটা বিজ্ঞাপন সংস্থাৰ লগত জড়িত হৈ প্ৰায় ৯০০খন তথ্যচিত্ৰ আৰু বিজ্ঞাপন চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাণ কৰে। ১৯৬৭ চনত তেওঁ নিৰ্মাণ কৰা এ চাইল্ড অৱ দি ষ্ট্ৰীটছ (A Child of the Streets) নামৰ তথ্যচিত্ৰখনে প্ৰভূত সমাদৰ লাভ কৰিছিল।

১৯৭৩ চনত তেওঁ প্ৰথমখন কাহিনী চলচ্চিত্ৰ 'অংকুৰ' নিৰ্মাণ কৰে। সমাজৰ কিছুমান বাস্তৱসন্মত সমস্যাক লৈ নিৰ্মাণ কৰা এই ছবিখনে মুক্তি লাভ কৰাৰ পাছত বেনেগাল বিখ্যাত হৈ পৰে। এই ছবিখনতে প্ৰথম আত্মপ্ৰকাশ কৰিছিল হিন্দী বোলছবি জগতৰ এগৰাকী শক্তিশালী অভিনেত্ৰী শ্বাবানা আজমীয়ে। তেওঁৰ লগত আছিল অনন্ত নাগ আৰু এই ছবিখনৰ বাবে বেনেগালে ১৯৭৫ চনত দ্বিতীয় শ্ৰেষ্ঠ ছবিৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ বঁটা লাভ কৰিছিল। শ্বাবানা আজমীয়ে লাভ কৰিছিল শ্ৰেষ্ঠা অভিনেত্ৰীৰ ৰাষ্ট্ৰীয় বঁটা। ইয়াৰ পাছত বেনেগাল থমকি নৰ'ল। তেওঁ নিৰ্মাণ কৰি গ'ল নিশান্ত (১৯৭৪), মন্থন (১৯৭৬), ভূমিকা (১৯৭৭), জুনুন (১৯৭৮), কলয়ুগ (১৯৮১), নন্দী (১৯৮৩), ত্ৰিকাল (১৯৮৫) আদি ছবি। ১৯৯২ চনত তেওঁ ধৰমবীৰ ভাৰতীৰ উপন্যাসৰ আলমত নিৰ্মাণ কৰিছিল সুৰজ কা সাতৰাঁ ঘোঁৰা (Seventh Horse of the Sun)। এই চলচ্চিত্ৰখনৰ বাবে তেওঁ লাভ কৰিছিল ১৯৯৩ চনৰ ৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ বঁটাৰ শ্ৰেষ্ঠ ছবিৰ সন্মান।

বেনেগালে প্ৰতিখন ছবিত নতুন নতুন অভিনেতা-অভিনেত্ৰীক আত্মপ্ৰকাশ কৰাৰ সুবিধা দিছিল। সেইসকলৰ ভিতৰত উল্লেখযোগ্য আছিল নাচিৰুদ্দিন শ্বাহ, ওম পুৰী, স্মিতা পাটিল, কুলাভূষণ খাৰবান্দা, অমৰীশ পুৰী ইত্যাদি।

বৰ্ণে ব্যক্তিত্ব

বেনেগালৰ চলচ্চিত্ৰসমূহে ভাৰতীয় কথাছবি জগতত এক নতুন ধাৰাৰ সূচনা কৰিছিল। তেওঁৰ দ্বাৰা নিৰ্মিত ৭খন চলচ্চিত্ৰই ৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ বঁটাৰ ৭বাৰকৈ শ্ৰেষ্ঠ চলচ্চিত্ৰ বঁটাৰ বাবে নিৰ্বাচিত হৈছিল। ১৯৮০ চনত 'জুনুন' আৰু ১৯৮৬ চনত 'ত্ৰিকাল' ছবিৰ বাবে তেওঁ শ্ৰেষ্ঠ পৰিচালকৰ বঁটা লাভ কৰিছিল (ৰাষ্ট্ৰীয়)।

শ্যাম বেনেগালৰ আন কেইখনমান উল্লেখযোগ্য চিনেমা হ'ল দি মেকিং অৱ মহাত্মা (The Making of Mahatma), জুবাইদা, নেতাজী সুভাষ চন্দ্ৰ বোস : দি ফৰগট্টেন হিৰো (Netaji Subhas Chandra Bose : The Forgotten Hero) আদি।

এগৰাকী প্ৰসিদ্ধ চলচ্চিত্ৰ পৰিচালক হিচাপে শ্যাম বেনেগালে বিভিন্ন আসন অলংকৃত কৰিছিল। ১৯৬৬ চনৰ পৰা ১৯৭৩ চনলৈ তেওঁ পুনৰ ফিল্ম এণ্ড টেলিভিছন ইন্সটিটিউটত (FTII) প্ৰশিক্ষক হিচাপে সেৱা আগবঢ়াইছিল আৰু চেয়াৰমেন হিচাপে দুবছৰ কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। ১৯৮০ চনৰ পৰা ১৯৮৬ চনলৈ তেওঁ নেছনেল ফিল্ম ডেভেলপমেন্ট কৰ্প'ৰেছনৰ (National

Film Development Corporation) সঞ্চালক হিচাপে নিযুক্তি লাভ কৰিছিল। ১৯৮৫ চন আৰু ২০০৯ চনত তেওঁ মস্কো আন্তৰ্জাতিক কথাছবি মহোৎসৱৰ জুৰী ব'ৰ্ডৰ সদস্য নিৰ্বাচিত হৈছিল।

শ্যাম বেনেগালে কেইবাটাও ভাৰতীয় শীৰ্ষ সন্মানেৰে বিভূষিত হৈছিল। ১৯৭৬ চনত পদ্মশ্ৰী সন্মান, ১৯৯১ চনত পদ্মবিভূষণ সন্মান আৰু ২০০৫ চনত 'দাদাচাহেব ফাল্কে বঁটা'ৰে তেওঁ সন্মানিত হৈছিল। ইয়াৰ উপৰি ২০১৮ চনত ডি. ছান্তাৰাম জীৱনজোৰা সাধনা বঁটাও তেওঁ লাভ কৰিছিল। তেওঁ ছোভিয়েট দেশ নেহৰু বঁটা লাভ কৰিছিল ১৯৮৯ চনত আৰু হোমী জাহাংগীৰ ভাবা ফেল'শ্বিপ লাভ কৰিছিল ১৯৭০-৭২ চনত।

ভাৰতীয় কথাছবি জগতলৈ আগবঢ়োৱা অপৰিসীম অৱদানৰ বাবে শ্যাম বেনেগালৰ নাম সৰ্বজনবিদিত। এইগৰাকী মহান চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাতাই বৃক্ষজনিত ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ ২০২৪ চনৰ ২৩ ডিচেম্বৰ তাৰিখে এই পৃথিৱীৰ পৰা বিদায় লয়। ভাৰতৰ কোটি কোটি জনতাই বেনেগালৰ নাম সদায় শ্ৰদ্ধাৰে স্মৰণ কৰিব। ❖

বিশ্ব-সাহিত্যৰ জিলিঙনি

ব্ৰীজ টু তেৰাবিথিয়া

■ নিশা দেৱী

জেছ আৰনে খুব দৌৰে। স্কুলৰ দৌৰৰ প্ৰতিযোগিতাত সি শ্ৰেষ্ঠ হ'বই লাগিব। কিন্তু তাৰ এই কথাটোত খেলিমেলি লগাইছে নতুনকৈ অহা লেজলী বাৰ্কে। লেজলী বাৰ্ক জেছহঁতৰ নতুন প্ৰতিবেশী। লেজলী ল'ৰামতীয়া, দৌৰত তাই জেছক অনায়াসে হৰুৱাই দিয়ে। বহুতো কথাত লেজলীহঁতৰ পৰিয়ালটো অদ্ভুত। যেনে— সিহঁত বেছি ধনী কিন্তু সিহঁতৰ ঘৰত টেলিভিছন নাই। টেলিভিছনৰ পৰিবৰ্তে সিহঁতৰ ঘৰত আছে অসংখ্য কিতাপ। লেজলীৰ পৰিয়াল শিক্ষিত কিন্তু তেওঁলোকে লেজলীক ধৰ্মৰ কথা আৰু গীৰ্জালৈ যাবলৈ শিকোৱা নাই। সকলোতকৈ ডাঙৰ কথা লেজলীক মাক-দেউতাকে বেলেগ বেলেগ লিংগৰ কাম-কাজ বা থকাৰ ধৰণ বেলেগে

শিকোৱা নাই। সেই কাৰণেই যে লেজলী ল'ৰামতীয়া সেই কথা জেছে অনুমান কৰে।

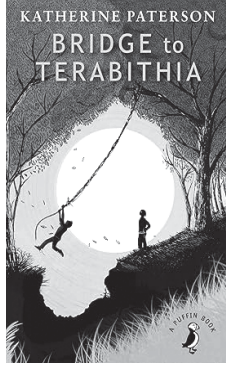
জেছৰ ঘৰৰ পৰিবেশ সম্পূৰ্ণ বেলেগ। জেছহঁত লেজলীহঁতৰ দৰে ধনী নহয়, জেছৰ মাক-দেউতাক লেজলীৰ মাক-দেউতাকৰ দৰে উচ্চ শিক্ষিত নহয়, কিন্তু তেওঁলোকে সৰুৰে পৰাই জেছক সি যে দেউতাকৰ পিছতে ঘৰখনৰ একমাত্ৰ মতা মানুহ, ভনীয়েক তিনিজনীৰ দায়িত্ব যে তাৰ ওপৰত—এই কথা শিকাইছে। তেওঁলোকে প্ৰতি দেওবাৰেই গীৰ্জালৈ যায় আৰু জেছ আৰু জেছৰ ভনীয়েকেইজনীয়ে ভগৱানৰ শাস্তিৰ কথাবোৰত বাৰুকৈয়ে বিশ্বাস কৰে। নিজৰ ঘৰখনৰ অৱস্থা আৰু ঘৰখনৰ দায়িত্বৰ শিকনিয়ে কম বয়সতে জেছক

বিশ্ব-সাহিত্যৰ জিলিঙনি

অতি ভয়াতুৰ আৰু হতাশ কৰি তুলিছে। সি দৌৰি ভাল নাপায়, ছবি আঁকিহে ভাল পায় আৰু কোনেও নেদেখাকৈ কেতিয়াবা সি কান্দে। পাছে এইবোৰ কথা সি কাকো ক'ব নোৱাৰে। ক'লেই সকলোৱে তাক হাঁহিব, ঘৰৰ মানুহে তাক খং কৰিব।

বিদ্যালয়খনৰ দুটা 'অদ্ভুত' চৰিত্ৰ হিচাপে জেছ আৰু লেজলীৰ বন্ধুত্ব হয়। দুৰ্বাৰ সাহসী, ল'ৰামতীয়া, কল্পনাপ্ৰৱণ লেজলী আৰু কোমল, কলাসুলভ, কথাই কথাই চকুপানী ওলোৱা জেছৰ চৰিত্ৰ দুটাই আওপকীয়াভাৱে এই কথা প্ৰমাণ কৰে যে ছোৱালী এজনীও সিদ্ধান্ত নিৰ্ণয়ত পটু, দলপতি স্বভাৱৰ হ'ব পাৰে আৰু ল'ৰা এজনো কোমল, আবেগিক আৰু কলাসুলভ হ'ব পাৰে।

লেজলীয়ে ঘৰৰ পিছফালে থকা এটি সৰু টিলাত গঢ়ি তুলিছে তাইৰ কল্পনাৰ ৰাজ্যখন—ৰাজ্যখনৰ নাম তেৰাবিথিয়া। লেজলী এই ৰাজ্যৰ ৰাণী। নিজৰ সাহস আৰু বুদ্ধিমত্তাৰে কাম কৰি জেছক এই ৰাজ্যৰ ৰজা হ'বলৈ লেজলীয়ে আহ্বান জনায়। যাদুৰে ভৰি থকা পৃথিৱীখন চাবলৈ লেজলীয়ে জেছক চকু মেলি চাবলৈ শিকায়। তাৰ কল্পনাশক্তিক জগাবলৈ শিকায়। কাৰণ সৃষ্টিশীলতা আৰু কল্পনাশক্তিয়েই হৈছে এজন মানুহৰ আচল ক্ষমতা। লেজলীয়ে জেছক শিকায় যে ল'ৰা ল'ৰাৰ দৰে আৰু ছোৱালী ছোৱালীৰ দৰে হ'ব লাগে বুলি ক'তো একো লিখা নাই। এজন মানুহ নিজৰ দৰে হৈ থকাটোৱেই এক ধৰণৰ সৌন্দৰ্য্য। লেজলীয়ে জেছক ৰ'দ পৰি জলমলাই থকা নদীৰ পানীখিনিৰ, দুৰ্গৰ দৰে কলচীয়া শিৰ

তুলি থকা ওখ গছবোৰৰ সৌন্দৰ্য্য চাবলৈ শিকায়। এই কথাও জেছে লেজলীৰ সহায়তেই আৱিষ্কাৰ কৰে যে সংগীত আৰু সাধুকথাই পৃথিৱীখন বিশাল কৰি তোলে।

কিয় আৰু ক'ত স্তব্ধ হৈ পৰে জেছ আৰু লেজলীৰ বন্ধুত্ব? তেৰাবিথিয়াৰ সাহসী ৰাণী ক'লে গুচি যায়? তেৰাবিথিয়াৰ অকলশৰীয়া ৰজা হিচাপে কিদৰে জেছে লেজলীৰ সাহস আৰু কল্পনা প্ৰৱণতাৰ পৰম্পৰা আৰু উত্তৰাধিকাৰ

আগুৱাই লৈ যায়? লেজলীৰ বন্ধুত্বই নতুন কৰি তোলা জেছে 'মৃত্যু'ৰ দৰে শীতল সত্যক মানি ল'ব পৰা হয়নে?

১৯৭৭ চনত প্ৰকাশ পোৱা কেথেৰিন পেটাৰছনৰ (Katherine Paterson) শিশু উপন্যাস ব্ৰিজ টু তেৰাবিথিয়াই (Bridge to Terabithia) পাঠকৰ হৃদয় কঁপাই যায়। অতি কমসংখ্যক পাঠকেহে কিতাপখন পঢ়ি চকুলো নোটোকাকৈ থাকিব পাৰে। তেৰাবিথিয়াৰ দৰে অসীম সুন্দৰ, মনে বিচৰা ঠাই এখনলৈ যাবলৈ এখনেই দলং থাকে—কল্পনাশক্তি আৰু সৃষ্টিশীলতাৰ দলং। তেৰাবিথিয়া সেই সকলোৰে বাবে যিয়ে সাহসী হ'বৰ চেষ্টা কৰে কিন্তু দুৰ্বল হ'বলৈও লাজ নকৰে, সূৰ্যাস্তৰ ফালে চাই যাৰ দুচকু ভৰে অথচ যিয়ে মৃত্যুৰ দৰে সত্যকো মানি ল'ব পাৰে। 'ব্ৰিজ টু তেৰাবিথিয়া'ৰ কাহিনীভাগৰ আধাৰত ইতিমধ্যেই দুখনকৈ বোলছবি নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। কিন্তু পাঠক আৰু দৰ্শকৰ মতে কিতাপখনৰ সৌন্দৰ্য্যক চিনেমা দুখনে তুলি ধৰিব পৰা নাই। ❖

কুইজৰ উত্তৰসমূহ

১। আৰ্জেণ্টিনা ২। ইটালী ৩। ছুইডেন ৪। লাঙ্লেমবাৰ্গ ৫। আটাইতকৈ কনিষ্ঠ খেলুৱৈ হিচাপে বিশ্বকাপ খেলিছিল। (১৭ বছৰ ২৪৯ দিনত) ৬। বোনাভ্ৰো ৭। এখন বিশ্বকাপতে সৰ্বাধিক ১৩টা গ'ল। ১৯৫৮ চনত। ৮। হাকান ছুকুৰ ৯। হাংগেৰী ১০। বিশ্বকাপৰ এখন মেচত সৰ্বাধিক গ'ল। (৫টা) ১১। বিশ্বকাপ ফুটবলত প্ৰথম হেটট্ৰিক অৰ্জন কৰিছিল ১২। বিশ্বকাপত দুটাকৈ হেটট্ৰিকৰ অভিলেখ আছে এইসকলৰ নামত ১৩। বিভিন্ন বিশ্বকাপ ফুটবলত ব্যৱহৃত অফিচিয়েল মেচবলৰ নাম ১৪। বিশ্বকাপৰ ফাইনেলত হেটট্ৰিক অৰ্জন কৰা খেলুৱৈ এই দুজন ১৫। লিঅ'নেল মেছি ১৬। ট্ৰায়োণ্ডা। ❖

গুণী পুত্ৰ

■ বলদেৱ মহন্ত

মূৰ্খ পুত্ৰ হয় যদি এশ বা হাজাৰ,
সিহঁতৰ পৰা নাই একো উপকাৰ।
যেনে শস্যক্ষেত্ৰে জন্মি বনৰীয়া বন,
কৃষকৰ অপকাৰ কৰে অগণন।
যি বংশত শঠ মূৰ্খ বহু পুত্ৰ হয়,
সি বংশৰ নাম হয় অৱশ্যে বিলয়।
যথা সৰোবৰে শোভে প্ৰফুল্ল কমল,
গুণী পুত্ৰগণে কৰে বংশক উজ্জ্বল।
গুণী শিষ্ট পুত্ৰ যদি এটিয়েই হয়,
অনেক মূৰ্খত কৰি সেয়ে শ্ৰেষ্ঠ হয়।
এক চন্দ্ৰে জগতৰ অন্ধকাৰ হৰে,
অসংখ্য তৰাই তেনে কদাচ নোৱাৰে।

ঈশ্বৰ

■ ৰঘুনাথ চৌধাৰী

নিচিনো তোমাক ক'ত আছা প্ৰভু
আমি অতি সৰু ল'ৰা,
চিঞৰি চিঞৰি মাতিলে তোমাক
নেমাতা দূৰেৰ পৰা।
নাজানো তোমাক মিনতি কৰিব
আমি অতি সৰু ল'ৰা,
আছা নেকি প্ৰভু সৰগত তুমি
হই জোন-বেলি তৰা।
নুবুজোঁ তোমাৰ মৰমৰ মাত
আমি অতি সৰু ল'ৰা,
ৰিগিকি ৰিগিকি সুৰ এটি আহে
জানো ক'ববাৰ পৰা।
তথাপি তোমাক ভাল পাওঁ প্ৰভু
আমি অতি সৰু ল'ৰা,
তোমাৰ হেঁপাহ দয়াৰে আমাৰ
বুকুখনি থাকে ভৰা।
নোৱাৰোঁ বুজিব তোমাৰ মহিমা
আমি অতি সৰু ল'ৰা,
বিলোৱা হিয়াত অমৰ জেউতি
নিতে আঁতৰৰ পৰা।

কবি পৰিচয়

ৰঘুনাথ চৌধাৰী (১৮৭৯-১৯৬৭) : ৰঘুনাথ চৌধাৰী জোনাকী যুগৰ কবি। সাদৰী, কেতেকী, কাৰবালা, দহিকতৰা আদি তেওঁৰ উল্লেখযোগ্য কবিতা সংকলন।

বলদেৱ মহন্ত (১৮৫০-১৮৯৫) : বলদেৱ মহন্ত এগৰাকী কৃতী শিক্ষক তথা লেখক। 'উজু পাঠ' তেওঁৰ উল্লেখযোগ্য কবিতা সংকলন। ভালেমান পঢ়াশলীয়া পুথিও তেওঁ ৰচনা কৰিছিল।

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

বিষ্ণু ৰাভা দিৱস

২০ জুন তাৰিখটো অসমবাসীৰ বাবে এটি বিশেষ দিন। এই দিনটোত আমি গভীৰ শ্ৰদ্ধাৰে কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাক স্মৰণ কৰোঁ। জীৱনকালতে এক কিম্বদন্তিত পৰিণত হোৱা কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ ১৯৬৯ চনৰ ২০ জুন তাৰিখতে দেহাৱসান ঘটিছিল। এগৰাকী বিশিষ্ট সংগীতজ্ঞ, নৃত্যবিদ, চিত্ৰকৰ, অভিনেতা, সমাজ সংগঠক তথা মুক্তিযুঁজাৰু হিচাপে বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ অৱদান তথা প্ৰতিভা অসমীয়াৰ বাবে গৌৰৱৰ সম্পদ। ১৯০৯ চনৰ ৩১ জানুৱাৰী তাৰিখে বৰ্তমানৰ বাংলাদেশৰ ঢাকা চহৰত ৰাভাদেৱৰ জন্ম হৈছিল। এক অভিজাত পৰিয়ালত জন্মগ্ৰহণ কৰা বিষ্ণু ৰাভাই অসমীয়া সংস্কৃতিৰ আটাইবোৰ দিশতে অৱদান আগবঢ়াইছিল। তেওঁৰ পিতৃ গোপাল চন্দ্ৰ মুছাহাৰী জন্মসূত্ৰে বড়ো জনগোষ্ঠীৰ হ'লেও তেওঁ ৰাভা পৰিয়ালত ডাঙৰ হৈছিল। সেয়েহে পাছলৈ তেওঁ ৰাভা উপাধি গ্ৰহণ কৰে। তেওঁ বৃটিছ সেনাৰ এজন উচ্চপদস্থ বিষয়া আছিল।

বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাই বহুতো কালজয়ী গীত ৰচনা কৰি থৈ গৈছে। ৰাভাৰ দ্বাৰা ৰচিত মুঠ ১৩৭টা গীত বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ ৰচনা সম্ভাৰত সন্নিৱিষ্ট হৈছে। পৰজনমৰ শুভ লগনত, মোৰ কবিতাৰ ছন্দ লাগি, নাহৰ ফুলে নুশুৱায় আদি বহু জনপ্ৰিয় গীতৰ স্ৰষ্টা বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ গীতসমূহত প্ৰেম, প্ৰকৃতি, সৰ্বহাৰাৰ মুক্তি কামনা আদি ভাব প্ৰকাশ পাইছে। কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা আছিল অসম নাট্য সন্মিলনৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সভাপতি। আঠ বছৰ বয়সতে নাট্যাভিনয়ৰ পাতনি মেলা বিষ্ণু ৰাভাই তেজপুৰৰ বাণ থিয়েটাৰত নিয়মীয়াকৈ অভিনয় কৰিছিল। এৰাবাটৰ সুৰ, প্ৰতিধ্বনি, ছিৰাজ আদি চলচ্চিত্ৰত তেওঁ অভিনয় কৰিছিল। প্ৰথম অসমীয়া বোলছবি জয়মতীৰ নিৰ্মাণত তেওঁ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাক নৃত্য পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰিছিল। কাশীৰ হিন্দু বিশ্ববিদ্যালয়ত প্ৰদৰ্শন কৰা নটৰাজ নৃত্যত মুগ্ধ হৈ তথা তেওঁৰ সাংস্কৃতিক বৰঙণিলৈ সন্মান জনাই সেই সময়ৰ হিন্দু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য সৰ্বেপল্লী ৰাধাকৃষ্ণণে তেওঁক 'কলাগুৰু' সন্মান প্ৰদান কৰিছিল।

উল্লেখযোগ্য যে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ পূজাৰী বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ স্মৃতিত ১৯৮১ চনৰ পৰা ৰাজ্য চৰকাৰে বিষ্ণু ৰাভা বাঁটা আগবঢ়াই আহিছে। অসম চৰকাৰৰ অধীনস্থ সাংস্কৃতিক সঞ্চালকালয়ৰ দ্বাৰা কেন্দ্ৰীয়ভাৱে আয়োজিত বিষ্ণু ৰাভা দিৱসত অসমীয়া সংস্কৃতিলৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আগবঢ়োৱা ব্যক্তিলৈ এই বাঁটা আগবঢ়োৱা হয়। এতিয়ালৈকে এই বাঁটা লাভ কৰা উল্লেখযোগ্য ব্যক্তিসকলৰ ভিতৰত ৰংবং তেৰাং, য়েছে দৰজে ঠংচি, হীৰেন ভট্টাচাৰ্য্য, তফজ্জুল আলি, নীলপৰন বৰুৱা, বেণু মিশ্ৰ, বীৰেন সিংহ আদিৰ নাম বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

বিশ্ব পৰিবেশ দিৱস

সমগ্ৰ বিশ্বতে ৫ জুন তাৰিখটো বিশ্ব পৰিবেশ দিৱস (World Environment Day) হিচাপে পালন কৰা হয়। পৰিবেশ সংৰক্ষণ আৰু সজাগতাৰ বাবে সমগ্ৰ বিশ্বকে উদ্বুদ্ধ কৰিবৰ বাবে এই দিৱসৰ আয়োজন কৰা হয়।

১৯৭২ চনৰ জুন মাহত আমেৰিকাৰ ষ্টকহ'লমত (Stockholm) অনুষ্ঠিত হোৱা ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ মানৱ পৰিবেশ সম্পৰ্কীয় সন্মিলনত এই দিৱস উদ্‌যাপন কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। সেই একে বছৰতে ১৫ ডিচেম্বৰত অনুষ্ঠিত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সাধাৰণ সভাই ৫ জুন তাৰিখটো বিশ্ব পৰিবেশ দিৱস হিচাপে ঘোষণা কৰে। ১৯৭৩ চনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে বিশ্ব পৰিবেশ দিৱস পালন কৰা হৈছিল।

পৰিবেশ দিৱস উদ্‌যাপন কৰাৰ মূল উদ্দেশ্য হৈছে মানুহক পৰিবেশৰ প্ৰতি সজাগ কৰোৱা, প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ সঠিক ব্যৱহাৰৰ প্ৰতি আগ্ৰহী কৰোৱা তথা পৰিবেশ প্ৰদূষণ, বনাঞ্চল ধ্বংস আৰু জলবায়ু পৰিবৰ্তন আদিৰ বিষয়ে সচেতনতা বৃদ্ধি কৰা। মানুহৰ কাৰ্যকলাপৰ ফলত বিনষ্ট হোৱা পৰিবেশক সুৰক্ষা প্ৰদান কৰাও এই দিৱস আয়োজনৰ অন্যতম প্ৰধান উদ্দেশ্য।

প্ৰতি বছৰে বিশ্ব পৰিবেশ দিৱসত এটা বিশেষ বিষয়বস্তুৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হয়। এই ক্ষেত্ৰত পৰিবেশৰ এটা উদ্বেগজনক দিশত বিশেষ মনোযোগ দিয়া হয়। ২০২৬ চনৰ বিশ্ব পৰিবেশ দিৱসৰ মূল বিষয়বস্তু বা থীম হৈছে জলবায়ু পৰিবৰ্তন আৰু ইয়াৰ প্ৰতিৰোধমূলক ব্যৱস্থা। ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ পৰিবেশ কাৰ্যসূচীৰ (UNEP, United Nation's Environment Programme) উদ্যোগত গ্ৰহণ কৰা এইবাৰৰ মূল শ্লোগানটো হৈছে : “Inspired by Nature. For Climate. For Our Future.” (প্ৰকৃতিৰ দ্বাৰা অনুপ্ৰাণিত। জলবায়ুৰ বাবে। আমাৰ ভৱিষ্যতৰ বাবে।)

প্ৰতিবছৰে বিশ্বৰ এখন দেশে বিশ্ব পৰিবেশ দিৱস আয়োজন কৰাৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে। ২০২৬ চনৰ বিশ্ব পৰিবেশ দিৱসৰ গোলকীয় কাৰ্যসূচীসমূহ আনুষ্ঠানিকভাৱে আয়োজন কৰিব আজাৰবাইজান (Azerbaijan) দেশে; ইয়াৰ ৰাজধানী বাকু (Baku) চহৰত।

গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিৰ ভয়াবহ সংকেতসমূহ, যেনে—হিমবাহ গলি যোৱা, সাগৰৰ জলপৃষ্ঠ বৃদ্ধি আৰু অতিমাত্ৰা গৰম প্ৰতিহত কৰিবলৈ জৰুৰী পদক্ষেপ লোৱাৰ ক্ষেত্ৰত এই বছৰ বিশেষ গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। ❖

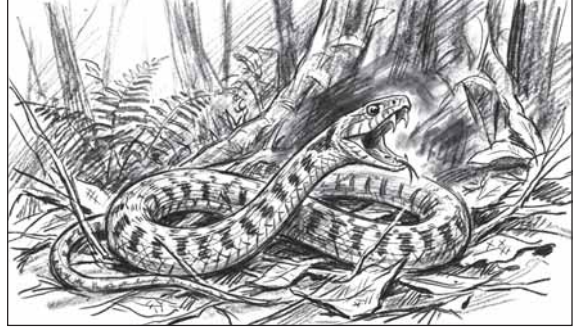
চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

অসমীয়া ফকৰা-যোজনা

টোঁৰা সাপৰ ফোঁচফোঁচনিয়ৈ সাৰ

সাপ এবিধ বিষধৰ প্ৰাণী। সাপৰ বিষগ্ৰস্থি থাকে বাবেই সাপে দংশন কৰিলে অন্য প্ৰাণীৰ মৃত্যু হ'ব পাৰে। কাৰণ এই বিষ নিমিষতে তেজৰ লগত মিহলি হৈ সমগ্ৰ দেহতে বিয়পি পৰে আৰু প্ৰাণীৰ মৃত্যু ঘটায়। কিন্তু টোঁৰা সাপৰ এনে বিষগ্ৰস্থি নাথাকে। সেইবাবে মানুহ বা অন্য জন্তু সিহঁতৰ ওচৰলৈ গ'লে সি বেছিকৈ ফোঁচ ফোঁচ কৰে যাতে তাৰ ফোঁচফোঁচনিৰ শব্দ শুনি অন্য প্ৰাণীয়ে ভয় খায়।

এই প্ৰবচনফাকিৰ অৰ্থ হ'ল কিছুমান মানুহে বাহ্যিকভাৱে যিমান প্ৰদৰ্শন কৰে তেওঁলোক প্ৰকৃততে সিমানৰ যোগ্য নহয়। টোঁৰা সাপৰ ফোঁচফোঁচনিৰ দৰে তেওঁলোকে আনৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণৰ বাবে কৰা কাম-কাজবোৰো অৰ্থহীন।

প্ৰায়োগিক বাক্য : অফিচাৰজনে প্ৰতিষ্ঠানটোৰ দুৰ্নীতি নিবাৰণ কৰিব বুলি বহুদিনৰ পৰাই কৈ আহিছে যদিও প্ৰকৃততে একো কৰা নাই; তেওঁৰ কথাবোৰ টোঁৰা সাপৰ ফোঁচফোঁচনিয়ৈ সাৰ হোৱাৰ দৰে হৈছে। ❖

দূৰৈৰ পৰ্বত ধুনীয়া দেখি

দূৰৈৰ পৰা পৰ্বত বৰ ধুনীয়া দেখি। পৰ্বতত থকা অসমান গছ-বন, খাল-গাঁত আদি দূৰৈৰ পৰা মনিব নোৱাৰি। সেউজীয়া আৰু নীলা বঙৰ সমাহাৰ ঘটা দূৰৈৰ পৰা দেখা পাহাৰ-পৰ্বতবোৰে সকলোৰে মন টানি নিয়ে, কিন্তু পাহাৰ-পৰ্বতৰ ওচৰলৈ গ'লেহে তাৰ আচল ৰূপটো দেখা যায়। এই প্ৰবচনটোৰ অৰ্থ হ'ল ধুনীয়া দেখিলেই বস্তু এটা ভাল বুলিব নোৱাৰি। যেতিয়ালৈকে বস্তু এটা ওচৰৰ পৰা নিৰীক্ষণ কৰা নহয় তেতিয়ালৈকে সেই সম্পৰ্কে স্পষ্ট মত দিব নোৱাৰি। ঠিক একেদৰে বহুত দিনৰ সান্নিধ্য বা অভিজ্ঞতাৰ আধাৰতহে মানুহ এজন ভাল বা বেয়া সেই সম্পৰ্কে নিশ্চিত হ'ব পাৰি।

প্ৰায়োগিক বাক্য : ঘৰ-দুৱাৰ ভাল দেখিয়েই যে মানুহঘৰৰ লগত সম্পৰ্ক কৰিবলৈ আগবাঢ়িছ; কথোটো জানো ভাল হৈছে? দূৰৈৰ পৰ্বত ধুনীয়া দেখি—মনত ৰাখিবি। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

মটু

এটি কণমানি হাতী পোৱালি। নাম মটু। ভালুকপুং নামৰ প্ৰাকৃতিক শোভাৰে ভৰপূৰ এখন ঠাইত বাস কৰা হাতীৰ জাক এটাৰ লগত উমলি-জামলি ডাঙৰ হোৱা এটি হাতী পোৱালিৰ মনপৰশা কাহিনী আছে মটু নামৰ উপন্যাসখনত। কিতাপখন লিখিছে সুব্ৰত কুমাৰ দত্তই। মটুৰে অৰুণাচলৰ পাহাৰ আৰু অৰণ্যৰ মাজেৰে মাক আৰু আন হাতীৰ জাকটোৰ সৈতে যাওঁতে অনেক অভিজ্ঞতাৰ মুখামুখি হৈছে। নতুন হাবি, আগতে কাহানিও নেদেখা বান্দৰ, শহাপহু, ভালুক, ধনেশপক্ষী আদি দেখি বিস্মিত হৈছে। কণমানি মটুক মাকে বহুত কথা শিকালে। মটুৰ গাড়ী, ৰেল গাড়ী আদি দেখুৱালে, মানুহৰ জীৱন প্ৰণালী বুজাই দিলে। নদীত সাঁতুৰি-নাদুৰি, লগৰীয়াৰ লগত খেলি-ধূলি মুকলি জীৱন কটোৱা মটু পাছে এদিন মানুহৰ হাতত বন্দী হ'ব লগা হ'ল। মটুৰ এক নতুন জীৱন আৰম্ভ হ'ল। মৰম-চেনেহ, শাসন-আদৰৰ মাজেৰে মটুক লৈ যোৱা হ'ল চেম্বাইলৈ। মাদ্ৰাজ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বিমান বন্দৰত মটুৰ কাৰণে অপেক্ষা কৰি আছিল এখন বিশেষ গাড়ীয়ে; যিখনত ডাঙৰ ডাঙৰ আখৰেৰে লিখা আছিল 'এপ'ল' চাৰ্কাছ'। এনেদৰে মুকলি জীৱনৰ পৰা বন্দী জীৱনলৈ মটুৰ যাত্ৰা, অভিজ্ঞতা, আনন্দ, কষ্টৰ ৰোমাঞ্চকৰ কাহিনী আছে 'মটু' নামৰ কিতাপখনত। কিতাপখন হাতত লৈয়ে শিশুসকল সুখী হোৱাৰ প্ৰথমটো কাৰণ হ'ল কিতাপখনত সন্নিৱিষ্ট অতি সুন্দৰ ৰঙীন পৃষ্ঠাবোৰ। কিতাপখন ছবিৰে সজাইছে ড° সঞ্জীৱ কুমাৰ বৰাই। কিতাপখনত শিশু উপযোগীকৈ অৰুণাচল প্ৰদেশৰ সংস্কৃতি তথা ঐতিহ্যৰো বৰ্ণনা দাঙি ধৰিছে। কিতাপখন প্ৰকাশ কৰিছে বেদকণ্ঠ প্ৰকাশনে। মূল্য ৩৪৫ টকা। ❖

শুৱলা ভাষা

বানানৰ সামান্য সালসলনিয়ে অৰ্থৰ পাৰ্থক্য ঘটোৱা কেইটামান শব্দ মন কৰোঁ আহা :

শব্দ	অৰ্থ	প্ৰায়োগিক বাক্য
লক্ষ্য	অভিপ্ৰেত স্থান বা বস্তু	নিজৰ লক্ষ্যত উপনীত হ'বলৈ কঠোৰ শ্ৰম কৰাৰ প্ৰয়োজন।
লক্ষ	লাখ, এশ হাজাৰ	বিশ্বকাপৰ ফাইনেল খেলখন টেলিভিছনৰ জৰিয়তে লক্ষ লক্ষ মানুহে উপভোগ কৰিছে।
যুগ	কোনো এছোৱা বিশেষ সময়	বৰ্তমান বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ যুগ।
যোগ	লগ লগোৱা কাৰ্য্য	একৰ লগত এক যোগ কৰিলে দুই হয়। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

ভাৰতৰ বিভিন্ন ৰাজ্যৰ ৰাজ্যিক জন্তুসমূহ

এছিয়ান সিংহ (ইংৰাজী নাম : Asian lion, বৈজ্ঞানিক নাম *Panthera leo*)

সিংহ হৈছে ফেলিডি (Felidae) পৰিয়ালৰ অন্তৰ্গত এবিধ স্তন্যপায়ী প্ৰাণী। ই হৈছে বাঘৰ পাছতেই জীৱিত মেকুৰীজাতীয় প্ৰাণীৰ ভিতৰত দ্বিতীয় বৃহত্তম প্ৰাণী। ই ভাৰতৰ গুজৰাটৰ ৰাজ্যিক জন্তু। বৰ্তমান আফ্ৰিকাৰ উপ-চাহাৰা অঞ্চল আৰু এছিয়া মহাদেশত (বিলুপ্তপ্ৰায় অৱস্থাত ভাৰতৰ গিৰ ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানত) সিংহ পোৱা যায়। আনহাতে

উত্তৰ আফ্ৰিকা আৰু দক্ষিণ-পশ্চিম এছিয়াৰ সিংহবোৰ বহু আগতেই বিলুপ্ত হোৱা বুলি জনা যায়। প্ৰায় ১০ হাজাৰ বছৰ আগলৈকে সিংহবোৰ মানুহৰ পাছতেই আটাইতকৈ বেছি বিস্তাৰিত বৃহৎ স্তন্যপায়ী স্থলচৰ প্ৰাণী আছিল।

সিংহবোৰ সাধাৰণতে ছাভানা আৰু তৃণভূমিত বাস কৰে যদিও ইহঁতক জোপোহা গছ থকা অন্যান্য অঞ্চলতো পোৱা যায়। এটা পূৰ্ণবয়স্ক মতা সিংহৰ ওজন প্ৰায় ২৫০ কিলোগ্ৰাম পৰ্য্যন্ত হ'ব পাৰে। মতা সিংহবোৰৰ মূৰৰ ওপৰত কেশৰ থাকে। ইয়াৰ দ্বাৰা মতা সিংহবোৰক সহজেই চিনাক্ত কৰিব পাৰি। মানৱ সংস্কৃতিত সিংহৰ মুখাৱয়বৰ ছবিৰ বহুল ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ভাস্কৰ্য্য, চিত্ৰকলা, ৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰতীক, চলচ্চিত্ৰ, সাহিত্য ইত্যাদি বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সিংহৰ ছবি ব্যৱহৃত হয়।

অৱশ্যত মতা সিংহবোৰ ১০ৰ পৰা ১৪ বছৰ পৰ্য্যন্ত জীয়াই থাকে। প্ৰভুত্ব বিস্তাৰৰ বাবে ইহঁতৰ নিজৰ মাজতে হোৱা কাজিয়াবোৰত পোৱা আঘাতে ইহঁতৰ জীৱনকাল হ্রাস কৰে। অন্যথা ইহঁত ২০ বছৰ পৰ্য্যন্ত জীয়াই থাকে। সিংহবোৰ সামাজিক প্ৰাণী। সিংহৰ এটা দলত কেইটামান মাইকী সিংহ, সিহঁতৰ পোৱালি আৰু কেইটামান মতা সিংহ থাকে। মাইকী সিংহবোৰে লগ লাগি ডাঙৰ আকাৰৰ স্তন্যপায়ী প্ৰাণীৰ চিকাৰ কৰে। সাধাৰণতে সিংহই মানুহ চিকাৰ নকৰে। ইহঁতে প্ৰধানকৈ দিনৰ ভাগত শুই থাকে আৰু ৰাতি সক্ৰিয় হয়। কেতিয়াবা ইহঁতে সন্ধিয়া সময়তো চিকাৰ কৰে।

ইতিমধ্যে বিভিন্ন দেশৰ চৰকাৰৰ লগতে আন আন প্ৰকৃতিপ্ৰেমী সংগঠনসমূহে এইবিধ বিলুপ্তপ্ৰায় প্ৰাণীৰ সংৰক্ষণ আৰু সুৰক্ষা প্ৰদানৰ হকে বিহিত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

শব্দ শিকোঁ (এদিনত এটাকৈ, এমাহৰ বাবে ৩০টা শব্দ)

অসমীয়া	ইংৰাজী	অসমীয়া	ইংৰাজী
সূতা	yarn, thread	লেলাউটি, লালটি	saliva
কণীৰ কুহুম	egg yolk	মোক্ষ, পাপৰ	
হালৰ যুঁৱলি	yoke	পৰা উদ্ধাৰ	salvation
চিৰিয়াখানা	zoo	পবিত্ৰতা, শুচিতা	sanctity
দস্তা, জিংক	zinc	বালি-শিল	sandstone
মণ্ডল	zone	অনাময়,	
শীৰ্ষবিন্দু, শিখৰ	zenith	স্বাস্থ্য সম্বন্ধীয়	sanitary
প্ৰাণীবিজ্ঞান	zoology	ব্যংগাত্মক ৰচনা	satire
ফুচফুচনি	whisper	বৰ্বৰ, আদিম	savage
মোচোকা	wrench	ঘাৰ দাগ, ক্ষতিচিহ্ন	scar
প্ৰত্যাহাৰ	withdrawal	চৌ	scarecrow
ভাবুকি দিয়া	threaten	সিঁচৰতি কৰা	scatter
অতিবেঙুনীয়া ৰশ্মি	ultraviolet ray	চন্দন কাঠ	sandalwood
ত্যাগ কৰা	sacrifice	আঁচনি	scheme
নাটনি, অভাৱ	scarcity	চিত্ৰনাট্য	screenplay
নাৱিক	sailor	হস্তলিপি	script ❖

1. যদি $2 * 16 = 8$, $8 * 8 = 1$, $6 * 12 = 2$ তেন্তে $12 * 144 = ?$

- a) 11 b) 12 c) 16 d) 24

2. যদি $10 - 3 = 12$, $12 - 4 = 13$, $14 - 5 = 14$, তেন্তে $16 - 6 = ?$

- a) 10 b) 15 c) 16 d) 18

3. '৭' চিনৰ ঠাইত কি সংখ্যা বহিব?

1	3	7
2	4	4
4	5	9
3	2	3
50	70	?

- a) 23 b) 115 c) 118 d) 220

4. '৭' চিনৰ ঠাইত কি সংখ্যা বহিব?

2	4
256	16

3	1
1	81

5	4
256	?

- a) 125 b) 25 c) 625 d) 1225

উত্তৰসমূহ :

1. b 2. b 3. b 4. c 5. a

সংকেত :

- 2) $10 - 3 = 7$ আৰু $7 + 5 = 12$ 3) $(1 + 2 + 4 + 3) \times 5 = 10 \times 5 = 50$
 $12 - 4 = 8$ আৰু $8 + 5 = 13$ $(4 + 4 + 5 + 2) \times 5 = 14 \times 5 = 70$
 $14 - 5 = 9$ আৰু $9 + 5 = 14$ $(7 + 4 + 9 + 3) \times 5 = 23 \times 5 = 115$

একেদৰে $16 - 6 = 10$ আৰু $10 + 5 = 15$

- 4) $2^4 = 16$ আৰু $4^4 = 256$
 $3^4 = 81$ আৰু $1^4 = 1$
 $5^4 = 625$ আৰু $4^4 = 256$

পখিলা আৰু পৰিবেশ

■ সুনীতা বৰুৱা

আমি সকলো ঈশ্বৰৰ সন্তান, সেই ঈশ্বৰৰ সৃষ্টি সূত্ৰেই আমি লাভ কৰিছোঁ এই মনোমোহা বঙীন প্ৰকৃতি বা পৃথিৱীখন। প্ৰকৃতিত পোৱা সকলো প্ৰাকৃতিক বস্তুৰ লগতে ইয়াত বাস কৰা সৰু-ডাঙৰ প্ৰতিটো জীৱৰেই সমানেই গুৰুত্ব আছে। ৰাতিৰ পোহৰত উৰি ফুৰা চগা এটাৰ যিমান গুৰুত্ব, ফুলে ফুলে নাচি-বাগি উৰি ফুৰা কণমানি পখিলাটোৰো একেই গুৰুত্ব।

পখিলা হ'ল দুয়োৰ পাখিৰে উৰিব পৰা এক উজ্জ্বল ৰঙৰ পতংগ। ই হৈছে প্ৰকৃতিৰ এক অপূৰ্ব সৃষ্টি। প্ৰজাতি সাপেক্ষে পখিলাৰ ৰং বেলেগ বেলেগ হয়। গড় হিচাপে এটা প্ৰাপ্তবয়স্ক পখিলাৰ জীৱনকাল ২০ৰ পৰা ৪০ দিনলৈকে হয়। পখিলাৰ জীৱন চক্ৰক চাৰিটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি—কণী, পলু লেটা আৰু প্ৰাপ্তবয়স্ক পখিলা। কণীৰ পৰা পৰ্য্যায়ক্রমে পখিলা হোৱা এই প্ৰক্ৰিয়াটো সম্পূৰ্ণ ৰূপান্তৰ (complete metamorphosis) নামেৰে জনাজাত। প্ৰাপ্তবয়স্ক পখিলাবোৰে ইহঁতে ভক্ষণ কৰিব পৰা উদ্ভিদৰ পাতত কণী পাৰে, কণীৰ পৰা ওলোৱা পলুৱে সেই উদ্ভিদৰ পাত আৰু কোমল অংশ খাদ্য হিচাপে গ্ৰহণ কৰে। পলুবোৰ সম্পূৰ্ণ বিকশিত হ'লে ইহঁতে শৰীৰৰ পৰা ওলোৱা আঠাজাতীয় আঁহেৰে তৈয়াৰ কৰা এটা খোলাত নিজকে আবদ্ধ কৰি লয়, ইয়াক লেটা (pupa) বোলে। এইদৰে খোলাৰ মাজত আবদ্ধ হৈ যেতিয়া লেটাটোৰ ৰূপান্তৰ সম্পূৰ্ণ হয়, তেতিয়া লেটাৰ ছালখন ফাটি যায় আৰু প্ৰাপ্তবয়স্ক পখিলাটো বাহিৰলৈ ওলাই আহে, ডেউকাবোৰ শুকুৱালৈ প্ৰসাৰিত কৰে আৰু উৰি যায়।

পখিলাবোৰে বৰ্তি থাকিবলৈ সম্পূৰ্ণৰূপে পৰিবেশৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। পলু আৰু পখিলাৰ পোষক উদ্ভিদৰ পৰ্য্যাপ্ততাই কোনো এক পৰিবেশত পখিলাৰ উপস্থিতি নিশ্চিত কৰে। পখিলাৰ বেছিভাগ পোষক উদ্ভিদেই ঔষধি

গুণসম্পন্ন হোৱা দেখা যায়। মৌমাখিৰ পাছতেই পখিলা হৈছে দ্বিতীয় বৃহৎ পৰাগযোগকাৰী পতংগ।

বৰ্তমান বেছিভাগ পেট্ৰ'লিয়াম উদ্যোগতে বায়ু পৰ্য্যবেক্ষণ যন্ত্ৰ (air monitoring instrument) ব্যৱহাৰ

কৰাৰ পৰিবৰ্তে পখিলাক বায়ু প্ৰদূষণ নিৰ্ধাৰণৰ মানক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লৈছে। কাৰণ পখিলাবোৰ ইমানেই স্পৰ্শকাতৰ যে ইহঁতে পৰিবেশৰ সামান্যতম পৰিবৰ্তনকো সহ্য কৰিব নোৱাৰে। অসমতো সেই উদ্দেশ্যে গোলাঘাট জিলাৰ নুমলীগড় তেল শোধনাগাৰৰ লগতে এখন পখিলা উদ্যান স্থাপন কৰা হৈছে।

সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষত পোৱা পখিলাৰ মুঠ ১৪৩৮টা প্ৰজাতিৰ ভিতৰত ৯৬২টা প্ৰজাতিয়েই উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত পোৱা যায়। এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে পখিলাৰ ক্ষেত্ৰত উল্লেখযোগ্য দুটা স্থানৰ ভিতৰত এখন হৈছে পশ্চিমঘাট অঞ্চল আৰু আনটো স্থান হৈছে উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল।

বৰ্তমান সময়ত পখিলাৰ সংখ্যা কমি আহিছে। সেয়ে পখিলা সংৰক্ষণ কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আহি পৰিছে। পখিলাৰ উদ্যান স্থাপন কৰি পখিলা সংৰক্ষণ কৰিব পাৰি। ১৯৭০ চনত ইংলণ্ডত পখিলাৰ এখন প্ৰদৰ্শনীৰে আয়োজকসকলে পখিলা উদ্যানৰ ধাৰণাটো আৰম্ভ কৰিছিল। আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ, কষ্টাৰিকা, ফিলিপাইন, কেনিয়া, মাদাগাস্কাৰ, মালয়েছিয়া, টাইৱান, থাইলেণ্ড আদিত পখিলাৰ উদ্যান এক বৃহৎ উদ্যোগৰূপে পৰিগণিত হৈছে। এছিয়া মহাদেশৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ পখিলা উদ্যানখন চীন দেশৰ ৰাজধানী বেইজিংৰ চুনয়ি (Shunyi) জিলাত অৱস্থিত। ইয়াৰ মাটিকালি প্ৰায় ৬৫০ বৰ্গ কিলোমিটাৰ। আমাৰ অসমতো নুমলীগড় শোধনাগাৰ উপৰি কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানতো পখিলা উদ্যান স্থাপন কৰা হৈছে। ❖

Did You Know

Do snails have teeth ?

■ Neha Bora

Have you ever wondered what the inside of a snail's mouth looks like? Well, snails have thousands of teeth which are used for scraping or cutting food. These teeth aren't like the teeth which we find in the human mouths. Rather, they are tiny, sharp, tooth-like spikes arranged in rows on a tongue-like organ called the radula. A typical radula may have 120 rows of 100 teeth i.e. around 20,000 teeth. There are some species of snails who may have more than 20,000 teeth. The arrangement and shape of teeth vary from family to family. These teeth aren't located in jaws but are positioned in rows on this flexible, ribbon-like organ. The radula

functions much like a file or coarse piece of sandpaper. They contain the iron-rich mineral goethite. It allows them to scrape algae directly off hard rocks without breaking. Their teeth are made of chitin which is a tough, natural polysaccharide that acts as a primary structural building block in nature. Its shape are conical at the front with small spikes and are curved backward. Instead of biting or chewing, the snail uses it to scrape and grind up food. As the snail eats, these teeth become full and wear down. When they fall off, they are continuously replaced by new rows of radula or teeth that grow automatically in their place. ❖

The lake whose water disappears when carried away

Did you know there is a lake from where you cannot carry the water with you. Even if you carry it inside a bottle and seal it tight, minutes later it completely vanishes. This strange place is called Lake Fundudzi, in South Africa.

In 1953, researchers tried to study it. They collected samples and took them to the

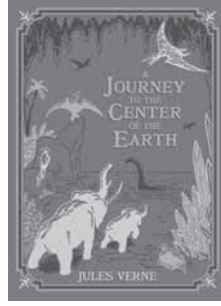
city. When they arrived the container was dry. They repeated the test with sealed bottles. The water still vanished within a day. It was not because of evaporation or anything supernatural. Rather, the water in the Lake Fundudzi is extremely high in chromium resulting from earlier mining activities. Once the water is removed from the lake the chromium in the water crystalizes. It occurs almost instantly at the temperatures below 19°C. It would stick to the container's walls and bottoms – hence if someone carries water from this lake, it disappears. ❖

A Journey to the Center of the Earth

■ Papari Kalita

(Contd. from May issue)

On the day the schooner departs, the friendly museum curator provides Lidenbrock with letters of introduction to several powerful Icelandic men. The schooner then sets off, and the captain informs Lidenbrock that the journey takes 10 days.

Lidenbrock is seasick the entire time, and Axel feels that his uncle earned that fate. After two days of storms, the schooner docks in Cape Skagen. The governor of Iceland greets Lidenbrock and Axel, and after Lidenbrock presents his letter of introduction, the governor promises to aid the men with whatever they need. The other men for whom Lidenbrock has letters of introduction are similarly helpful.

One man, Fridrikson, a professor of natural science, becomes Axel's only friend in Iceland and hosts Axel and Lidenbrock at his home. Lidenbrock's seasickness undermines his status as an irrefragable genius, humanizing him and making it easier for Axel to poke fun at his uncle. When Lidenbrock and Axel arrive in Iceland, Lidenbrock's connections throughout the scientific community earn them quick friendships. These allies allow Lidenbrock and Axel to continue on their quest, suggesting that adventures are complex operations that cannot be undertaken without help.

At Fridrikson's house, Lidenbrock reassures Axel that the hardest part of their journey is over, and all that is left is the descent to the center of the earth. Axel asks how his uncle plans to get back up once they reach

their destination, and Lidenbrock says he plans to consult Saksussemm's research at the library. Axel invites him to explore the town with him, but Lidenbrock rejects his offer. While Lidenbrock researches, Axel walks around the town and finds it "singularly gloomy." The landscape is barren and volcanic, and the inhabitants are unsmiling. When he returns to Fridrikson's house, he finds Lidenbrock has already returned from the library.

At dinner, Lidenbrock complains that his visit to the library was unfruitful. Fridrikson explains that the valuable books of Iceland are spread over the country, since "the love of study is in the Icelandic blood." These books are only shared with foreigners who join the national literary society. Lidenbrock agrees to join, and Fridrikson asks what books he is looking for. After a moment of hesitation, Lidenbrock asks if Fridrikson knows of any works by Arne Saksussemm.

Fridrikson expresses great admiration for Saksussemm, but he explains that the adventurer's books were burned when he was convicted of heresy (a belief or opinion that strongly contradicts established, official, or traditional doctrines), in the 16th century. Lidenbrock concludes that Saksussemm hid his discoveries about the center of the world to prevent them from being destroyed. Fridrikson describes Iceland's remarkable geological features, and Lidenbrock pries information from him about Snäffel with such blatant excitement that Axel has to hide a smile. Despite Lidenbrock's obviousness, Fridrikson promises to secure Lidenbrock a guide to Snäffel. ❖

Contd.

চাইকেল : সময়ৰ বুকুত দুটা চকাৰ নীৰৰ বিপ্লৱ

■ ৰক্তিম তহবিলদাৰ

নৱম শ্ৰেণী

মানৱ সভ্যতাৰ বিকাশৰ ইতিহাসলৈ চকু ফুৰালে দেখা যায়, যাতায়াত ব্যৱস্থাই মানুহৰ জীৱনশৈলী চিৰদিনৰ বাবে সলনি কৰি দিছে। আদিম যুগত মানুহে নিজৰ দুভৰিৰে খোজ কাঢ়ি পৃথিৱী অন্বেষণ কৰিছিল। পৰবৰ্তী সময়ত ঘোঁৰা, হাতী আদি জীৱ-জন্তুৰ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। পৰবৰ্তী সময়ত আটাইতকৈ যুগান্তকাৰী আৱিষ্কাৰ 'চকা'ৰ ব্যৱহাৰে যাতায়াতৰ ধাৰণাই সলনি কৰি পেলালে। সময়ৰ লগত খোজ মিলাই ভাপ ইঞ্জিন, মটৰগাড়ী আৰু উৰাজাহাজৰ দৰে দ্ৰুতবেগী যান-বাহনৰ আৱিষ্কাৰ হ'ল। সময়ৰ লগে লগে প্ৰদূষণ, মেদবহুলতা, হৃদৰোগ আদি বিভিন্ন সমস্যা মানুহৰ জীৱনৰ নিত্যসংগী হৈ পৰিছে। মানৱ জাতিয়ে ডাঙৰ ডাঙৰ গাড়ী আৱিষ্কাৰ কৰিলে সাঁচা, কিন্তু ইয়াৰ মূল্য মানৱজাতিয়ে স্বাস্থ্য আৰু পৰিবেশৰ বিনিময়ত ভৰিবলগীয়া হৈছে। এই জটিল সমস্যাবোৰৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পোৱাৰ এক সহজ আৰু সৰল মাধ্যম হ'ল চাইকেল। আজিৰ পৰা প্ৰায় ২০০ বছৰ পূৰ্বে চাইকেল আৱিষ্কাৰ হৈছিল।

চাইকেলৰ সোণালী ইতিহাস মানৱজাতিৰ উদ্ভাৱনী শক্তিৰ এক সুন্দৰ নিদৰ্শন। এই একবিংশ শতিকাত ব্যৱহাৰ কৰা চাইকেল প্ৰথমৰ পৰা এনেকুৱা নাছিল। মানৱজাতিৰ এক যুগান্তকাৰী সৃষ্টি চাইকেলৰ আৱিষ্কাৰ এদিনতে হোৱা নাছিল। প্ৰধানকৈ চাইকেলৰ আৱিষ্কাৰক বুলি জাৰ্মানীৰ অভিযন্তা বেৰ্ন কাল ভন ড্ৰেইছক (Baron Karl Von Drais) জনা যায়। ১৮১৭ চনত ড্ৰেইছে অকল কাঠেৰে প্ৰথমখন চাইকেল সাজি উলিয়াইছিল আৰু এই চাইকেলখনৰ নাম দিয়া হৈছিল 'ডাণ্ডী হ'ৰ্ছ' (Dandy Horse)। এই চাইকেলখন তেওঁ জাৰ্মানীৰ মেনহেইমত আৰু পেৰিছত প্ৰথম প্ৰদৰ্শন কৰিছিল।

পেনী ফাৰ্থিং বাইচাইকেল

পাছে এই চাইকেলখনৰ পৰিবহণৰ ক্ষেত্ৰত বৰ্তমানৰ চাইকেলৰ দৰে সুবিধা নাছিল। এই চাইকেলখন যদিও সেই সময়ত বহু জনপ্ৰিয় হৈছিল, কিন্তু চাইকেলখন চলাবলৈ চালকে নিজৰ ভৰিৰে ঠেলিবলগীয়া হৈছিল। ইয়াৰ ফলত চালকজন কম সময়তে ভাগৰি পৰিছিল।

অভাৱেই আৱিষ্কাৰৰ মূল। ড্ৰেইছৰ ডাণ্ডী হ'ৰ্ছ নামৰ চাইকেলৰ অসুবিধাৰ বাবেই এসময়ত আৱিষ্কাৰ হৈছিল পেডেলৰ। এক সূত্ৰ অনুসৰি, ১৮৩৯ চনত স্কটলেণ্ডৰ কিৰ্কপেট্ৰিক মেকমিলান (Kirkpatrick Macmillan) নামৰ এজন কমাৰে ড্ৰেইছে আৱিষ্কাৰ কৰা চাইকেলখনৰ অসুবিধা লক্ষ্য কৰি কিছু সালসলনি কৰাৰ কথা চিন্তা কৰে।

নিজৰ ঘৰতে মেকমিলানে চাইকেলৰ কিছু অংশ সলনি কৰে আৰু চাইকেলত পেডেল সংযোগ কৰে। তেওঁৰ এই পৰীক্ষামূলক সলনিয়ে চাইকেলৰ ধাৰণা সলনি কৰে। মেকমিলানৰ নতুন চাইকেলখনো কাঠেৰে নিৰ্মিত আছিল যদিও অধিক শক্তিশালী কৰি তুলিবলৈ চাইকেলৰ চকাত লোহাৰ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। তেতিয়া ইয়াৰ ওজন হৈছিল প্ৰায় ২৪ কিলোগ্ৰাম।

সময় গতিশীল। সময়ৰ গতিত চাইকেলত বহু সালসলনি কৰা হৈছিল। ১৮৭০ চনলৈকে চাইকেল সম্পূৰ্ণ ধাতুৰে নিৰ্মাণ কৰা হয়। লগতে ৰবৰৰ টায়াৰো ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ৰবৰৰ টায়াৰৰ প্ৰয়োগে চালকৰ চাইকেলৰ যাত্ৰা আৰামদায়ক কৰি তোলে। ১৮৭০ চনৰ পৰা ১৮৮০ চনলৈকে এই নতুন সুবিধা থকা চাইকেলখন আমেৰিকাত জনপ্ৰিয় হৈ পৰে আৰু ইয়াৰ নাম ৰখা হৈছিল 'পেনী ফাৰ্থিং' (Penny Farthing)।

পেনী ফাৰ্থিংৰ আগৰ চকাটো ডাঙৰ আছিল আৰু পাছৰ চকাটো তুলনামূলকভাৱে বহু সৰু আছিল। যাৰ

শিক্ষার্থীৰ আখৰা-তলী

ফলত বহুত দুৰ্ঘটনা সংঘটিত হৈছিল। চাইকেলক সুৰক্ষিত কৰি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত বহু বছৰ সমাধান বিচাৰি পোৱা নাছিল। ১৮৯০ চনত জেকে ষ্টাৰলে' নামৰ এজন লোকে এখন নতুন চাইকেল নিৰ্মাণ কৰে, যাক 'দ্য ৰ'ভাৰ ছেফটী বাইচাইকেল' (The Rover

দ্য ৰ'ভাৰ ছেফটী বাইচাইকেল

Safety Bicycle) নাম দিয়া হয়। এইখনেই প্ৰথমখন চাইকেল আছিল যিখন আৰামদায়ক তথা সুৰক্ষিত আছিল। পূৰ্বৰ চাইকেলৰ দৰে এইখনত পেডেল আগৰ চকাৰ পৰিবৰ্তে পাছৰ চকাৰ সৈতে সংযুক্ত আছিল। ইয়াৰ পাছতেই চাইকেলৰ বিকাশ তীব্ৰগতিত হ'বলৈ ধৰে।

চাইকেলৰ প্ৰতি শিশুসকলৰ আকৰ্ষণো বৃদ্ধি পায়। ১৯২০ চনত পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে শিশুসকলৰ বাবেও চাইকেল নিৰ্মাণ কৰা হয়। চাইকেল কেৱল পৰিবহণৰ দিশতে সীমাবদ্ধ হৈ নাথাকিল। ১৯৬০ চনত চাইকেল ৰেচিঙতো ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সময়ৰ সোঁতত চাইকেলৰ পৰিবৰ্তন হৈয়েই থাকিল। প্ৰথমে কেৱল পেডেলত চলোৱা চাইকেলত একবিংশ শতিকাত গিয়াৰো উপলব্ধ হ'ল। ভাৰতবৰ্ষত যেতিয়া প্ৰথম চাইকেলৰ প্ৰচলন হৈছিল তেতিয়া ইয়াৰ নাম আছিল 'লোহাৰ যোঁৰা'। ভাৰতত প্ৰথম চাইকেল উদ্যোগ ১৯১০ চনত কলিকতা চহৰত স্থাপন কৰা হয়।

এই একবিংশ শতিকাত নতুন নতুন প্ৰযুক্তিৰে নিৰ্মাণ কৰা বাহনসমূহৰ মাজত যেন লাহে লাহে চাইকেলৰ কদৰ হ্রাস পাইছে। বহুতো ঠাইত চাইকেল চলোৱা লোকক আচ্যৰণ লোকে ককৰ্থনা কৰে। বাইচাইকেল ইণ্ডেক্স-২০০৯ৰ মতে, সমগ্ৰ বিশ্বৰ ৯০খন চহৰৰ ভিতৰত বিশ্বৰ আটাইতকৈ বেছি চাইকেল চলোৱা চহৰখন হ'ল নেডাৰলেণ্ডৰ 'উত্ৰেছ'। চাইকেল নিৰ্মাণৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতে দ্বিতীয় স্থান দখল কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে যদিও, চাইকেলৰ প্ৰচলন ক্ৰমাৎ হ্রাস পাবলৈ ধৰিছে দেশখনত। কিন্তু চীনৰ দৰে উন্নত দেশসমূহত চাইকেল বৰ্তমান বহুতো লোকৰ যাতায়াতৰ মাধ্যম।

২০১৮ চনৰ এপ্ৰিল মাহত জাতিসংঘৰ সাধাৰণ পৰিষদে ৩ জুন দিনটো 'বিশ্ব চাইকেল দিৱস' হিচাপে

ঘোষণা কৰে। বিশ্ব চাইকেল দিৱস পালনৰ উদ্দেশ্য হৈছে— "চাইকেলৰ স্বতন্ত্ৰতা, দীৰ্ঘায়ুতা আৰু বহুমুখিতাক স্বীকৃতি দিয়া।"

"The bicycle is a vehicle of freedom, and for women, it symbolizes strength, independence and

empowerment."

—Susan B. Anthony

আমেৰিকাৰ নাৰী অধিকাৰ কৰ্মী চুজান বি এণ্থনীয়ে চাইকেলক কেৱল সাধাৰণ বাহনৰ সলনি স্বাধীনতাৰ এক শক্তিশালী মাধ্যম হিচাপে উপস্থাপন কৰিছিল। ঊনবিংশ শতিকাৰ শেষৰ ফালে চাইকেলে মহিলাসকলক এক অভূতপূৰ্ব স্বাধীনতা প্ৰদান কৰিছিল। মহিলাসকলৰ বাবে চাইকেল চলোৱাটোৱে সমাজৰ পৰম্পৰাগত বাধা অতিক্ৰম কৰি নিজৰ ভবিষ্যত পথ দিয়াৰ সাহস, স্বতন্ত্ৰতা আৰু আত্মবিশ্বাসক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। ই নাৰী সবলীকৰণৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ নিদৰ্শন।

বাল্টাৰ ষ্টল নামৰ অধ্যাপকজনে চাইকেলেৰে সৰ্বাধিক দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰি অভিলেখ সৃষ্টি কৰে। তেওঁ ১৯৫৯ চনৰ পৰা ১৯৭৬ চনলৈকে সৰ্বমুঠ ৬,৪৬,৯৬০ কিলোমিটাৰ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰিছিল। এই দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰিবলৈ তেওঁ বিশ্বৰ ১৫৯ খন দেশ ভ্ৰমণ কৰিছিল। এই অনন্য কৃতিত্বৰে তেওঁ গীনিজ বুক অৱ ৱৰ্ল্ড ৰেকৰ্ডত নিজৰ নাম সন্নিৱিষ্ট কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

বৰ্তমানৰ যান্ত্ৰিক আৰু প্ৰদূষিত পৃথিৱীখনত চাইকেলৰ বহুমুখী উপকাৰিতা নুই কৰিব নোৱাৰি। স্বাস্থ্য, পৰিবেশ আৰু অৰ্থনীতি—এই তিনিওটা দিশত চাইকেলৰ অৱদান অতুলনীয়। চিকিৎসাবিজ্ঞানৰ মতে, নিয়মীয়াকৈ চাইকেল চলালে হৃদযন্ত্ৰ সুস্থ হৈ থকাৰ লগতে শৰীৰৰ পেশী সবল হয়। গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিৰ দৰে ভয়ংকৰ সংকটৰ সময়ত চাইকেল পৰিবেশৰ আটাইতকৈ নিৰ্ভাঁজ মিত্ৰ। ই বায়ু প্ৰদূষণ আৰু শব্দ প্ৰদূষণৰ পৰা সম্পূৰ্ণ মুক্ত। ইন্ধনৰ আকাশলংঘী মূল্য আৰু ক্ৰমবৰ্ধমান যান-জটৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ চাইকেল এক অতি সুলভ আৰু অৰ্থনৈতিক বিকল্প। ❖

ৰিয়া আৰু মায়ী

■ চতুৰ্থী শিৰম

অষ্টম শ্ৰেণী

“অ’ই ৰিয়া উঠিছেনে? কিমান শোৱ, বেলি মূৰৰ ওপৰ পালেহি। আহ্‌চোন ওলাই আহ্‌ ৰুমটোৰ পৰা।”

মাকৰ চিঞৰ শুনি বিৰজিৰে ৰিয়াই ৰুমৰ পৰা চকু মোহাৰি মোহাৰি ওলাই আহিল।

“কি হ’ল অ’ মা? আজি দেওবাৰ, শুবলৈ নিদিয়া কিয়? ৯ বাজিছেহে।”—বুলি ৰিয়াই কোৱাত মাকে তাইক দাঁত মাজিবলৈ দি তাইৰ চাৰি বছৰীয়া ভনীয়েক মায়াক ব্ৰেড-বাটাৰ আৰু গাখীৰ খাবলৈ দিলে।

“অ’ মা, মই গাখীৰ নাখাওঁ। মোক milkshake লাগিব।”—এইবুলি কৈ মায়ীই ছলছুল কৰিবলৈ ধৰাত মাকে ক’লে, “চুপ চাপ গাখীৰখিনি খা বুলিছোঁ। ওলাই যাম নহয়, তেতিয়া ছেক-মেক্‌ যি লাগে লৈ আহিম।”

মাকে ওলাই যাম বুলি কোৱাত ৰিয়াই মাকক ক’ত, কাৰ লগত, কিমান সময়ৰ বাবে যাব বুলি সোধাত মাকে ক’লে, “কিবা এটা অফিচৰ কাম আছে, দেউতাৰ লগত যাম, গধূলি ঘূৰি আহিম আৰু তই মায়াক চোৱা-চিতা কৰিব লাগিব।”

মায়াক চোৱা-চিতা কৰিব লাগিব বুলি শুনি ৰিয়াৰ খং উঠি গ’ল। “মই মায়ী বান্ধবীজনীক ৰাখিব নোৱাৰোঁ দেই। লৈ যোৱা এইকো।”—এইবুলি ৰিয়াই কোৱাত মাকে ৰিয়াক গালি পাৰি দেউতাকৰ লগত অফিচলৈ যাবলৈ সাজু হ’ল। আধা ঘণ্টামানৰ পাছতে ৰিয়া আৰু মায়ীৰ মাক-দেউতাক ওলাই গ’ল।

“অ’ই মায়ী, মই যি কওঁ, তাকে শুনিবি। No উৎপাত, No ছলছুল, No ‘মাক কৈ দিম’ বুজিলি।” এইবুলি ৰিয়াই টিভিটো অন কৰি বহি গ’ল। মায়ীই ক’লে, “মোক দে টিভিৰ ৰিমটটো। মই চাম টিভি, তই চাব নোৱাৰ।” ৰিয়াৰ খং উঠি আহিল, “অ’ই ৰিমটটো টানিছ কিয়, এক চৰ দিম গম পাবি।”

এনেদৰে দুয়োৰে কাজিয়া লাগিল। “(হাঁহি হাঁহি) ৰিমটটো পাই গ’লোঁ। নিদিওঁ যা।” মায়ীই ৰিমটটো লৈ দৌৰিবলৈ ধৰিলে। তাইৰ পিছে পিছে ৰিয়া। দুয়োজনীয়ে ঘৰটো তহিলং কৰিলে।

ৰিয়াই অৱশেষত মায়ীৰ হাতৰ ৰিমটটো লৈ আহিলে। “হেহ, এতিয়া ক’ত পলাবি?” ৰিয়াই মায়াক পিঠিতে এক চাপৰ মৰাত মায়ীই কান্দি কান্দি সেই কোঠালিৰ পৰা গুচি গ’ল। “উফ্‌ শান্তি” বুলি ৰিয়া টিভি চাবলৈ বহিল।

এঘণ্টামানৰ পাছত ৰিয়াই মায়ীৰ হাঁহি থকা শব্দ শুনি তাইৰ ৰুমলৈ গৈ দেখে যে ৰিয়াৰ কিতাপ-বহী সকলোতে বং, মজিয়াখন ছিঙা কাগজেৰে ভৰি পৰিছে আৰু চাৰিওফালে পুতলা, খেলা বস্তু সিঁচৰতি হৈ পৰি আছে।

“অ’ হৰি মই ক’তে মৰোঁ। তই কি কৰিলি হা মোৰ ৰুমটো? একে চৰে তোক...।” ম’বাইলৰ মাত শুনি ৰিয়া হঠাৎ ৰৈ গ’ল। “এ.. মায়ে ফোন কৰিছে।” ৰিয়াই এইবুলি কৈ ফোনটো ৰিচিভ কৰি মাকৰ পৰা গম পালে যে মাকহঁত আধাঘণ্টাৰ পাছত ঘৰ পাবহি।

“Sorry বা, মোক বেয়া নাপাবা না বা। মই তোমাক ঘৰ চাফা কৰিবলৈ হেল্ল কৰি দিম। নাকান্দিবা না বা। ব’লা ঘৰটো চাফা কৰোঁ।” এইবুলি মায়ীই ৰিয়াক সাবট ধৰাত ৰিয়াই চকুপানী মচি এটা হাঁহি মাৰি দিলে। এইবাৰ দুয়োজনীয়ে ঘৰটোৰ চুক-কোণ চাফা কৰিলে আৰু খুব স্ফূৰ্তি কৰিলে।

“টিং টং” ৰিয়া আৰু মায়ীই দুৱাৰৰ ফালে দৌৰ মাৰিলে। “বাহ ঘৰটো আমি এৰি থৈ যোৱাতকৈও ভাল লাগিছে আৰু চাফা হৈ আছে।” মাকে এইবুলি কৈ ভিতৰলৈ সোমাই আহিল আৰু দুয়োকে দুগালত দুটা চুমা দিলে। ৰিয়া আৰু মায়ীই ইজনীয়ে সিজনীৰ ফালে চাই হাঁহি মাৰি মাকৰ পিছে পিছে গ’ল। ❖

প্ৰিন্স পালেগৈ লণ্ডন

■ বশ্মিনন্দা কলিতা

ষষ্ঠ শ্ৰেণী

প্ৰিন্স ওৰফে পৰ্গিল মোৰ সৰু মাহীৰ পাঁচ বছৰীয়া ল'ৰা। পাছলৈ তাৰ ঘৰত মতা নামটো প্ৰিন্সৰ পৰা প্ৰিন্স হ'লগৈ। মাহী আৰু সি ককাক-আইতাকৰ লগত গাঁৱতেই থাকে। প্ৰিন্সহঁতৰ

ব্যতিব্যস্ত কৰি তুলিলে। গাড়ী এখন লৈ আটায়ে গ'ল সিহঁতে আগতীয়াকৈ বন্দবস্ত কৰা হোটেলখনলৈ। সিহঁত থকা কোঠাকেইটাৰ খিৰিকীৰে বৰ ধুনীয়া প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্য দেখা যায়।

সিহঁতে উভতি আহি

গুৱাহাটীতো ঘৰ আছে। দেউতাক তাতেই থাকে। সিহঁত মাজে মাজে গুৱাহাটীৰ ঘৰলৈও আহে। এই বছৰ সিহঁত লণ্ডনলৈ যাবলৈ ওলাল। প্ৰিন্সুয়ে কথাটো শুনাৰে পৰা ঘৰৰ লগতে স্কুলতো ইংৰাজী ক'বলৈ ধৰিলে। মানে লণ্ডনলৈ যাবতো, সেয়ে অলপ বেছিকৈ শিকি ল'লে। প্ৰত্যেক বছৰেই সিহঁতে অসম বা ভাৰতৰ বাহিৰলৈ ফুৰিবলৈ যায়ই। গতিকে উৰাজাহাজ, অন্য দেশ আদিৰ বিষয়ে প্ৰিন্সুৱে ভালকৈ জানেই। হ'লেও সি আৰু অলপ জানিবলৈ বিচাৰিলে।

সেইদিনা আছিল শনিবাৰ। শুই উঠি প্ৰিন্সুৱে প্ৰাতঃকৰ্ম সম্পন্ন কৰি স্কুললৈ গ'ল। স্কুলৰ পৰা আহিয়েই গা-পা ধুই ভাত খাই সিহঁতৰ গুৱাহাটীৰ ঘৰলৈ আহিল। গুৱাহাটীৰ পৰা প্ৰিন্সু মাক-দেউতাকৰ লগত ২৮ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে বিমানেৰে কলকাতালৈ গ'ল। পাছদিনা ৰাতিপুৱা উৰাজাহাজত উঠিল ডুবাই অভিমুখে। জাহাজখন ৪ ঘণ্টাৰ পাছত ডুবাইত ৰখালে। আকৌ উৰা মাৰিলে স্কটলেণ্ডলৈ বুলি। প্ৰায় ৭ ঘণ্টা ৪৫ মিনিট যোৱাৰ পাছত সিহঁত যোৱা উৰাজাহাজখনে স্কটলেণ্ডৰ বিমান বন্দৰত সফলভাৱে অৱতৰণ কৰে।

বিমানৰ পৰা নামৰ পাছতেই প্ৰিন্সুক আৰু কোনে পায়? ভুলে-শুদ্ধই ইংৰাজী কোৱা আৰম্ভ হৈ গ'ল। আকৌ তাৰ চকুকেইটাই চাৰিওফালে পিটপিটাই চাই ফুৰিলে। কিবা কথা নাজানিলে মাক-দেউতাক তথা সিহঁতৰ লগত যোৱা দেউতাকৰ বন্ধুৰ পৰিয়ালটোকো সুধি

কোৱা অনুসৰি এটা কথা মোৰ ভাল লাগিল। সেয়া হ'ল লণ্ডনত গাড়ী-মটৰতকৈ চাইকেলেহে বেছি ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ফলত বায়ু কম পৰিমাণে দূষিত হয়। শাৰীৰিক ব্যায়ামো হয়। স্কটলেণ্ডত চাৰিদিন কটোৱাৰ পাছত সিহঁত মানচেষ্টাৰলৈ গ'ল আৰু তাত তিনিদিন কটালে। তাত প্ৰথম ফুটবল খেল অনুষ্ঠিত হোৱা ষ্টেডিয়ামখনো দেখাৰ সৌভাগ্য হ'ল। ইয়াৰ পাছত লণ্ডনলৈ গৈ তাতে তিনিদিন কটালে। লণ্ডনৰ যাতায়াতৰ বাবে থকা বাছবোৰ সকলোৰে বাবে আকৰ্ষণীয়। বাছবোৰ দুই খলপীয়া। আকৌ উপৰিভাগতো বহিব পাৰি প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্য উপভোগ কৰিবলৈ। কাৰণ তাত বাছখন ঢাকি ৰখা কোনো ব্যৱস্থা নাই। তাত তেওঁলোকে বৃটিছ মিডিজিয়ামটো চালে।

বৃন্দাবনী বস্ত্ৰখনৰ অংশকেইটা দেখি মাক-দেউতাকক প্ৰিন্সুৱে বস্ত্ৰখনৰ আঁৰৰ কাহিনী সুধিলে। বৰ্তমান এই বস্ত্ৰখন অসম চৰকাৰে অসমলৈ আনিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। সিহঁতে 'কহিনুৰ হীৰা' থকা সংগ্ৰহালয়টোও চালে। আকৌ থেমছ (Thames) নদীৰ ওপৰত থকা 'টাৱাৰ ব্ৰীজ অৱ লণ্ডন' (Tower bridge of London) অৰ্থাৎ লণ্ডনত থকা বিখ্যাত দলংখন, যিখনৰ তলেৰে জাহাজ পাৰ হ'বলৈ হ'লে দলংখন দুটা ভাগত বিভক্ত হয়, সেইখনো চালে। লণ্ডনৰ বিখ্যাত বিগ বেং (Big Bang) ঘড়ীটোও দেখিলে। এনেদৰে ন দিন কৰা ভ্ৰমণৰ অন্তত আনন্দমানেৰে প্ৰিন্সু উভতি আহিল মাতৃভূমিলৈ। ❖

ধুমুহা

■ আৰণ্যক গোস্বামী

ষষ্ঠ শ্ৰেণী

মই হ'লোঁ ধুমুহা
উৰুৱাওঁ সকলোৰে ঘৰ-বাৰী
মোৰ ভয়তে মেকুৰীবোৰ
পলায় চেকুৰি চেকুৰি
মই আহিলে মানুহৰ কঁপে বুকু
প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ শাৰীতে মই বহোঁ
মই আহিলে অনিষ্ট হয় বৰ
মোক অহা দেখিলে মানুহে ঘৰলৈ মাৰে লৰ। ❖

ভগৱান

■ ময়ূৰ ডেকা

নৱম শ্ৰেণী

ভগৱান, তুমি ক'ত থাকা নাজানো,
কিন্তু মই তোমাক বহুত বিশ্বাস কৰোঁ।
তুমি এটা সুৰ নে, শব্দ নে, নাম মই নাজানো,
তুমি স্বচ্ছ, তুমি সত্য, তুমি প্ৰতিটো জীৱ
তুমি জ্ঞান, তুমি গুৰু, তুমি সৃষ্টিকৰ্তা,
সেয়েহে তোমাক স্তুতি কৰোঁ তুমি বিধাতা।
দিনে-ৰাতি প্ৰাৰ্থনা কৰোঁ তুমি দয়াময়
ভুলবোৰ ক্ষমা কৰি দেখুওৱা সৎ পথ
আগবাটোঁ সাজিবলৈ মানৱতাৰ মঠ।
প্ৰণাম ভগৱান প্ৰাৰ্থনা কৰিছোঁ,
সাহস দিয়া, জ্ঞান দিয়া, চৰণে ধৰিছোঁ। ❖

বৰষুণৰ অপেক্ষাত

■ জ্যোতিষ্মান চৌধুৰী

সপ্তম শ্ৰেণী

খিৰিকীৰ কাষত আছিলোঁ বহি
অপেক্ষা আছিল এজাক বৰষুণৰ
হঠাৎ আহিল এজাক মৃদু বতাহ
নাছিল সীমা মোৰ হেঁপাহৰ
টুপটুপকৈ মাটিত পৰিল পানী
আছিলোঁ বৰষুণৰ কাষ চাপি,
দৌৰিলোঁ মনত এটি হেঁপাহ লৈ
যেন বৰষুণেও মোৰ কাষ চাপিছে
শেষ হ'ল মোৰ হেঁপাহৰ সময়
নিৰল-নিস্তৰ্দ্ধ হৈ পৰিলোঁ মই
কিন্তু যেন বামধেনুৱে কৰিব খুজিলে মোক শান্ত
আকৌ এবাৰ কৰিব খুজিছোঁ বৰষুণৰ অপেক্ষা মই। ❖

আমাৰ পঢ়াশালি

■ তনয়া ডেকা

চতুৰ্থ শ্ৰেণী

আমি ফুলনিৰ নানাৰঙী ফুল
মিলিজুলি থাকোঁ খেলি
হাঁহি-ধেমালিৰে ভৰি ভৰি থাকে
আমাৰ এই পঢ়াশালি।
সাধু আৰু গান শুনি
নাচি নাচি লওঁ মজা
হাতে-কামে কৰি শিকোঁ
নাই কিতাপৰ বোজা। ❖

বহিমৰ কাজিৰঙা যাত্ৰা

■ হিমদ্যুতি বাচ্যস

ষষ্ঠ শ্ৰেণী

“অ’ দেউতা, এইবাৰ আমি ক’লে ফুৰিবলৈ যাম?” বহিমহঁতৰ বছৰেকীয়া পৰীক্ষা শেষ। সেয়ে সি দেউতাকক খাটনি ধৰিছে। দেউতাকেও আগৰ পৰাই ভাবি থৈছে। দেউতাকে বহিমক ক’লে যে তেওঁলোক এইবাৰ কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানলৈ যাব। ফাকুৱাৰ দিনাখনেই সিহঁত কাজিৰঙা অভিমুখে ৰাওনা হ’ল। সিহঁতৰ লগত গৈছিল বহিমৰ দেউতাকৰ দুজন বন্ধু তথা তেওঁলোকৰ পৰিয়াল। বহিমে দেউতাকৰ বন্ধু দুজনক খুৰা বুলিয়েই সম্বোধন কৰে। খুৰাকহঁতৰ ল’ৰা-ছোৱালীকেইটা তাৰ বন্ধু।

ৰাস্তাত সকলোৱে হাঁহি-খিকিন্দালি কৰি গৈ আছে। অৱশেষত গোলাঘাটৰ মাইহাং নামৰ এখন ভোজন বিপণিত সকলোৱে নামি গৈ দুপৰীয়াৰ আহাৰ গ্ৰহণ কৰিলে। তাৰ পাছত গাড়ীকেইখন তাতেই থৈ জীপ ছাফাৰিৰ বাবে সকলো সাজু হ’ল। চালক দাদাজনে সকলো জন্তুৰ বিষয়ে বিবৰি কৈছিল। হগ ডিয়াৰ, চাম্বাৰ ডিয়াৰ, গঁড়, কাছ, ধনেশ পক্ষীকে ধৰি সকলো জন্তুৰ বিষয়ে দাদাজনে জানিছিল। ২ ঘণ্টাৰ পাছত জীপ ছাফাৰি তাতেই সমাপ্ত কৰি তেওঁলোক পুনৰ গাড়ী থকা ঠাইলৈ আহিল। গাড়ীত উঠি তেওঁলোক অতিথিশালালৈ ৰাওনা হ’ল। গৈ সকলোৱে ভৰি-হাত, মুখ ধুই চাহ একাপ খালে। অলপ পাছতেই সকলো বাণ-কাঁহী নামৰ এখন ভোজন বিপণিলৈ গৈ ৰাতিৰ সাঁজ খালে।

পাছদিনা সকলোৱে ৫ বজাতেই উঠি কাপোৰ পিন্ধি সাজু হ’ল হাতী ছাফাৰিৰ বাবে। সকলো গৈ যথাস্থানত উপস্থিত হ’ল। নিৰ্দিষ্ট সময়ত হাতী আহি পালে। হাতীৰ ওপৰত সকলোৱে উঠি ল’লে। বহিমৰ এক নতুন অভিজ্ঞতা হ’ল। প্ৰথমে তাৰ ভয় লাগিছিল। কিন্তু সি নিজৰ মনটো শান্ত কৰি লৈছিল। বহুকেইটা গঁড়, হৰিণ, ধনেশ পক্ষী, ম’হ আদি সিহঁতে দেখিলে। মাউতকেইজনে হাতীকেইটাৰ নাম ক’লে। নামকেইটা হ’ল—কাঞ্চন, ৰাধা, তৰা, চামেলি, লক্ষী, জুবিন আদি। প্ৰায় ১ ঘণ্টা সময় সিহঁতে হাতী ছাফাৰি কৰিলে। তাৰ পাছত বহিমে হাতীক কুঁহিয়াৰ খুৰালে। হাতীকেইটাও বৰ বুদ্ধিমান, ফটো তোলাৰ সময়ত সিহঁতেও শূঁৰ দাঙি প’জ দিব জানে। বিদায়ৰ সময়ত সকলোৱে হাতীকেইটাক হাত দাঙি বিদায় দিওঁতে সিহঁতেও শূঁৰকেইডাল দাঙি বিদায় দিছিল।

তাৰ পাছত দোকান এখনত অলপপৰ বহি বহিমহঁতে চাহ একাপ একাপ খালে। তাৰ পাছত গাড়ীত বহি অতিথিশালালৈ গ’ল আৰু গা-পা ধুই কাজিৰঙাতেই থকা অৰ্কিড উদ্যানলৈ গ’ল। অৰ্কিড হাউছত সিহঁতে কাহানিও নেদেখা দুৰ্লভ অৰ্কিড দেখিলে। সিহঁতক অৰ্কিডৰ বিষয়ে উদ্যানত থকা দাদাজনে কৈছিল যে অৰ্কিডৰ পাতত সদায় সমান্তৰাল সিৰাবিন্যাস দেখা পোৱা যায়। ইয়াৰ লগতে সিহঁতে অসমৰ লোক-বাদ্য, সত্ৰীয়া নৃত্য আৰু বিহু উপভোগ কৰিলে। লগতে বাঁহ উদ্যানত বিভিন্ন দেশৰ বাঁহ গছ দেখিবলৈ পালে। যেনে—ক’লা বাঁহ, হালধীয়া বাঁহ, ভলুকা বাঁহ, জাতি বাঁহ, দলৈ বাঁহ, কটা বাঁহ, বিজুলী বাঁহ ইত্যাদি। তাৰ পাছত লোক-সংস্কৃতিৰ গৱেষক বিনোদ খনালে প্ৰস্তুত কৰা আৰ্হিগৃহত অসমীয়া ঘৰ এখনৰ পাকঘৰৰ সামগ্ৰী, অসমীয়া মানুহে পিন্ধা আ-অলংকাৰ, লাঠী, কোৰ, দা আদি দেখিলে। বহিমৰ এইবোৰ দেখি ভাল অভিজ্ঞতা হ’ল। এনেদৰেই বহিমহঁতৰ কাজিৰঙা যাত্ৰাৰ অন্ত পৰিল। ❖

আইচলেঙলৈ মহ কেনেকৈ গ'ল?

■ নিষাদ চয়ন ওজা

অষ্টম শ্ৰেণী

সোঁ সিদিনালৈকে আইচলেঙত মহ দেখা নগৈছিল। পৃথিৱীত এণ্টাৰ্কটিকাৰ বাহিৰে মহ নোহোৱা একমাত্ৰ দেশখন আছিল আইচলেঙ। আমাৰ ইয়াতো আচলতে শীতকালি মহ তেনেকৈ নুৰে। কাৰণ মহ হৈছে উষ্ণৰক্তী প্ৰাণী। ইহঁতে ঠাণ্ডা ঠাইত বাস কৰিব নোৱাৰে। এণ্টাৰ্কটিকা আৰু আইচলেঙ হৈছে একেবাৰে শীতল ঠাই। কেইবাটাও গ্লেচিয়াৰৰ লগতে আইচলেঙত অলেখ জলপ্ৰপাত, পাহাৰ আৰু আগ্নেয়গিৰি আছে। সেইবাবে দেশখনৰ মাটিকালি ১ লাখ বৰ্গ কিলোমিটাৰৰো অধিক যদিও জনসংখ্যা ৪ লাখতকৈ সামান্যহে বেছি। আচলতে গৰমকালিও দেশখনৰ তাপমান ১৩ ডিগ্ৰী ছেণ্টিগ্ৰেডৰ ওপৰলৈ নুঠে। জাৰকালি তাপমান শূন্যৰো ১০ ডিগ্ৰী তললৈ নামে। সেয়েহে এই দেশত মহ দেখা নগৈছিল।

আইচলেঙত মহ নাই বুলি বিশ্বাস কৰি অহা হৈছিল যদিও ২০২৫ চনৰ ১৬ অক্টোবৰৰ দিনা এটা ঘটনা ঘটিল। পতংগ অধ্যয়ন কৰি ভাল পোৱা বিয়ৰ্ণ হাল্টাছন (Bjorn Hjaltason) নামৰ এজন লোকে এটা পৰীক্ষা কৰিছিল। পতংগ (মথ) আকৰ্ষণৰ বাবে তেওঁ কাপোৰৰ ৰছী কেইডালমান সুৰাত ডুবাই গধূলি তেওঁৰ বাগিচাৰ গছত ওলোমাই থৈছিল। গধূলি তেওঁ দেখে যে তেনে ৰছীত এবিধ নতুন পতংগৰ তিনিটাকৈ লাগি আছে। এনে পতংগ তেওঁ আগতে দেখাই নাছিল। তেওঁ আইচলেঙৰ নেচাৰেল ছায়েন্স ইন্সটিটিউটৰ (Natural Science Institute) কাষ চাপে। তেতিয়াই গম পোৱা যায় যে

দেশখনত আগেয়ে কাহানিও নেদেখা এই পতংগবিধ হৈছে তেজ খোৱা মহ।

কেইবামাহ বছৰ ধৰি মহ দেখা নোপোৱা আইচলেঙলৈ মহ কিদৰে গ'ল? কথাটোৱে বিশ্বজুৰি চৰ্চা লাভ কৰিছে। আইচলেঙৰ মানুহেতো বিশ্বাস কৰিবলৈকে টান পালে। আচলতে এই কথাটোৰ সৈতে প্ৰকৃতিৰ পৰিবৰ্তনৰ কিছুমান কথা জড়িত হৈ আছে। পৃথিৱীজুৰি বায়ুমণ্ডলৰ উষ্ণতা বৃদ্ধি পাইছে। আইচলেঙতো তাৰ প্ৰভাৱ পৰিছে। দেশখনত কেইবাটাও আগ্নেয়গিৰি থকাৰ পাছতো আইচলেঙ শীতল ঠাই। সেইবাবে দেশখনক 'বৰফ আৰু জুইৰ দেশ' বুলি কোৱা হয়। কিন্তু শীতল দেশখনতো বায়ুমণ্ডলীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিৰ প্ৰভাৱ পৰিছে। যোৱা বছৰৰ ১৫ মে'ৰ দিনটো দেশখনৰ বাবে ইতিহাসৰ আটাইতকৈ উষ্ণ দিন বুলি পৰিগণিত হৈছিল। (ইণ্টাৰনেটত পোৱা মতে সেইদিনাৰ তাপমান আছিল ২৬.৬ ডিগ্ৰী চেলছিয়াছ।) তাপমান এইদৰে বঢ়াৰ বাবেই দেশখনত এতিয়া মহ দেখা গৈছে।

মহৰ শেহতীয়া উপস্থিতি অৱশ্যে কিছুমান বিজ্ঞানীৰ মতে নতুন কথা নহয়। তেওঁলোকৰ মতে আইচলেঙলৈ হয়তো মহ আগতেই গৈ পাইছিল। কিন্তু পৰিবেশ সিহঁতৰ বাবে উপযোগী নোহোৱাৰ কাৰণেই বংশ বিস্তাৰ কৰিব পৰা নাছিল। পাছে এতিয়া মহৰ বংশবিস্তাৰে বুজাই দিছে যে আইচলেঙৰ পৰিবেশো মানুহৰ বাবে দিনকদিনে বেয়া হৈ গৈ আছে। ❖

উৎস : ২০২৫ চনৰ ৯ নৱেম্বৰ সংখ্যা 'দা হিন্দু ইন স্কুল' (The Hindu in School.)

চুড'কুৰ শুদ্ধ উত্তৰ দিওঁতাসকল, মে', ২০২৬

ময়ূৰী তালুকদাৰ (অষ্টম ক), ৰিহান চৌধুৰী (অষ্টম গ), ৰুনা ইছলাম (সপ্তম খ), হাৰিকেশ ৰাভা (অষ্টম ঘ), ৰিদিপ্তা বৰদলৈ (অষ্টম ক), দিচান কলিতা (নৱম খ)। ❖

চুড'কু

তলৰ আকৃতি এটাৰ ৯টা শাৰী আৰু ৯টা স্তম্ভৰ লগতে প্ৰতিটো বৰ্গক্ষেত্ৰত ১ৰ পৰা ৯লৈ সংখ্যাকেইটা এবাৰকৈহে বহিব।

চুড'কু ২৩১ (সমাধান)

1	8	7	3	9	6	2	5	4
4	5	6	8	7	2	9	3	1
9	3	2	1	4	5	8	6	7
6	1	4	2	3	7	5	8	9
8	7	3	6	5	9	4	1	2
2	9	5	4	8	1	3	7	6
7	4	9	5	1	3	6	2	8
5	2	8	7	6	4	1	9	3
3	6	1	9	2	8	7	4	5

চুড'কু ২৩২

	5							
7		4				2	8	
	8	6					9	3
	9		4	1			5	
				2	8			
1			7		5	4		
						9		
6		9				1		
4	3						7	5

তোমালোকে জানানে?

উলুৰু : বিশ্বৰ বৃহত্তম বালি-শিলৰ পাহাৰ

উলুৰু (Uluru) বিশ্বৰ বৃহত্তম বালি-শিলৰ পাহাৰ। এই পাহাৰখন অষ্ট্ৰেলিয়াৰ উত্তৰাঞ্চলত অৱস্থিত। ইয়াক 'আয়াৰ্ছ ৰক' (Ayers Rock) বা 'আয়াৰ্ছ শিল' বুলিও জনা যায়। ইয়াৰ স্থানীয় বাসিন্দাসকলে উলুৰুৰ পবিত্ৰ শিল বুলি গণ্য কৰে। প্ৰাচীন অধিবাসীসকলে উলুৰুত থকা গুহাবোৰৰ বেৰত কটা শিল্পকৰ্ম চকুত লগা।

উলুৰুৰ দৈৰ্ঘ্য প্ৰায় ৩.৬ কিলোমিটাৰ, প্ৰস্থ ২ কিলোমিটাৰ আৰু সমুদ্ৰপৃষ্ঠৰ পৰা ইয়াৰ উচ্চতা ৩৪৮ মিটাৰ। দিনটোৰ ভিতৰত কেইবাবাৰো ইয়াৰ বৰণ সলনি হয়। সূৰ্য্যাস্ত আৰু সূৰ্য্যোদয়ৰ সময়ত ই অপৰূপ হৈ উঠে। বৰণ সলনি হোৱাৰ মূল কাৰণ হ'ল উলুৰুত থকা বিভিন্ন মাণিকে বিভিন্ন সময়ত (বা সূৰ্য্যৰ বিভিন্ন কৌণিক অৱস্থানত) বেলেগ বেলেগ ধৰণে পোহৰ প্ৰতিফলিত কৰে।

১৮৭৩ চনৰ ১৯ জুলাইত উইলিয়াম গছে (William Gosse) নামৰ এজন জৰীপকাৰীয়ে ওচৰৰ পৰা ভালদৰে উলুৰু পাহাৰখন চাবলৈ সক্ষম হয়। সেই সময়ত দক্ষিণ অষ্ট্ৰেলিয়াত মুখ্য সচিব হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰা ছাৰ হেনৰী আয়াৰ্ছৰ নামেৰে তেওঁ ইয়াৰ নাম 'আয়াৰ্ছ ৰক' (বা 'আয়াৰৰ শিল') ৰাখে। তাৰ পাছত ২০০২ চনৰ ৬ নৱেম্বৰত ইয়াৰ দ্বৈত নামকৰণ কৰি চৰকাৰীভাৱে নাম ৰখা হয় 'উলুৰু বা আয়াৰ্ছ ৰক'। উলুৰুৰ এতিয়া অষ্ট্ৰেলিয়াৰ চৰকাৰে এক বিশেষ পৰ্য্যটনস্থলীৰূপে গঢ়ি তুলিছে। ১৯৮৭ চনত ইউনেস্ক'ৱে (UNESCO) উলুৰুৰ বিশ্ব ঐতিহ্য ক্ষেত্ৰ হিচাপে ঘোষণা কৰে। বহু দেশী-বিদেশী পৰ্য্যটকে এই ঐতিহ্য ক্ষেত্ৰ পৰিভ্ৰমণ কৰা দেখা যায়। ❖

(উৎস : শান্তনু কৌশিক বৰুৱাৰ 'কি ক'ত কিয় কেনেকৈ')

অগ্নিগড়

■ দোলন বৰা

শোণিতপুৰ জিলাৰ তেজপুৰ চহৰৰ মাজমজিয়াত অৱস্থিত এটি গড় হৈছে অগ্নিগড়। ঐতিহাসিক অগ্নিগড় প্ৰেম আৰু পৌৰাণিক কাহিনীৰ এক অনন্য নিদৰ্শন। অগ্নিগড় মানে হৈছে অগ্নিৰে বেৰি নিৰ্মাণ কৰা মাটিৰ ওখ ঢাপ। এই অগ্নিগড় বাণাসুৰে তেওঁৰ কন্যা

উষাক সুৰক্ষিত কৰি ৰাখিবলৈ নিৰ্মাণ কৰিছিল বুলি জনা যায়। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰত এটি ওখ টিলাৰ চাৰিওকাষে অগ্নি সংযোগ কৰি টিলাটোত এটি দুৰ্গ নিৰ্মাণ কৰি তাত উষাক ৰখা হৈছিল। কিন্তু সেই দুৰ্গৰ পৰাই শ্ৰীকৃষ্ণৰ নাতিয়েক অনিৰুদ্ধই চিত্ৰলেখাৰ সহযোগত উষাক হৰণ কৰি লৈ যায়। যাৰ ফলত প্ৰথমে বাণ আৰু শ্ৰীকৃষ্ণৰ মাজত যুদ্ধ হয় আৰু পাছলৈ শিৱভক্ত বাণৰ হৈ মহাদেৱে কৃষ্ণৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধত অৱতীৰ্ণ হয়। সেই যুদ্ধত অসংখ্য সৈন্যৰ মৃত্যু হৈ তেজৰ নদী বৈ যোৱা বাবে পাছলৈ ঠাইখিনিৰ নাম তেজপুৰ হয়। সেই অনুসৰিয়ে জিলাখনৰ নাম হয় শোণিতপুৰ। ইয়াৰ ঐতিহাসিক গুৰুত্ব আছে যদিও বৃটিছ শাসন কালত ইয়াক 'অৱজাৰভেটৰী হিল' (observatory hill) নামেৰে জনা গৈছিল। অগ্নিগড় পাহাৰৰ চূড়াৰ পৰা চালে বৰ্তমানেও সম্পূৰ্ণ তেজপুৰ চহৰ আৰু কলীয়াভোমোৰা দলং দেখিবলৈ পোৱা যায়।

কালিকা পুৰাণত উল্লেখ থকা অনুসৰি শত্ৰুৰ পৰা বাণৰ নগৰখন সুৰক্ষিত কৰি ৰাখিবলৈ সমগ্ৰ নগৰখনকেই অগ্নিৰে বেৰি থৈছিল। সেইবাবে এই গড়টোৰ নাম অগ্নিগড় হ'ল। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰত অৱস্থিত অগ্নিগড় আজিও সকলোৰে বাবে এক আকৰ্ষণীয় পৰ্য্যটন ভূমি।

অগ্নিগড় সংৰক্ষণৰ বাবে ১৯২৮ চনত তেজপুৰ পৌৰসভাৰ প্ৰথম অসমীয়া পৌৰপতি পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাই ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰত থকা টিলাটোত এখন উদ্যান গঢ়ি তুলিছিল। পাছলৈ সেই পাৰ্কখন পদ্ম-পাৰ্ক

নামেৰে জনাজাত হৈ পৰিল। বৰ্তমান এই পাৰ্কখন তেজপুৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক সমিতিৰ তত্ত্বাৱধানত পৰিচালিত হৈ আছে। ২০০১ চনত এই পাৰ্কখন নতুনকৈ সজাই-পৰাই তোলা হয়। ইয়াত নিৰ্মাণ কৰা মূৰ্তিসমূহে হৰিহৰৰ যুদ্ধক ফুটাই তোলে। উষা-

অনিৰুদ্ধৰ প্ৰেমৰ স্মৃতিত উদ্যানখন গঢ়ি তোলা হয়।

তেজপুৰত অৱস্থিত পুৰণি মঠ-মন্দিৰ, কীৰ্তিচিহ্ন আদিৰ ভিতৰত অগ্নিগড় অন্যতম। অগ্নিগড়ে প্ৰাগঐতিহাসিক যুগৰ পৰাই যিদৰে সমাদৰ পাই আহিছে সি আজিও অটুট আছে। পুৰণি ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ অগ্নিগড়ে তেজপুৰৰ প্ৰতাপী ৰজা বাণৰ শাসন প্ৰণালী, প্ৰজাৰ প্ৰতি ব্যৱহাৰ, পূজা-পাতল, বিবাহ আদিৰ বিষয়ে জনাত সহায় কৰে। যিদৰে বাণে শত্ৰুক দমন কৰিছিল, ঠিক সেইদৰে মহাদেৱক সন্তুষ্টও কৰিছিল। সেইবাবেই মহাদেৱে নিজেই হৰিৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিছিল। বাণ-উষা-অনিৰুদ্ধৰ উপৰি অগ্নিগড়ৰ লগত জড়িত হৈ থকা আন এটি গুৰুত্বপূৰ্ণ চৰিত্ৰ হৈছে চিত্ৰলেখা। তেওঁ এগৰাকী প্ৰখ্যাত চিত্ৰকৰ আছিল। অগ্নিগড়ৰ কাহিনীৰ লগত চিত্ৰলেখাৰ চিত্ৰকলাইয়ো এক গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান দখল কৰে। ইয়াৰ পৰা বুজিব পাৰি যে প্ৰাচীন তেজপুৰ অৰ্থাৎ শোণিতপুৰত চিত্ৰকলাই বিশেষ সমাদৰ লাভ কৰিছিল।

এখন ঠাইৰ এটা বিশেষ স্থাপত্য বা ভাস্কৰ্য্য, এটা বিশেষ ঘটনাই সেই ঠাইৰ ইতিহাস, শাসন, ধৰ্মীয়, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, সাংস্কৃতিক, সামাজিক আদি দিশৰ কথা উন্মোচন কৰিব পাৰে। যেনেদৰে, অগ্নিগড়ে উষা-অনিৰুদ্ধৰ প্ৰেম, বাণাসুৰৰ শিৱভক্তি, হৰিহৰৰ যুদ্ধ, চিত্ৰলেখাৰ চিত্ৰকলা তথা প্ৰাচীন তেজপুৰৰ সাংস্কৃতিক বুৰঞ্জীৰ এক আভাস দাঙি ধৰে। ❖

■ দীপাংকৰ কৌশিক

১১ জুনৰ পৰা ফিফা বিশ্বকাপ ফুটবল প্ৰতিযোগিতা আৰম্ভ হ'ব। প্ৰথমবাৰৰ বাবে তিনিখন দেশে আয়োজন কৰিছে ফুটবলৰ এই মহাৰণ। আমেৰিকা, মেক্সিকো আৰু কানাডাই আয়োজন কৰিছে এইবাৰৰ বিশ্বকাপ। ফুটবল বিশ্বকাপৰ বিভিন্ন তথ্যৰে এইবাৰৰ শিতান সজোৱা হৈছে—

- ১। ১৯৩০ চনৰ প্ৰথম বৰ্ষৰ বিশ্বকাপ ফুটবলত বিজয়ী হৈছিল আয়োজক উৰুগুৱে। ফাইনেলত কাক পৰাস্ত কৰি দলটো চেম্পিয়ন হৈছিল?
- ২। দ্বিতীয় সংস্কৰণৰ বিশ্বকাপ অনুষ্ঠিত হৈছিল ইটালীত। তৃতীয় সংস্কৰণৰ ফ্ৰান্সত। দুয়োবাৰেই এখন দেশেই চেম্পিয়ন হৈছিল। একেৰাহে দুবাৰ বিশ্বকাপ জিকা এই দেশখনৰ নাম কি?
- ৩। ব্ৰাজিল হৈছে ফিফা বিশ্বকাপৰ সবাতোকৈ সফল দল। ব্ৰাজিল এতিয়ালৈ পাঁচবাৰ বিজয়ী হৈছে। অন্তিমবাৰ দলটো ২০০২ চনত জয়ী হৈছিল। প্ৰথমবাৰ ব্ৰাজিলে ফাইনেলত কাক পৰাস্ত কৰিছিল?
- ৪। ফিফা বিশ্বকাপত খেলিবলৈ যোগ্যতা অৰ্জন কৰাটোও গৌৰৱৰ কথা। ব্ৰাজিলে এই পৰ্য্যন্ত অনুষ্ঠিত প্ৰতিবাৰৰ বিশ্বকাপতেই খেলিছে। ১৯৩৪ৰ পৰা ২০২৬ লৈ এখন দেশে আকৌ ২২ বাৰ যোগ্যতা অৰ্জনকাৰী ৰাউণ্ডত খেলি ব্যৰ্থ হৈছে। দেশখনৰ নাম কি?
- ৫। এজন ফুটবলাৰে নৰ্মান হোৱাইটচাইড-নৰ্ডাৰ্ন আয়াৰলেণ্ডৰ হৈ যুগোস্লেভিয়াৰ বিৰুদ্ধে ১৯৮২ চনৰ ১৭ জুনত এখন স্মৰণীয় খেল খেলিছিল। সেইদিনা তেওঁ কিদৰে ইতিহাস গঢ়িছিল?
- ৬। বিশ্বকাপ ফুটবলৰ ইতিহাসত সৰ্বাধিক ১৬ টা গ'ল কৰাৰ অভিলেখ আছে জাৰ্মানীৰ মিৰ'প্লাভ ক্ল'জৰ নামত। এইক্ষেত্ৰত ব্ৰাজিলৰ কোনজন তাৰকা ফুটবলাৰৰ অভিলেখ তেওঁ ভংগ কৰিছিল?
- ৭। ফ্ৰান্সৰ জাষ্ট ফণ্টেইন নামৰ প্ৰতীকাৰজনৰ নামত বিশ্বকাপৰ কোনটো বিশেষ অভিলেখ আছে?
- ৮। বিশ্বকাপত দ্ৰুততম গ'লৰ অভিলেখ তুৰস্কৰ কোনজন খেলুৱৈৰ নামত আছে?
- ৯। ২০২২ চনৰ বিশ্বকাপত ফ্ৰান্সে সৰ্বাধিক ১৬টা গ'ল দিছিল। বিশ্বকাপৰ ইতিহাসত একেটা দলে সৰ্বাধিক ২৭টা গ'ল দিছিল ১৯৫৪ চনত। দলটোৰ নাম কি?
- ১০। ১৯৯৪ চনৰ ২৮ জুনত ৰাছিয়াৰ হৈ অ'লেগ ছালেংকো নামৰ খেলুৱৈজনে কেমেৰুণৰ বিৰুদ্ধে বিশ্বকাপৰ মেচখনত কিদৰে ইতিহাস ৰচনা কৰিছিল?
- ১১। আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ বাৰ্ট পাটেনউড নামৰ খেলুৱৈজনে ১৯৩০ চনৰ ১৭ জুলাইত পাৰাগুৱেৰ বিৰুদ্ধে মেচখনত কি অভিলেখ গঢ়িছিল?
- ১২। ছান্দোৰ কচিছ, জাষ্ট ফণ্টেইন, গাৰ্ড মুল্লাৰ, গেব্ৰিয়েল বাট্টিস্তা—এইকেইজন ফুটবলাৰৰ মাজত কি সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিব পাৰি বাকু?
- ১৩। টেলষ্টাৰ, এজটেকা, টীমজেইষ্ট, জাবুলানি, ব্ৰাজুকা আৰু অল ৰিহালা—এইবোৰ কিহৰ নাম?
- ১৪। জিঅ'ফ হাৰষ্ট আৰু কিলিয়ান এমবাণ্ডে—এই দুজন খেলুৱৈ ফুটবল বিশ্বকাপত কিয় বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য?
- ১৫। ২০২২ চনৰ কাটাৰ বিশ্বকাপত বিজয়ী হৈছিল আৰ্জেণ্টিনা। সেইবাৰ শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈৰ বাঁটা কোনে লাভ কৰিছিল?

চিত্ৰ সংকেত

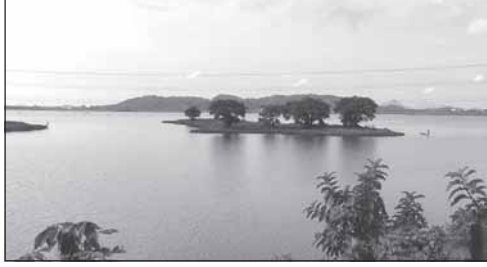
- ১৬। এইবাৰৰ ফিফা বিশ্বকাপৰ অফিচিয়েল মেচবলটোৰ নামটো কি বাকু? ❖

দীপৰ বিল

■ অভিজিত চক্ৰৱৰ্তী

প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্য আৰু জৈৱবৈচিত্ৰ্যেৰে ভৰপূৰ দীপৰ বিল অসম তথা ভাৰতৰ লগতে আন্তৰ্জাতিক খ্যাতিসম্পন্ন এখন পৰ্য্যটনস্থলী। গুৱাহাটীৰ দক্ষিণ-পশ্চিম দিশত অৱস্থিত এই বিলখন কেৱল এখন জলাশয়

(wetland) নহয়, ই এক সম্পূৰ্ণ জীৱমণ্ডল, য'ত প্ৰকৃতিৰ বিভিন্ন উপাদান একেলগে মিলি এক সুস্বাদু পৰিবেশ গঢ়ি তুলিছে। ২০০২ চনত দীপৰ বিলক অসমৰ একমাত্ৰ ৰামছাৰ ক্ষেত্ৰ (Ramsar site, আন্তৰ্জাতিক গুৰুত্বসম্পন্ন জলাহভূমি) হিচাপে স্বীকৃতি দিয়া হয়। উল্লেখযোগ্য যে ১৯৮৯ চনত এই দীপৰ বিলক পক্ষী অভয়াৰণ্য (Bird Sanctuary) হিচাপেও ঘোষণা কৰা হৈছিল।

বশিষ্ঠ নদী, কালমণি নদী আৰু বৰযুগৰ পানীয়েই দীপৰ বিলৰ পানীৰ প্ৰধান উৎস। খনাজান বাহিনী নদীয়ে দীপৰ বিলক ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ লগত সংযোগ ঘটাইছে। দীপৰ বিলৰ জলবায়ুৰ উষ্ণতা ১০.৬ ডিগ্ৰী চেলছিয়াছৰ পৰা ৩২ ডিগ্ৰী চেলছিয়াছৰ ভিতৰত থাকে। দীপৰ বিলৰ জলাহভূমি ৪০.১৪ বৰ্গ কিলোমিটাৰ এলেকাজুৰি বিস্তৃত। ইয়াৰ গভীৰতা প্ৰায় ৬ মিটাৰ আৰু খৰালি ইয়াৰ গভীৰতা ১.৫ মিটাৰলৈ হ্রাস পায়।

দীপৰ বিল জৈৱিক আৰু প্ৰাকৃতিক দুয়োফালৰ পৰাই অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। কাৰণ, ই হ'ল প্ৰাকৃতিকভাৱে পানী সংৰক্ষণ এলেকা। তদুপৰি কিছুমান জলজ জীৱ, প্ৰব্ৰজনকাৰী চৰাইৰ লগতে কিছুমান বিশেষ প্ৰজাতিৰ চৰাই দীপৰ বিললৈ অহা দেখা যায়।

দীপৰ বিলৰ সৌন্দৰ্য্য অধিক বৃদ্ধি কৰিছে ইয়াত পোৱা উদ্ভিদমণ্ডলে। দীপৰ বিলৰ পানীত সেউজীয়া দলিচাৰ দৰে পানীমেটেকা, জলজ ঘাঁহ, পদুম, ভেঁট আদি দেখিবলৈ পোৱা যায়। উল্লেখযোগ্য যে পদুম ফুলৰ বীজ অৰ্থাৎ মাখনা (fox nut) খাবলৈ দীপৰ বিললৈ পাহাৰৰ

পৰা হাতী নামি অহা দেখা যায়। দীপৰ বিলৰ জৈৱবৈচিত্ৰ্যক প্ৰভাৱিত কৰা আন এক উপাদান হৈছে এই বিললৈ অহা চৰাইবোৰ। ২০০টাতকৈও অধিক প্ৰজাতিৰ পক্ষী দীপৰ বিলত

দেখা যায়। ইয়াৰে ভিতৰত বহু পৰিভ্ৰমী পক্ষী শীতকালত এই বিলৰ আলহী হোৱা দেখা যায়। পেলিকান, ষ্টৰ্কৰ দৰে বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ পক্ষীয়ে পক্ষীপ্ৰেমী পৰ্য্যটক আৰু গৱেষকৰ বাবে ইয়াক স্বৰ্গস্বৰূপ কৰি তুলিছে। তদুপৰি মাছ, উভচৰ আদি বিভিন্ন জীৱকুলেও দীপৰ বিলৰ জৈৱবৈচিত্ৰ্য অটুট ৰখাত সহায় কৰিছে। দীপৰ বিলক চৰকাৰে পক্ষী অভয়াৰণ্য হিচাপে ঘোষণা কৰাৰ পাছৰে পৰা ইয়াত চৰাই চিকাৰ কৰাটো আইনমতে নিষিদ্ধ। অভয়াৰণ্যখনত চৰাই নিৰীক্ষণ কৰিবলৈ আৰু নিৰাপত্তাৰ উদ্দেশ্যে বিলৰ পাৰত এটা ৱাচ টাৱাৰ (watch tower) স্থাপন কৰা হৈছে।

দীপৰ বিলে ইয়াৰ আশে-পাশে থকা জনজীৱনতো ব্যাপক প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছে। দাঁতি-কাষৰীয়া বহু লোকে দীপৰ বিলত মাছ ধৰি জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰে। তদুপৰি পৰ্য্যটনক্ষেত্ৰ হিচাপে গঢ়ি উঠাৰ পাছত তাত বিভিন্ন ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ ব্যৱসায়িক প্ৰতিষ্ঠানো গঢ়ি উঠিছে। ইয়াৰ ফলত স্থানীয় ৰাইজৰ আৰ্থিক উন্নতিৰ লগতে অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থাও প্ৰভাৱিত হৈছে।

সম্প্ৰতি নগৰৰ বিস্তাৰ, অবৈধ দখল, আৱৰ্জনা পেলোৱা, ৰেলপথ নিৰ্মাণৰ দৰে কাৰ্য্য-কলাপে দীপৰ বিলৰ জৈৱবৈচিত্ৰ্যৰ প্ৰতি ভাবুকিৰ সৃষ্টি কৰিছে। চৰকাৰে এই ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে। চৰকাৰ, স্থানীয় লোক আৰু সচেতন মহলৰ চেপ্তাত দীপৰ বিলৰ জৈৱবৈচিত্ৰ্য ভৱিষ্যতলৈ সুন্দৰৰূপে সংৰক্ষিত হ'ব বুলি আশা কৰিব পাৰি। ❖

সাক্ষৰতাৰ হাৰ

■ জয়ন্ত ডেকা

সাক্ষৰতাৰ হাৰ বুলিলে কোনো এটা নিৰ্দিষ্ট অঞ্চল বা জনগোষ্ঠীৰ লিখিব-পঢ়িব জনা লোকৰ শতকৰা হাৰকেই বুজোৱা হয়। সাত বছৰৰ উৰ্ধৰ পৰা সকলো লোককে এই গণনাৰ আওতাত ধৰা হয়। এখন দেশৰ সামাজিক-অৰ্থনৈতিক বিকাশ তথা শিশু আৰু নাৰী শিক্ষাৰ প্ৰসাৰৰ খতিয়ান লোৱাৰ ক্ষেত্ৰত সাক্ষৰতাৰ হাৰ অনুধাৰন কৰাটো অতিশয় গুৰুত্বপূৰ্ণ হৈ পৰে। বৃটিছ শাসন শেষ হোৱাৰ সময়ত ১৯৪৭ চনত ভাৰতবৰ্ষৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ আছিল শতকৰা ১২। স্বাধীনতাৰ পঁয়সত্তৰ বছৰ পাৰ হৈ গ'ল, সামাজিকভাৱে আৰু অৰ্থনৈতিকভাৱে এতিয়াৰ ভাৰতবৰ্ষ সম্পূৰ্ণ পৰিবৰ্তন হৈছে। ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল অনুসৰি ভাৰতৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ শতকৰা ৭৪.০৪ (পুৰুষ শতকৰা ৮২.১৪ আৰু মহিলা শতকৰা ৬৫.৪৬)। যদিও ভাৰত এক যুক্তৰাষ্ট্ৰ আৰু শিক্ষাৰ অধিকাৰ এক সংবিধান প্ৰদত্ত মৌলিক অধিকাৰ, তথাপি বিভিন্ন ৰাজ্যৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰৰ ক্ষেত্ৰত বহু পাৰ্থক্য দেখা যায়। ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল অনুসৰি ভাৰতৰ সৰ্বোচ্চ সাক্ষৰতাৰ হাৰ থকা ৰাজ্য হ'ল কেৰলম (শতকৰা ৯৩.৯১)। ইয়াৰ পাছত আছে লাক্ষাদ্বীপ (শতকৰা ৯১.৮৫), মিজোৰাম (শতকৰা ৯১.৩৩) গোৱা (শতকৰা ৮৮.৭০) আৰু ত্ৰিপুৰা (শতকৰা ৮৮.৭০)। ভাৰতৰ একেবাৰে নিম্নত আছে বিহাৰ (শতকৰা ৬১.৮০)।

ক'ভিড মহামাৰীৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱৰ কাৰণে ২০২১ চনৰ হ'বলগীয়া লোকপিয়ল সম্ভৱ হৈ নুঠিল। ২০২৩-২৪ চনৰ নেছনেল ছেম্পল ছাৰ্ভেৰ (National Sample

Survey) সমীক্ষা অনুসৰি বৰ্তমান ভাৰতৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ শতকৰা ৮০.০০। শীৰ্ষস্থানত থকা ৰাজ্য হ'ল মিজোৰাম (শতকৰা ৯৮.২), লক্ষাদ্বীপ (শতকৰা ৯৭.৩) আৰু কেৰলম (শতকৰা ৯৫)। নিম্নস্থানত থকা তিনিখন ৰাজ্য হ'ল অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ (শতকৰা ৭২.৬), বিহাৰ (শতকৰা ৭৪.৩) আৰু মধ্যপ্ৰদেশ (শতকৰা ৭৫.২)। পুৰুষ আৰু মহিলাৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰৰ সৰ্বোচ্চ লিংগ বৈষম্য থকা ৰাজ্য হ'ল ৰাজস্থান। বৈষম্যৰ হাৰ শতকৰা ২০.১। ঠিক একেদৰে ভাৰতৰ চহৰ অঞ্চলৰ সাক্ষৰতাৰ শতকৰা হাৰ ৯০ আৰু গ্ৰামাঞ্চলৰ শতকৰা ৭৭। একেদৰে অসমৰ সাক্ষৰতাৰ শতকৰা হাৰ ৮৫.৯ (পুৰুষ শতকৰা ৯০.১ আৰু মহিলা শতকৰা ৮১.২)। অসমত লিংগ বৈষম্যৰ হাৰ শতকৰা ৮.৯।

শিক্ষা প্ৰতিজন ভাৰতীয়ৰ মৌলিক অধিকাৰ। প্ৰতিজন নাগৰিকৰ চেতনা আৰু শিক্ষাৰ বিকাশ তেওঁলোকৰ দৈনন্দিন কাৰ্যত প্ৰতিফলিত হয় আৰু ইয়ে নিজৰ জাতিক সমৃদ্ধ কৰে। নিজৰ নাগৰিকৰ প্ৰতি ৰাষ্ট্ৰৰো গুৰুদায়িত্ব থাকে আৰু পাহাৰ-ভৈয়ামকে প্ৰমুখ্য কৰি প্ৰতিটো অঞ্চলে শিক্ষাৰ সম অধিকাৰ পাব লাগে। সাক্ষৰতাৰ হাৰে তাকেই অৱগত কৰায়। ১৯৫১ চনত ভাৰতৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ আছিল শতকৰা ১৮.৩ আৰু বৰ্তমান হৈছে শতকৰা ৮০.০৯। গোটেই দেশত শিক্ষাৰ প্ৰসাৰ, উন্নত স্বাস্থ্য আৰু শিক্ষা সেৱা, উদ্যোগীকৰণ আৰু নিয়োগ বৃদ্ধি, সুচল যোগাযোগ ব্যৱস্থা, স্থানীয় পৰ্য্যায়ত সচেতনতা, অৰ্থনৈতিক উন্নতি আৰু দৰিদ্ৰতা হ্ৰাস, পুৰুষ-মহিলাৰ লিংগ বৈষম্য কমি যোৱা, নতুন প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ প্ৰভাৱ ইত্যাদি কাৰকসমূহে সাক্ষৰতাৰ হাৰ বৃদ্ধি হোৱাত সহায়ক হৈছে। অৱশ্যে গ্ৰামাঞ্চলৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ শতকৰা ৭০.৩। নতুন প্ৰজন্মৰ ক্ষেত্ৰত নিৰক্ষৰতা একেবাৰেই কম, কিন্তু নোহোৱা নহয়। সাক্ষৰতাৰ হাৰ বৃদ্ধি হোৱা মানেই সামাজিক শক্তি উন্নত হোৱা, নাৰীশক্তি সবল হোৱা, সৰ্বস্বৰৰ লোকেই নতুন প্ৰগতিৰ দিশত খোজ লোৱা অৰ্থাৎ মূলতঃ গোটেই গণতান্ত্ৰিক সমাজ ব্যৱস্থা সফল হোৱা। ❖

ভৌগোলিক সীমাবেখাৰ সিপাৰে ফুটবল : পৰিচয় আৰু বিশ্বায়নৰ দাপোণ

■ ধৃতিমান ডেকা

এইবাৰৰ গ্ৰীষ্ম কালত আকৌ আৰম্ভ হ'ব ফিফা (FIFA) বিশ্বকাপৰ উন্মাদনা। ২০২৬ চনৰ বিশ্বকাপ তিনিখন দেশত একেলগে অনুষ্ঠিত হ'ব। আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ, কানাডা আৰু মেক্সিকোৱে যুটীয়াভাৱে ইয়াৰ আয়োজকৰ দায়িত্ব পালন কৰিব। ইয়াৰ পূৰ্বে কেতিয়াও তিনিখন দেশে একেলগে

ফুটবল বিশ্বকাপ আয়োজন কৰা নাছিল। সৰ্বমুঠ ষোল্লখন চহৰত খেলসমূহ অনুষ্ঠিত হ'বলগীয়া এই প্ৰতিযোগিতাখন ১১ জুনৰ পৰা ১৯ জুলাইলৈকে চলিব। আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ নিউ জাৰ্চিৰ মেটলাইফ ষ্টেডিয়ামত ফাইনেল খেলখন অনুষ্ঠিত হ'ব।

এইবেলি প্ৰথমবাৰৰ বাবে পৰম্পৰাগত ৩২খন দেশৰ পৰিবৰ্তে ৪৮খন দেশে প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিব। প্ৰথমবাৰৰ বাবে যোগ্যতা অৰ্জন কৰা দেশসমূহৰ ভিতৰত কুৱাকাণ্ড, জৰ্ডান, কেপ ভাৰ্দে আৰু উজবেকিস্তান অন্যতম। ভাৰতৰ বহু জিলাতকৈয়ো কুৱাকাণ্ডৰ জনসংখ্যা কম। অথচ তেওঁলোকেও বিশ্বকাপলৈ যোগ্যতা অৰ্জন কৰিছে।

বিশ্বৰ চুকে-কোণে ফুটবল

ফিফা অৰ্থাৎ Fédération Internationale de Football Associationত ফুটবলৰ ২১১ খন সদস্য ৰাষ্ট্ৰ আছে। আনহাতে ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সদস্য ৰাষ্ট্ৰৰ সংখ্যা হৈছে ১৯৩ খন। পৃথিৱীৰ স্বীকৃত ৰাষ্ট্ৰৰ সংখ্যাতকৈ বেছি দেশে সুসংগঠিতভাৱে ফুটবল খেলে। ইয়াৰ কাৰণ একেবাৰেই সাধাৰণ—ফুটবল খেলিবলৈ মাথোঁ এটা বল আৰু মুকলি পথাৰৰ দৰকাৰ। তাৰ বাদে আন একোৰে প্ৰয়োজন নাই। কোনো ব্যয়বহুল সামগ্ৰী নালাগে; সুন্দৰকৈ সজাই তোলা

খেলপথাৰৰো প্ৰয়োজন নাই। খেল আৰম্ভ কৰাৰ আগতে কোনো জটিল নিয়ম মনত ৰখাৰো প্ৰয়োজন নাই। অসমৰ এটি শিশু আৰু ব্ৰাজিলৰ এটি শিশুৱে একেখনেই খেল একেবোৰ সাধাৰণ নিয়মেৰেই খেলে।

আন কোনো খেলৰে এনে ধৰণৰ প্ৰসাৰ নাই। কিন্তু কেৱল সহজলভ্য হোৱাৰ বাবেই যে ফুটবল এক ক্ৰীড়া-সাংস্কৃতিক শক্তিত পৰিণত হৈছে, তেনে নহয়। পৃথিৱীত এনে বহু সুলভ আৰু সৰল খেল আছে। কিন্তু সেইবোৰে সমগ্ৰ বিশ্বক এনেদৰে মগ্নমগ্ন কৰি ৰাখিব নোৱাৰে। ফুটবলৰ আন এক সম্মোহিনী শক্তি আছে। এইবিধ খেলত গ'লৰ সংখ্যা সাধাৰণতে কম হয়। দুটা দলে প্ৰায় নব্বৈ মিনিট ধৰি গ'লশূন্যভাৱে খেলি থকাৰ পাছত শেষৰ কেই ছেকেণ্ডমানত হোৱা এটা গ'লে সমগ্ৰ খেলখনৰ পটভূমিয়েই সলনি কৰি দিব পাৰে। মানুহে খেলখন কেৱল নাচায়। তেওঁলোকে ইয়াক শৰীৰেৰে অনুভৱ কৰে। খেলৰ পৃথিৱীখনত আবেগৰ এনে গভীৰতা সঁচাকৈয়ে বিৰল। এইবাবেই ফুটবলে এনে কিছুমান মুহূৰ্তৰ সৃষ্টি কৰে যিবোৰ দশকৰ পাছত দশক ধৰি মানুহৰ মনত সজীৱ হৈ থাকে।

এই খেলবিধৰ পৰাই কিছুমান বিশেষ বিশ্বজনীন ব্যক্তিত্বৰো জন্ম হয়। যোৱা পোন্ধৰ বছৰ ধৰি লিঅ'নেল মেছি (Lionel Messi) আৰু ক্ৰিষ্টিয়ানো ৰোনাৰ্ডো লে (Cristiano Ronaldo) অহৰহ তুলনা আৰু তৰ্ক চলি আহিছে। এই তৰ্ক আৰ্জেণ্টিনাতো হয় আৰু অসমতো হয়। নাইজেৰিয়াতো হয় আৰু নৰৱেতো হয়। যিসকল মানুহৰ ভাষা বা ইতিহাসৰ মাজত কোনো সামঞ্জস্য নাই,

নিবন্ধ

তেওঁলোকেও এই একেই তৰ্ক আৰু আলোচনা ত অংশগ্ৰহণ কৰে। বেছিভাগ সাংস্কৃতিক বিতৰ্ক কেৱল দেশৰ সীমাৰ ভিতৰতে আবদ্ধ থাকে। কিন্তু এই বিতৰ্কৰ কোনো ভৌগোলিক সীমা নাই।

ইতিহাস কেৱল তাৰিখৰ সমষ্টি নহয়

১৯৩০ চনত উৰুগুৱেত প্ৰথমখন ফিফা বিশ্বকাপ অনুষ্ঠিত হৈছিল। সেইবাৰ মাত্ৰ তেৰটা দলে অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। সমগ্ৰ বিশ্বই এই প্ৰতিযোগিতাখনত সিমান গুৰুত্ব দিয়া নাছিল। ফুটবল তেতিয়াও ঘাইকৈ ইউৰোপ আৰু দক্ষিণ আমেৰিকাৰ মাজতেই আবদ্ধ আছিল। তাৰ পাছত দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ সূচনাৰ লগে লগে ১৯৪২ আৰু ১৯৪৬ চনৰ বিশ্বকাপ বাতিল কৰা হ'ল।

১৯৫০ চনত যেতিয়া বিশ্বকাপ পুনৰ আৰম্ভ হ'ল, তেতিয়ালৈকে পৃথিৱীখন সলনি হৈ পৰিছিল। উপনিবেশবোৰ স্বাধীন ৰাষ্ট্ৰলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছিল। মানুহে এখন মহাদেশৰ পৰা আন এখন মহাদেশলৈ যাতায়াত কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল আৰু মানুহৰ লগতে যাবলৈ ফুটবল আছিল সম্পূৰ্ণ সাজু।

১৯৫৮ চনত পেলে (Pele) নামৰ এজন ১৭ বছৰীয়া ব্ৰাজিলিয়ান কিশোৰে বিশ্বকাপ খেলি জয়লাভ কৰিছিল। বিজয়ৰ আবেগত পেলেৰ ক্ৰন্দনৰত মুহূৰ্তৰ আলোকচিত্ৰ সমগ্ৰ বিশ্বতে বিয়পি পৰিছিল। পেলে আছিল ব্ৰাজিলৰ এখন সৰু চহৰৰ এজন দুখীয়া কৃষগংগ ল'ৰা। তেওঁ গৈ পৃথিৱীৰ সৰ্বাধিক জনপ্ৰিয় খেলুৱৈ হৈ পৰিল। ব্ৰাজিলৰ সৈতে কোনো সম্পৰ্ক নথকা দেশৰ মানুহেও তেওঁক চাইছিল আৰু এটা কথা বুজি উঠিছিল যে প্ৰতিভা কেতিয়াও কোনো এখন নিৰ্দিষ্ট দেশ বা কোনো বিশেষ শ্ৰেণীৰ মানুহৰ সম্পত্তি নহয়। ফুটবলে এই কথাটো যিদৰে প্ৰমাণ কৰি দেখুৱালে, আন একোৱেই হয়তো তেনেদৰে নোৱাৰিলেহেঁতেন।

তাৰ পৰবৰ্তী পৰ্য্যায়ত ১৯৮৬ চনৰ বিশ্বকাপত আৰ্জেণ্টিনাৰ ডিএগো মাৰাডোনাই (Diego Maradona) ইংলণ্ডৰ বিৰুদ্ধে একেখন খেলতে দুটা গ'ল দিছিল। প্ৰথমটো গ'ল দিয়াৰ সময়ত তেওঁ বলটো হাতেৰে স্পৰ্শ কৰা বুলি বিতৰ্কৰ সৃষ্টি হৈছিল। তীব্ৰ প্ৰতিক্ৰিয়াৰ পাছত তেওঁ সাংবাদিকসকলক কৈছিল যে গ'লটো 'অলপ

মাৰাডোনাৰ মূৰ আৰু অলপ ভগৱানৰ হাত'ৰ দ্বাৰা দিয়া হৈছিল। সেইদিনাৰ দ্বিতীয়টো গ'ল বহুতেই ফুটবলৰ ইতিহাসৰ শ্ৰেষ্ঠ গ'ল বুলি গণ্য কৰে। তেওঁ অকলেই পাঁচজন ইংৰাজ প্ৰতিপক্ষ আৰু গ'ল ৰক্ষকক অতিক্ৰম কৰি গ'লটো দিছিল। কিন্তু বেছিভাগ মানুহেই ইয়াৰ আঁৰৰ কাহিনীটো উল্লেখ নকৰে। প্ৰতিযোগিতাৰ চাৰি বছৰ আগতে ফকলেণ্ড দ্বীপপুঞ্জক লৈ আৰ্জেণ্টিনা আৰু ইংলণ্ডৰ মাজত এখন প্ৰকৃত যুদ্ধ হৈছিল। তাত শ শ মানুহৰ মৃত্যু হৈছিল। যেতিয়া মাৰাডোনাই সেই বিতৰ্কিত প্ৰথম গ'লটো আৰু তাৰ পাছত সেই অসাধাৰণ দ্বিতীয় গ'লটো দিছিল, সেয়া কেৱল ফুটবল নাছিল। এঘাৰ মিনিটৰ ভিতৰতে সমগ্ৰ জাতিটোৰ যুদ্ধৰ বেদনা আৰু স্বাভিমানৰ গৌৰৱ প্ৰকাশ পাইছিল। ফুটবলে সেই সকলোবোৰ আবেগ সামৰি লৈ তাক এক সুন্দৰ ৰূপ দিছিল।

২০০৬ চনৰ বিশ্বকাপ ফাইনেলত ফ্ৰান্সৰ জিনেদাইন জিদানে (Zinedine Zidane) এজন ইটালিয়ান খেলুৱৈক মূৰেৰে খুন্দা মাৰিছিল। সেয়া আছিল তেওঁৰ খেলুৱৈ জীৱনৰ শেষৰখন পেছাদাৰী মেচ। তেওঁক খেলপথাৰৰ পৰা বাহিৰ কৰি দিয়া হৈছিল। ফ্ৰান্স হাৰিছিল। কোনোও সেই কথা আজি পৰ্য্যন্ত পাহৰা নাই। বিশ্বই জিদান কোন আছিল সেই কথাও মনত ৰাখিছে। তেওঁ আলজেৰিয়াৰ পৰা অহা প্ৰব্ৰজনকাৰী পিতৃ-মাতৃৰ সন্তান হিচাপে ফ্ৰান্সত জন্মগ্ৰহণ কৰিছিল। তেওঁ মাচেইৰ এটা দৰিদ্ৰ চুবুৰীত ডাঙৰ-দীঘল হৈছিল। তেওঁ ফ্ৰান্সৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ ফুটবল খেলুৱৈ হিচাপে পৰিগণিত হৈছিল। তেওঁৰ কাহিনী আছিল প্ৰব্ৰজন, পৰিচয় আৰু আত্মীয়তাৰ। ইউৰোপে কেনে ৰূপ লৈছিল আৰু বৰ্তমানেও কেনে ৰূপ লৈ আছে, সেয়া তেওঁৰ কাহিনীত প্ৰতিফলিত হয়। ফুটবলে এই প্ৰশ্নবোৰৰ কেৱল সৃষ্টিয়েই কৰা নাছিল, বৰঞ্চ সমগ্ৰ বিশ্বৰ আগত ইয়াক দাঙি ধৰিছিল।

ফুটবলে গঢ় দিয়া নতুন পৃথিৱী

ভাৰতৰ যুৱপ্ৰজন্মই মানচেষ্টাৰ ইউনাইটেড, বাৰ্চিলোনা বা ৰিয়েল মাদ্ৰিদ আদি ফুটবল ক্লাবক গভীৰ আবেগেৰে সমৰ্থন কৰে। খেল চাবলৈ তেওঁলোকে মাজনিশাও সাৰে থাকে। তেওঁলোকে খেলুৱৈসকলক চিনি

নিবন্ধ

পায়। তেওঁলোকে ক্লাবৰ ইতিহাস জানে। এই ক্লাববোৰেই তেওঁলোকৰ পৰিচয়ৰ অংশ হৈ পৰে। ই দেশৰ সীমা অতিক্ৰম কৰে। গুৱাহাটীৰ এজন কিশোৰ আৰু জাকাৰ্টাৰ এজন কিশোৰে একেটা দলৰ বিষয়ে একেই একাত্মবোধেৰে কথা পাতিব পাৰে। সেয়া কোনো সৰু কথা নহয়।

খেলুৱৈসকলৰ চুলিৰ ষ্টাইল অনুকৰণ কৰা হয়। ইউৰোপীয় ক্লাবসমূহৰ জাৰ্ছি ভাৰতৰ বজাৰবোৰত উভৈনদী হৈ পৰে। এই খেলবিধে এক দৃশ্যমান সংস্কৃতি গঢ়ি তোলে যি অতি দ্ৰুতগতিত বিয়পে। বিশ্বকাপৰ লগত জড়িত সংগীতবোৰেও একেদৰেই খ্যাতি লাভ কৰে। ২০১০ চনৰ দক্ষিণ আফ্ৰিকা বিশ্বকাপৰ ছকিৰাৰ ৱাকা ৱাকা নতুবা Give me Freedom Give me Fire (Wavin' flag) গীত দুটি প্ৰতিযোগিতাখন শেষ হোৱাৰ বহু বছৰৰ পাছলৈকেও ভাৰতৰ বহু অনুষ্ঠানত বাজি আছিল। খেল শেষ হ'ল। কিন্তু ই গঢ়ি তোলা সংস্কৃতি কেতিয়াও শেষ নহ'ল।

খেলুৱৈসকলো দশকৰ পাছত দশক ধৰি সমগ্ৰ বিশ্বজুৰি ঘূৰি ফুৰিছে। ছেনেগালৰ এজন খেলুৱৈয়ে জাৰ্মানীৰ ক্লাবৰ হৈ খেলে। এজন ব্ৰাজিলিয়ানে জাপানত খেলে। এজন নাইজেৰিয়ানে নৰৱেত খেলে। বেছিভাগ মানুহে বিশ্বায়ন (globalisation) শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লোৱাৰ বহু আগতেই ফুটবলে এই যাতায়াতক একেবাৰে স্বাভাৱিক কৰি তুলিছিল। এই খেলবিধে আধুনিক বিশ্বক অনুসৰণ কৰা নাছিল বৰঞ্চ বহু দিশত ই আধুনিক বিশ্বখন গঢ়িহে তুলিছিল।

সমতাৰ দিশে বিশ্ব

২০২৬ চনৰ বিশ্বকাপ ৪৮ টা দললৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰা হৈছে। ইয়াৰ চৰকাৰী কাৰণটো আছিল অধিক দেশক সুযোগ দিয়া। কিন্তু ইয়াৰ আঁৰত আন এটা সত্যও লুকাই

আছে—ফুটবলত সঁচাকৈয়ে বিশ্বৰ সকলো দেশ প্ৰায় সমপৰ্যায়লৈ আহিছে; সৰু দেশবোৰেও এতিয়া উন্নত প্ৰশিক্ষণ লয়। তেওঁলোকে ভাল প্ৰশিক্ষকৰ সুবিধা লাভ কৰে। তেওঁলোকে আগতকৈ বহু বেছি গুৰুত্বসহকাৰে খেলখন অধ্যয়ন কৰে।

ইটালীয়ে এইবাৰৰ বিশ্বকাপ খেলিবলৈ নাপাব। এইটো একেৰাহে তৃতীয়খন বিশ্বকাপ য'ত তেওঁলোকে যোগ্যতা অৰ্জন কৰিবলৈ ব্যৰ্থ হৈছে। ইটালীয়ে চাৰিবাৰকৈ বিশ্বকাপ জিকিছে। কিন্তু ২০১৪ চনৰ পৰা তেওঁলোকে এই প্ৰতিযোগিতাত খেলাৰ সুযোগ পোৱা নাই। পোলেণ্ডেও যোগ্যতা অৰ্জন কৰিব নোৱাৰিলে। নাইজেৰিয়া আৰু কেমেৰুণ দেশ দুখনেও যোগ্যতা অৰ্জন কৰিব নোৱাৰিলে। ডেনমাৰ্কো ব্যৰ্থ হ'ল। কিন্তু কুৱাকাওৱে যোগ্যতা অৰ্জন কৰিলে। কেৰিবিয়ান সাগৰৰ এখন সৰু দ্বীপৰাষ্ট্ৰ। এখন দেশ যাক বেছিভাগ মানুহেই মানচিত্ৰত বিচাৰি উলিয়াব নোৱাৰিব। সময়ৰ লগে লগে বিশ্বায়নে এয়াই কৰে। ই কেৱল নতুন চিন্তা, সংগীত আৰু জাৰ্ছিৰেই প্ৰসাৰ নঘটায়; ই জ্ঞান আৰু প্ৰতিযোগিতাৰো প্ৰসাৰ কৰে। যিবোৰ দলে এটা শতিকা ধৰি ফুটবলত আধিপত্য বিস্তাৰ কৰিছিল, তেওঁলোকৰ বাবে এতিয়া একোৱেই নিশ্চিত নহয়। পৃথিৱীৰ বাকী দেশবোৰেও সমতা স্থাপন কৰিছে।

২০২৬ চনৰ বিশ্বকাপ ১১ জুনত আৰম্ভ হ'ব। কোটি কোটি মানুহে ইয়াক চাব। তেওঁলোকে দল, খেলুৱৈ আৰু ফলাফলক লৈ ডজনৰো অধিক ভাষাত তৰ্ক কৰিব। কিন্তু এই সকলোবোৰৰ আঁৰত তেওঁলোকে দৰাচলতে পৰিচয়, ইতিহাস আৰু নিজৰ শিপাৰ বিষয়েহে তৰ্ক কৰিব। ফুটবলেই সেইখন মঞ্চ হৈ পৰিছে য'ত এই সকলোবোৰ বিতৰ্কৰ অৱকাশ ঘটে। আন কোনো খেলৰ জৰিয়তে সেয়া সম্ভৱ হৈ উঠা নাই। সেয়েহে ফুটবল যাদুকৰী। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিওঁতাসকল, মে', ২০২৬

দিচান কলিতা (নৱম খ), বৈষ্ণৱী কাশ্যপ (সপ্তম ক), পল ভৰালী (অষ্টম গ), ৰুনা ইছলাম (সপ্তম খ), মাহিন হুছেইন (ষষ্ঠ ঘ), ৰাগিনী কাশ্যপ (অষ্টম গ), বৰ্ণালী বৰা (সপ্তম ক), জিয়ান ফুকন ঠাকুৰীয়া (সপ্তম), অঘেষণ শিৱম সুত (অষ্টম খ), খ্যাতিকমল কলিতা (সপ্তম খ)। ❖

শিক্ষার্থীয়ে অঁকা ছবি

প্রতীক্ষা শর্মা, নবম ঘ

বিদীপ শর্মা, অষ্টম খ

ভ্রুচাংগী কলিতা, ষষ্ঠ ঘ

সমীৰণ ডেকা, পঞ্চম খ

চিবঞ্জীৰ ডেকা, দশম ঘ

নাছবিয়াত ইছলাম, ষষ্ঠ ঘ

বৰ্ণালী খাখলাবী, নবম খ

ভাৰতৰ বিভিন্ন ৰাজ্যৰ ৰাজ্যিক গছ

ৰাৰখণ্ড: শাল (Sal)

বৈজ্ঞানিক নাম: *Shorea robusta*

হাৰিয়ানা: আঁহত (Sacred Fig)

বৈজ্ঞানিক নাম: *Ficus religiosa*

গোৱা: অমাৰি (Terminalia elliptica)

বৈজ্ঞানিক নাম: *Terminalia elliptica*

জম্মু আৰু কাশ্মীৰ: কাঠ বাদাম বা আলমণ্ড (Almond tree)

বৈজ্ঞানিক নাম: *Prunus dulcis*

হিমাচল প্ৰদেশ: হিমালয়ৰ দেৱদাৰ (Deodar)

বৈজ্ঞানিক নাম: *Cedrus deodara*

কৰ্ণাটক: চন্দন (Indian Sandalwood)

বৈজ্ঞানিক নাম: *Santalum album*